

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

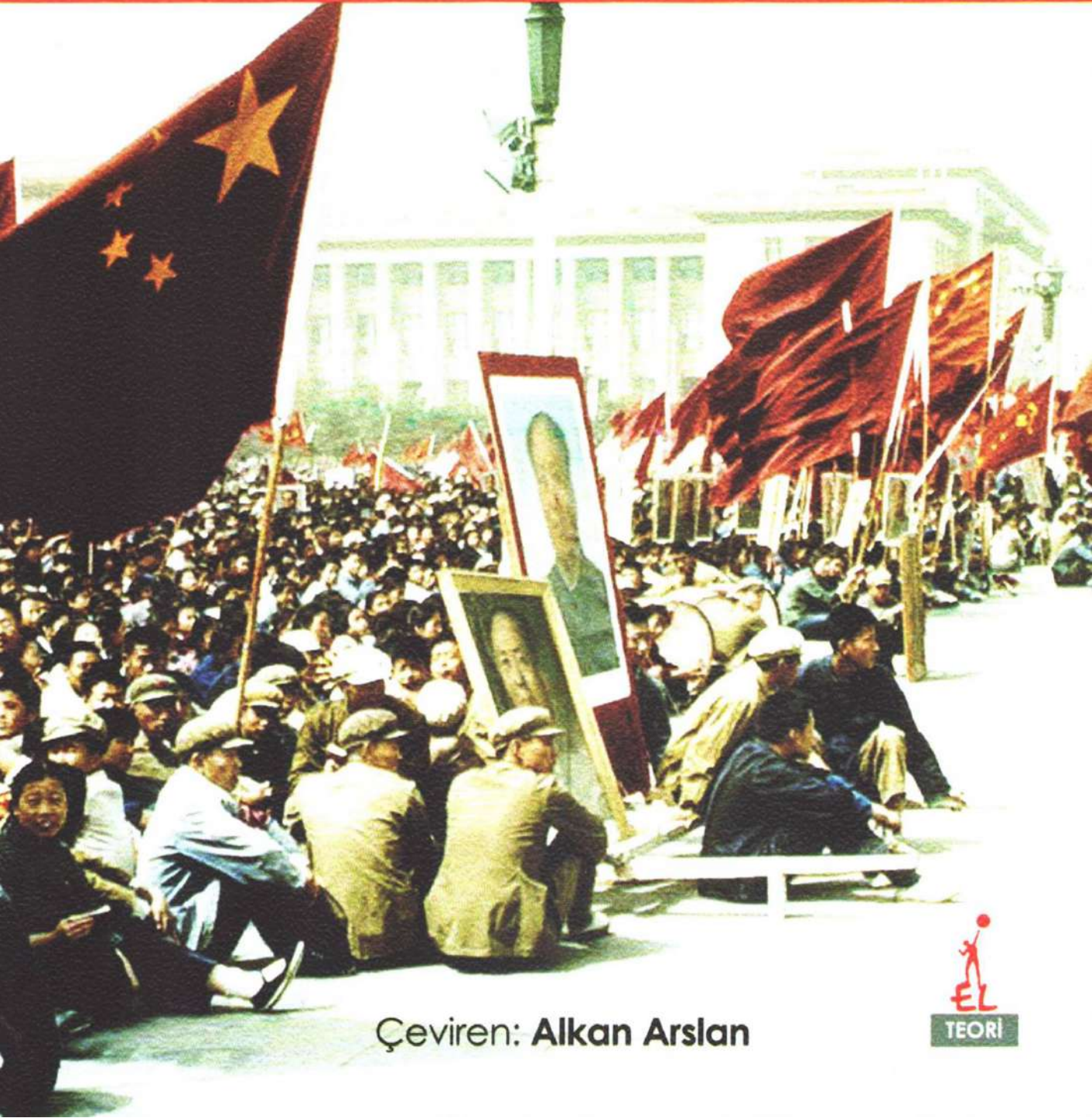
- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

SEÇME MAKALELER

Zhang Chunqiao

Büyük Proleter Kültür Devrimi Teorisyeni

Çeviren: Alkan Arslan

TEORİ

ZHANG CHUNQIAO ▶ SEQUENCE MAKER ▶

18 Mayıs Kitaplığı
Gerçekler devrimcidir

Dünyanın bütün devrimci komünistlerine...

Bütün Ülkelerin İşçileri ve Ezilen Halklar Birleşin!

SEÇME MAKALELER

ZHANG CHUNQIAO

Çeviren: Alkan Arslan

Zhang Chunqiao

Zhang Chunqiao, 1 Şubat 1917'de Shandong eyaletine bağlı Heze ilinde doğmuştur. 1930'lu yıllarda Şanghay'da yazarlık yapan kendisi, 1938'deki tarihi Yen'an Konferansı ardından Çin Komünist Partisi'ne katılacaktır. Devrim sonrasında Şanghay'da gazeteci olarak çalışmayı sürdüren Zhang Chunqiao, bu evrede *Jiefang Ribao* gazetesinin de yöneticisidir.

Zhang Chunqiao, Büyük İleri Atılım döneminde eşitlikçi “arz sistemi” modelini savunan ve burjuva hakkı ilkesini eleştiren makalesi ile Mao Zedong'un ilgisini çeker. Bu tarihten sonra Maoist önderlik içinde hızla yükselir ve ülke çapında tanınan bir devrimci teorisyen ve yazar olur. Büyük Proleter Kültür Devrimi döneminde Şanghay Halk Komünü modelini Kültür Devrimi'nin diğer önde gelen devrimcilerinden Wang Hongwen ve Yao Wenyan ile birlikte geliştirir ve Şanghay'ın karşı devrimcilerden geri alınmasında işçi kitleleri ve Kızıl Muhafızları örgütler. Kültür Devrimi Merkez Grubu içinde de görevlendirilen Zhang Chunqiao, 1969'da ÇKP Politbürosuna, 1973'te de ÇKP Politbüro Merkez Komitesi'ne alınır. 1975 döneminde başbakan yardımcısı görevindedir ve Maoist devrimci politikaların geliştirilmesindeki en önemli devrimcilerden biridir. Aynı tarihte Marksizm-Leninizm-Maoizm'in önemli köşe taşlarından “*Burjuvazi Üzerinde Çok Yönlü Diktatörlük Uygulanması Üzerine*” başlıklı makalesi *Hongqi*'de yayınlanır.

9 Eylül 1976'da Mao Zedong'un ölümünün ardından bir ay geçmeden, iktidarı ve orduyu ele geçiren karşı devrimciler grubu tarafından “Dörtlü Çetecilik” suçlaması ile tutuklanır. Deng Xiaoping döneminde ise Mao Zedong'un eşi Jiang Qing, Wang Hongwen ve Yao Wenyan ile birlikte mahkemelerde yargılanır, bu süreçteki tavizsiz dik duruşu ile proleter devrimcilerin bir kez daha saygısını kazanır. 1981 yılında suçlu bulunur ve hakkında ölüm cezası verilir. Bu ceza sonradan müebbet hapis cezasına çevrilecektir. 1997 yılında cezasında değişiklik yapılır ve 18 yıla düşürülür. 1998 yılında ise, ağırlaşan sağlık problemlerine bağlı olarak cezası bu kez denetim altında ev hapsi şeklinde değiştirilecektir. Zhang Chunqiao, 21 Nisan 2005'te, 88 yaşındayken pankreas kanserine bağlı olarak yaşamını yitirir.

SEÇME MAKALELER

ZHANG CHUNQIAO

Çeviren: Alkan Arslan

YAYINLARI

EL YAYINLARI: 75

18 Mayıs Kitaplığı

**Seçme Yazılar
Zhang Chunqiao**

Çeviren: **Alkan Arslan**

Birinci Basım: Haziran 2019

Kapak Çalışması

Kenan Sözer

Fotoğraf Kaynağı: Granger Academic-Image ID: 0121361

Kapak Fotoğrafı: Pekin Tiananmen Meydanı'nda 1967 döneminde gerçekleştirilen kızıl muhafızlar mitinginden bir kesit

Düzelti

Veli Aydın

Basım ve Cilt İşleri

Deren Matbaacılık

Beylikdüzü Osb Mah. Orkide Cad. No: 9/Z

Merkez Köyü/Merkez Bucağı-Beylikdüzü

Sertifika No: 34011

ISBN 978-975-8674-85-5

Sertifika No: 41453

EL YAYINLARI

Kocatepe Mh. Tavşan Sk. 18/3

Beyoğlu-İSTANBUL

Tel: 0538 891 01 91

e-posta: elyay2001@mynet.com

web site: www.elyayinlari.com

İÇİNDEKİLER

Giriş	9
Komün Modeli ve Mao'nun Çekinceleri	
Karşı Devrim ve Yargılamalar	
Kültür Devrimi ve İnsanlığın Gelişen Ufku	
Burjuva Hakkı İdeolojisini Yok Etmek	23
Zhang Chunqiao Yoldaşın Dört Eyalet Delegasyonu	
Ve Bir Belediye Devrimci Komite Delegasyonu	
Adına Konuşması	34
Anhui'de Her İki Tarafın Temsilcileri İle Üçüncü	
Görüşme Toplantısındaki Konuşma	37
Anhwei Delegasyonu ile Görüşme	46
Anayasa Değişikliği Üzerine Rapor	54
Deng Xiaoping'in Eleştirisi ve Sağcı Rüzgârla Mücadele	60
Fırtınalar Şeklinde Mücadele!	
Lider Kadroları Korku Sardı!	
Sağcı Rüzgarla Mücadeleyi Sonuna Kadar Devam Ettirelim!	
Karşı Devrimcileri Bastırma Yöntemleri Hakkında	
Şu Anki Bazı Önemli Görevler	
Burjuvazi Üzerinde Çok Yönlü Diktatörlük Uygulanması	
Üzerine	78
Dizin	94

GİRİŞ

Alkan Arslan

Zhang Chunqiao (Chang Chun-Chiao), gerek Çin devrim tarihi açısından, gerekse de birinci dalga sosyalizm pratikleri içinde tarihi önemdeki evrelerden biri olarak kabul edilen Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin başta gelen teorisyen ve aktivistlerinden biridir.

Zhang Chunqiao, 1 Şubat 1917 tarihinde ülkenin doğusunda yer alan Shandong bölgesinde zengin bir toprak ağası ailenin çocuğu olarak dünyaya gelir. Bu bölge aynı zamanda Mao Zedong'un eşi Jiang Qing'in de çocukluğunun geçtiği yerdir. Babası Zhang Kaiyi doktordur ve hükümet işlerinde görev almaktadır. İyi bir eğitim alan Zhang, sonradan Şanghay'a yerleşir. Marksizmle bu evrede tanışan ve diyalektik materyalizmi ustalıkla kullanmaya başlayan kendisi, kısa sürede edebiyat ve siyaset alanında önemli bir polemik ustası olacaktır. O dönem Çin'in ünlü yazarlarından biri olan ve Mao Zedong'un da eserlerini yakinen takip ettiği Lu Xun'un çalışmalarına yönelik Di Ke takma ismiyle sert eleştiriler getirdiği bilinmektedir.⁽¹⁾

Devrimci savaş döneminde Yenan'daki komünist merkeze katılan Zhang, gazetecilik alanında devrimci çalışmalarını yoğunlaştırır. İkinci Dünya Savaşı döneminde Japon istilasını yaşanırken kızıl ordu içinde önemli propoganda sorumlularından biri olur. 1949'da kurtuluş sonrasında Şanghay'a geri döner. Yeni görevi *Jiefang Ribao* (*Liberation Daily*) yöneticiliğidir. Burada Çin Komünist Partisi'nin Şanghay bölgesi edebiyat ve sanat komitesi sorumlusu olarak sınıf mücadelesini özellikle teori/üstyapı alanında kararlı şekilde sürdürecektir.

1958 döneminde Büyük İleri Atılım henüz yeni başlarken, Çin'de

1) Mao Zedong; Lu Xun'un "*Kendimle Dalga Geçerken*" isimli çalışmasını özellikle incelenmesi ve örnek alınması gereken devrimci bir örnek olarak işaret etmektedir. Detaylı bilgi için bkz: Zedong, M., 1999. *Kültür, Sanat ve Edebiyat Üzerine*, C. Üster (Çev.), İstanbul: Berfin Yayınları. s. 72.

işçiler için belirlenen ücret sisteminin “eşitsiz” ve “burjuva karakterde” olduğunun altını çizen, bunun yerine kurtuluş savaşı evresinde yürürlükte olan ve halk içinde eşitliği garanti altına alan komünist “arz sisteminin” uygulanması gerektiğini belirttiği makalesi ile Mao Zedong’un dikkatini çeken ve takdirini kazanan Zhang Chunqiao, bu tarihten itibaren hızla devrimci kanat içinde yükselerek ülkenin önde gelen teorisyenlerinden birine dönüşecektir. Zhang Chunqiao; Büyük İleri Atılım’ın ardından gelen Sosyalist Eğitim Hareketi (SEH) döneminde ve özellikle Büyük Proleter Kültür Devrimi’nin 1966 yılında resmi başlangıcını takiben Mao Zedong’un onayı ile oluşturulan Kültür Devrimi Merkez Komitesi içinde ülkenin yeni kültür politikalarını Jiang Qing ve Yao Wenyuan ile birlikte doğrudan belirleyen etkin bir teorisyen ve siyasi sorumlulardan biri olacaktır. Zhang Chunqiao, Kültür Devrimi sürecinin ilerleyen döneminde ayrıca askeri danışmanlık görevini de yürütecektir.

Komün Modeli ve Mao’nun Çekinceleri

Kültür Devrimi döneminin ülke çapında öne çıkan merkezlerinden biri olan Şanghay’da, parti ve yerel yönetim birimleri içine yerleşmiş kapitalist yolculara karşı izlediği devrimci çizgi ve kurulan halk komünü yönetim modeli ile dikkatleri çekecek Zhang Chunqiao, kurdukları komün modelinin Mao Zedong tarafından olumlu ve olumsuz yönlerinin tespiti ile bir süre sonra uluslararası komünist hareket içinde de ismi sıklıkla duyulmaya başlanan devrimci figürlerden biri olur.

Zhang Chunqiao ve Wang Hongwen’in Şanghay Halk Komünü modeli temelde Paris Komünü’ne büyük benzerlik gösterir. Emekçi kitleler bu model sayesinde bir kez daha siyaset alanına etkin bir özne olarak çıkma fırsatı bulacaktır. Düzenli ordunun ve rütbelerin tasfiyesi, temsilcilerin Paris Komünü modelindeki gibi gerektiği zaman görevlerinden alınıp atanması gibi uygulamalar sürecin diğer önemli noktalarıdır.

Şanghay’da bulunan Zhang Chunqiao, Büyük Proleter Kültür Devrimi’ni öğrenci merkezli bir hareketten yavaş yavaş işçi sınıfı omurgasına doğru kaydıran biri olarak da tarihsel bir rol oynar. Kültür Devrimi’nin 16 kararnamesine tam uyum gösterilmesi noktasın-

da hassas davranan kendisi, özellikle işçi demokrasisi konusunda şu saptamalara bağlıdır:

“Kültür Devrimi gruplarını ve komitelerini seçmek için, tıpkı Paris Komünü’nde olduğu gibi genel seçim sistemini yaşama geçirmek gerekir. Kitleler, kültür devrimi gruplarındaki üyeleri ve seçilen komiteleri her zaman eleştirme hakkına sahiptir. Eğer bu üye ve delegelerin yetersiz oldukları anlaşılırsa, seçim yoluyla değiştirebilirler veya tartışmalar sonrasında kitleler tarafından yeniden görevlerine geri çağırılabilirler.”⁽²⁾

Zhang Chunqiao’nun ve yoldaşlarının ünlü Şanghay komün modeli, o aşamada ülke koşullarını ve emperyalist kuşatılmışlık faktörünü göz önünde bulunduran başkan Mao Zedong’un bazı çekincelerle yaklaştığı bir pratiktir. Mao’nun temel çekincesi, toplumda ve parti içinde şiddetli sınıf mücadelelerinin yaşandığı kaotik bir evrede, devrimin devamlılığı açısından hayati önemde bulunan proletarya diktatörlüğü uygulamasının zayıflayacak olmasıdır. Bu bağlamda Mao’nun bir diğer çekincesi de, Çin’in dört bir yandan emperyalizmin tehditleri ile çevrili olduğu, iç ve dış çelişkilerin oldukça keskinleştiği ve birbirine geçtiği verili koşullarda, ülke güvenliği açısından vazgeçilmez bir kurum olan düzenli ordunun merkezi yapısının bozulması olasılığıdır. Mao’ya göre, fırtınalı bir dönemden geçerken bu konularda taviz verilmemesi gerekir ve düzenli ordunun daha da istikrarlı kılınması ve devrimcileştirilmesi şarttır. Yine benzer şekilde istikrarlı bir merkezi hükümet de devrimin devamlılığı açısından zorunludur. Özetle proletarya diktatörlüğü ve uygulaması temel bir ihtiyaç olarak güncelliğini korumaktadır. Mesele proletarya diktatörlüğünün çok daha geniş ölçekli, doğru bir siyasi çizgide ve bilimsel şekilde uygulanmasıdır.

1967 Şubat ayında, Zhang Chunqiao ve Yao Wenyan ile Pekin’de bir hafta içinde 3 kez görüşen Mao, Şanghay modelinin zayıflıklarını değerlendirirken: *“İş karşı devrimi bastırmaya geldiğinde komünler çok zayıftır. Bana gelip, Kamu Güvenliği Bürosu’nun tutukladığı kişilerin ön kapıdan girip arka kapıdan çıktığından şikayet et-*

2) Bkz: Cinerney, M., 2005. Zhang Chunqiao: Communist leader of China’s cultural revolution [online], <https://www.liberationnews.org/05-06-01-zhang-chunqiao-communist-leader-html> [erişim tarihi: 10 Nisan 2019]

tiler.”⁽³⁾ diyecektir. Bu görüşmenin tam metninde yer alan fakat Mao Zedong’un seçme eserlerinin Türkçe basımında ilginç bir şekilde bulunmayan önemli konulardan biri de, Mao’nun Paris Komünü tecrübesi üzerine kışkırtıcı bir şekilde yaptığı güncel tespittir.

“Paris Komünü... Paris Komünü’nün kurulmasının yeni bir siyasi güç tesis etmek olduğunu belirtmedik mi? Paris Komünü 1871’de, neredeyse 96 yıl önce kuruldu. Paris Komünü başarısız oldu. Ancak başarılı olsaydı bile, bana kalırsa burjuva bir komün olacaktı. Bunun nedeni, Fransız burjuvazisinin Fransız proletaryasının büyük bir politik güce sahip olmasına göz yummasının olanaksızlığıdır. Paris Komünü’ndeki durum budur. Sovyet iktidarının şekli ile ilgili olarak Lenin, işçilerin, köylülerin ve askerlerin dikkat çekici yaratıcılığının yanı sıra yeni biçimdeki proletarya diktatörlüğünden övgü ile bahseder. Bununla birlikte, Lenin, modelin işçiler, köylüler ve askerlerin kullanımının yanı sıra burjuvazi ve Khrushchev tarafından da kullanılabileceğini tahmin etmemiştir. Mevcut durumda sovyetler, Lenin’in sovyetinden Krushchev’in sovyetine dönüştürülmüştür.”⁽⁴⁾

Bu açıklama işçi sınıfı ve komünist kadrolar açısından pek çok yönden üzerinde düşünülmesi gereken önemli bir uyarıdır. Revizyonizm, sanıldığı gibi tamamen kapitalist biçimleri kabul ederek kendini tepeden tırnağa değiştirmez. Bu yönde bir beklenti Mao’nun da belirttiği gibi metafiziktir. Revizyonizm, her şeyden önce işçi sınıfının devrimci mücadeleler içinde kurduğu somut örgütlenme ve yönetim biçimlerinden yoğun şekilde faydalanır. Hatta bunların biçimsel yönüne ve iktidarlarını istendik yönde destekleyeceği düşünülen işlevsel unsurlarına çoğunlukla dokunmaz, aksine bu yönleri mutlak doğrular olarak sabitlemeye çalışır. Böylece geleneğin temsilcisi rolünü sürdürerek, hegemonyasını kitleler üzerinde çok daha kolay bir şekilde kurar ve bir tarihsel devamlılık algısı yaratarak süreçleri yürütür. Sosyalizmin devrimci yükseliş dönemindeki ürünle-

3) Zedong, M., 1976. *Yayınlanmamış Yazılar (1956-1971)*. F. Berktaş (Çev.), İstanbul: May Yayınları. s. 235.

4) Bkz: Zedong, M., 1967. *Talks at three meetings with comrades Chang Chun-Chiao and Yao Wen-yuan* [online], https://www.marxists.org/reference/archive/mao/selected-works/volume-9/mswv9_73.htm [erişim tarihi: 10 Nisan 2019]

rine görünürde sahip çıkar. Ancak pratikte bu ürünleri kapitalizm ile kurulan çok yönlü ilişkiler bağlamında değerlendirir. Mao'nun ömrü yalnızca yanı başında olan SSCB'yi ve SSCB kontrolündeki ülkelere sosyalizmden geriye dönüş modellerini analiz etmeye yetecektir. Şüphesiz anti-revizyonist teori bir tarihsel döneme hapsedilemez. Devrimci teori yeni koşullar altında, yeni çelişkiler doğrultusunda ve mücadele içinde diyalektik açıdan geliştirilmeye devam ettirilmelidir. Günümüz Çin devletinin mevcut durumu, Mao Zedong'un tahlilini kendi pratiğinde her seferinde doğrular niteliktedir ve bu açıdan da dikkatle incelenmeyi hak etmektedir.

Büyük Proleter Kültür Devrimi'nde kitle mücadelelerin fırtınalar şeklinde geliştiği ilk döneminin belki de en kritik günlerinde gerçekleştirilen yukarıda aktardığımız görüşmede, Mao Zedong'un revizyonizme karşı mücadelede ünlü direktifi de ilk kez gündeme gelecektir.

*“Bundan böyle “gerici çizgiyi izlemekte ısrar eden iflah olmazları alaşağı edin!” demeyin. Onun yerine: “**Kapitalist yolu tutan mevki sahiplerini alaşağı edin!**” deyin.”⁽⁵⁾*

Mao'nun bu direktifi, içinden geçilen sürecin fotoğrafının doğru olarak çekildiğini göstermektedir. Mao, düşman ile mücadele ederken yumruğun her yere sallanmaması gerektiğinin farkındadır. Bu açıdan stratejik bir düzlemde hareket ederek, birleşilebilecek tüm devrimci güçlerle birleşerek kapitalist yolcuların zeminini daraltmaya çalışır. Kültür devriminin asıl hedefi parti ve devlet aygıtları içinde mevzilenmiş, kitleleri kapitalizme yönlendiren burjuva unsurlardır. “Burjuva rüzgârlar” kadro düzeyindeki bu şahıslar tarafından estirilmekte, buna bağlı olarak halk arasında, eğitim kurumlarında ve genel olarak üretim ilişkilerinde ete kemiğe bürünmektedir.

Mao Zedong; Zhang Chunqiao ve Yao Wenyan başta olmak üzere Kültür Devrimi lider kadrolarına büyük önem vermiştir. Komün modeline ilişkin tüm çekincelerine rağmen, kendisi, Şanghay'ın üretici güçler açısından gelişkin ve Marksist teoriye ilgisi ve kavrayışı yüksek olan işçi sınıfından her zaman heyecanla bahsedecektir. Hatta, Büyük Proleter Kültür Devrimi döneminde Şanghay işçi sınıfının yüksek niteliği kısa sürede ülkenin tümü için pozitif bir model ola-

5) Zedong, M., *Yayınlanmamış Yazılar (1956-1971)*, s. 236.

rak işaret edilecektir. Şanghay işçi sınıfının devrimci kararlılığında Zhang Chunqiao ve Maoist işçi aktivisti Wang Hongwen'in kitleler arasında örgütlenmeye yönelik yaklaşımları ve doğru siyasi çizgilerinin rolü yadsınamaz. Şanghay Parti Komitesi sekreteri Zhang Chunqiao, tüm bir Kültür Devrimi evresi boyunca siyasal ve örgütsel merkezi çalışmaların tam olarak içinde yer alacaktır. 1969'da siyasi büro üyeliğine seçilir. 10. Kongre'de siyasi büro daimi komitesine dahil olacaktır. Kendisi ayrıca, ülke dışından gelen konuklarla, devrimci heyetlerle ve komünist partilerle yapılan görüşmelerde sıklıkla görevlendirilecektir.⁽⁶⁾

Karşı Devrim ve Yargılamalar

Kültür Devrimi'nin ilk safhalarında Liu Shaoqi-Deng Xiaoping-Peng De Huay, ikinci aşamasında Lin Biao ve üçüncü son aşamasında bir kez daha Deng Xiaoping revizyonizmi ile sınıf savaşımını sürdüren, Zhang Chunqiao'nun da içinde yer aldığı Kültür Devrimi Merkez Komitesi, Mao Zedong'un Eylül 1976'da ölümü ardından karşı devrimci kadrolar tarafından hızla tasfiye edilir ve cenazenin üzerinden bir ay geçmeden Zhang Chunqiao, diğer devrimci önderler Wang Hongwen, Yao Wenyuan ve Mao Zedong'un eşi Jiang Qing ile birlikte tutuklanarak cezaevine gönderilir.

Aslında karşı devrimcilerin atağı, ordunun Ye Jianying'e ve parti-nin de oportünist merkez çizginin temsilcisi Hua Guofeng'e geçmesi ile 1976 senesinde büyük oranda taşları yerinden oynatmıştır. Zhang Chunqiao ve Kültür Devrimi'nin diğer önderleri devrimci süreçler açısından en önemli iki aygıtın "kapitalist yolculara" kaybedilmesi-nin ardından karşı devrimcilerin saldırılarına karşı gerekli direniş mekanizmalarını oluşturamazlar. Mao Zedong'un proleter devrimci

6) Mao Zedong'un çokça tartışılan ünlü Richard Nixon buluşması sürecinde, Zhang Chunqiao bizzat başkan Mao tarafından Zhou Enlai ile birlikte Pekin'e gelecek heyetleri havaalanında karşılayacak resepsiyon komitesi için görevlendirilir. Benzer şekilde, Çin Komünist Partisi'nin bu evrede çeşitli devlet başkanları ve komünist parti yönetimleri ile gerçekleştirdiği diplomatik toplantılarda da kendisi her zaman ön planda yer alacaktır. Zhang Chunqiao ayrıca, 1975 yılında basılan "*Burjuvazi Üzerinde Çok Yönlü Diktatörlük Uygulanması*" isimli çalışmasından kısa bir süre önce, devrimci süreçlerini desteklemek amacıyla Kampuçya Komünist Partisi heyeti ile de görüşmek için görevlendirilecektir. (Ç.N.)

çizgisinin kitleler tarafından yeniden benimsenmesi için özellikle Şanghay ve Pekin'deki girişimler de, iktidar organlarından estirilmeye başlayan kuvvetli “burjuva rüzgârın” önüne geçmeye yetmez.

1976-1981 yılları arasında cezavinde tutulan Zhang ve diğer Kültür Devrimi önderleri hakkında Çin'in yeni yöneticileri tarafından hızla “Dörtlü Çete” kurmak türünden suçlamalar üretilir ve kamuoyunda durumlarına yönelik güçlü bir algı operasyonu başlatılır. İktidarda artık Deng Xiaoping ve grubu bulunmaktadır. Yalnızca Kültür Devrimi'nin dörtleri değil, onların nezdinde, Mao Zedong'un katkıları ile geliştirilmiş Marksizm-Leninizm'i savunan, devrimin sürdürülmesi taraftarı olan tüm emekçi kitleler, öğrenciler, aydınlar, partinin deneyimli kadroları, genel olarak toplumdaki tüm devrimci kesimler yoğun bir karalama ve sindirme kampanyası ile karşı karşıya kalacaktır. Kültür Devrimi liderlerini çirkin fareler, köpekler ve korkunç canavarlar şeklinde gösteren karikatür tarzındaki propaganda afişleri ve hakaretler büyük puntolu duvar yazıları ülke çapında yayılır.⁽⁷⁾ Çeşitli pejoratif söylemlerle itibarsızlaştırılan devrimciler için 1981 döneminde nihai cezalar verilir. Önce idam cezasına çarptırılan Zhang Chunqiao, sonradan ömür boyu hapis cezasına mahkum edilir.

Zhang Chunqiao, televizyon yayını ile dünya kamuoyuna da aktarılan gerici yargılamalar boyunca mahkeme heyeti ile uzlaşmayı reddeder ve gelen suçlamalar ve iddianame hakkında ağzını dahi açmadan protestosunu sürdürür. Aynı yargılamalarda ölüm cezasına çarptırılan Mao'nun eşi Jiang Qing'in korkusuzca “*isyan etmek haktır!*” “*revizyonist karargahlarınızı bombalayacağız!*” dediği bilinmektedir.

Zhang Chunqiao'nun 1998 döneminde hapisanede öldüğü kamuoyuna yayılır, ancak bu doğru değildir. Zhang'ın sağlık durumu günden güne kötüleşir ve kendisi 1998 döneminde hapisaneden tahliye edilerek cezası ev hapsine çevrilir. Kendisinden haber alınmayan ve Şanghay'da yaşamını sürdüren Zhang'ın, Xinhua Haber Ajansı'nın duyurusu ile 21 Aralık 2005 tarihinde 88 yaşındayken kalp krizi nedeniyle yaşamını yitirdiği öğrenilecektir.

7) Zhang Chunqiao'yu “köpek kafalı askeri danışman”, “ajan teorisyen”, “güneşe havlayan delirmiş köpek” şeklinde karalayan karikatürlerin bir kısmı için bkz: Chinese University of Hong Kong Library, *The cultural revolution in images: Caricature-posters from Guangzhou 1966-1977* [online], <http://repository.lib.cuhk.edu.hk/en/collection/crposter/zhangchunqiao> [erişim tarihi: 10 Nisan 2019]

Zhang Chunqiao (resimde en solda), Çin'deki karşı devrimci hükümet darbesi ardından Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin devrimci kanadının lider kadroları ile birlikte Mao Zedong'un ifadesi ile "kapitalist yolcuların" mahkemelerinde yargılanırken... Resimde Zhang'ın yanında sırası ile Mao'nun başsekreteri Chen Boda, Şanghay'ın en önemli işçi liderlerinden Wang Hongwen, kültür-sanat ve edebiyat alanındaki devrimci çalışmaları ile bilinen Yao Wenyuan ve Mao'nun eşi Jiang Qing yer almaktadır.

Kültür Devrimi ve İnsanlığın Gelişen Ufku

Mao Zedong, ölümünden üç ay önce 1976 Haziran ayında içlerinde Zhang Chunqiao ve Wang Hongwen'in de bulunduğu dört kişilik bir önder kadro ile görüşmesinde şunları söylemiştir:

"Hayatta iki şey yaptım. Biri Chiang Kai-shek'i yenmek ve onu Tayvan'a postalamak, Japon emperyalistlerini yenmek ve onları Çin'in dışına şutlamaktır; diğeri de Büyük Proleter Kültür Devrimi'ni başarılı şekilde yürütmektir."⁽⁸⁾

8) Mao Zedong Nianpu [Chronicle of Mao Zedong], 1949–1976. Beijing: Central Literature Press, 2013, Volume 6, 649.

1966 yılında başlayan ve 1976'da sona erdirilen Büyük Proleter Kültür Devrimi, hiç şüphesiz birinci dalga sosyalizm pratikleri içinde gerek gündeme getirdiği teorik ve pratik meseleler, gerekse bu meselelere komünist perspektifle çözüm üretme arayışları ile büyük bir nitel sıçramayı temsil etmektedir. Bu durum, özellikle de özgür irade-zorunluluk, siyasal alan-kamusal alan, merkezi yönetim-yerel yönetim, gelenekler-modernite, kafa emeği-kol emeği, şehirlik-köylülük vb. gibi sayısız çelişkili birliğin sınıflı toplumun özel bir aşaması olarak görülmesi gereken sosyalist bir toplumda nasıl yönetileceği meselesi ile kendini gösterir. Bütün eksiklikleri ve tarihsel kısıtlılıkları göz önünde bulundurulmak kaydı ile, Büyük Proleter Kültür Devrimi'ni bu anlamda yalnızca Çin toplumunun değil, örgütlü şekilde bir arada yaşayan insan toplumlarının ve genel olarak insanlığın ufkunun zirvelerinden biri olarak saymak gerekir.

Tüm bu zirve anının içinde özellikle Mao Zedong'un katkıları ile bir bilim olarak yapılanmasını sürdüren komünizm ile, bu bilimin diyalektik materyalist yöntem ve yaklaşımı ile çelişen bazı hatalı eğilim ve kavrayışlar birlikte yer almışlardır. Zhang Chunqiao'nun yazılarında, akut çelişkiler karşısında gösterilen kıvrak bir diyalektik materyalist kavrayışla birlikte, okurun da yer yer dikkatini çekeceği üzere, gerek proletaryanın bir sınıf olarak komünist bilinci kavramada ve entelektüel üretim sürecinde verili bir avantajı bulunduğuna yönelik, gerekse de komünizme niyetlerden bağımsız bir kaçınılmazlığın belirleyiciliğinde *zaten* gidileceği yönünde kimi determinist ve reifikasyonist (şeyleştirmeci) eğilimler kendini göstermektedir. Bu tarz eğilimler, Marksizm'in o günlerde Çin'deki devrimci komünistler tarafından ve genel olarak uluslararası komünist hareket tarafından da nasıl kavrandığını göstermesi açısından oldukça önemlidir.

Bütün bu meseleler üzerine uluslararası komünist hareket içinde ve özellikle Devrimci Enternasyonalist Hareket (DEH) içinde ortaya çıkan şiddetli epistemolojik tartışmalar, bir bilim olarak komünizmin geliştirilmesi ve ilerletilmesi açısından ufuk açıcı gelişmeler olarak düşünülebilir.⁽⁹⁾

9) Bu konuda önemli teorik çalışmalardan biri için bkz: Baran, İ., K. J. A., *Ajith-Geçmişin Tortusunun Bir Portresi*, İstanbul: El Yayınları, 2019.

Zhang Chunqiao'nun 1958-1976 yılları arasında dağınık halde yayınlanan devrimci yazılarının önemli bir bölümünü toplu halde yayınlamanın mutluluğu içindeyiz. Zhang Chunqiao'nun Maoist önderlik içinde yükselişinin kırılma anlarından biri olan ve önsözünü isimsiz bir şekilde bizzat Mao Zedong'un yazdığı **“Burjuva Hakkı İdeolojisini Yok Etmek”** başlıklı ilk makalede Thomas Weston'un Çince'den İngilizce'ye yaptığı çeviri dökümanından yararlanılmıştır. Pekin Belediyesi Devrimci Komitesi'ne yönelik açılış konuşmasının yer aldığı ikinci dosya *“Başkan Mao'nun Devrimci Çizgisinin Büyük Zaferi-Pekin Belediyesi Devrimci Komitesinin Doğuşuna En İçten Selamlar”* başlıklı 1967 yılına ait broşürün İngilizce çevirisinden alınmıştır. Anhui görüşmelerini içeren sonraki iki makalede Chou Hsing-Chih'in yine Çince'den İngilizce'ye kazandırılmış metinlerine dayanmaktadır. **“Anayasa Değişikliği Üzerine Rapor”**, Raymond Lotta'nın Çin'deki karşı devrimci süreç üzerine kapsamlı çalışması *“Mao Makes Five”* içinde on altıncı belge olarak yer almaktadır ve çeviride bu belgeden yararlanılmıştır. **“Burjuvazi Üzerinde Çok Yönlü Diktatörlük Uygulanması Üzerine”** başlıklı makalede ise, doğrudan Foreign Languages Press'in⁽¹⁰⁾ yaptığı İngilizce çeviriden yararlanılmıştır. Okura kolaylık olması açısından, makalelerde kaynakça bilgisi ve yayın tarihleri üst kısımlarda belirtilmiştir.

Bu çalışmadaki üçüncü ve dördüncü makaleler Büyük Proleter Kültür Devrimi döneminde Anhui'deki görüşmeler sürecinin iki farklı versiyonu şeklindedir. İlki 1967 yılında yayınlanmıştır. İkincisi ise 1968'de detayların da yer aldığı bir başka kaynağa aittir.

Zhang Chunqiao'nun 1975 döneminde *Hongqi* (Kızıl Bayrak)⁽¹¹⁾

10) Chunqiao, Z., 1975. *On exercising all-round dictatorship over the bourgeoisie* [online], <https://www.marxists.org/reference/archive/zhang/1975/x01/x01.htm> [erişim tarihi: 10 Nisan 2019]. Bu makale ayrıca *Proletarya Diktatörlüğünün Uygulanması Üzerine* başlıklı toplama bir çalışma içinde yer almış ve Bora Yayınları tarafından Aralık 1975 yılında basılmıştır. Bkz: En-Lay, Cu., Cun-ciao, C., Ven-yuan, Y., 1975. *Proletarya Diktatörlüğünün Teorisi ve Uygulanması*, İstanbul: Bora Yayınları.

11) *Hongqi* “Kızıl Bayrak” dergisi, 1958'de Büyük İleri Atılım döneminde kurulmuş ve Haziran 1988'de yayın hayatı sonlandırılana kadar aylık olarak yayınlanmış ÇKP'nin en önemli teorik yayın organlarından biridir. Editörlüğünü Mao'nun başsekreterlerinden Chen Boda sürdürmüştür. 1966 döneminde Kamboçya devriminin önderi Pol Pot'un talimatı ile Kamboçyalı devrimciler

dergisinin 4. sayısında yayınlanan “**Burjuvazi Üzerinde Çok Yönlü Diktatörlük Uygulanması Üzerine**” isimli ünlü çalışması, Marksizm-Leninizm-Maoizm’in klasikleri arasında düşünülebilecek tarihi bir belgedir. Proletarya diktatörlüğü altında devrimin nasıl sürdürüleceği, sosyalizm döneminde açığa çıkan çelişkilerin nasıl ele alınacağı ve özellikle kapitalizmi üreten meta ilişkilerinin yönetilmesinde (para kullanımı, bölüşümün ihtiyaca göre değil emeğe göre gerçekleştirilmesi vb.) siyasi-ideolojik çizginin önemi gibi vurguları ile meseleleri netleştirmektedir.⁽¹²⁾ Bu belge, tarihsel açıdan, Büyük Proleter Kültür Devrimi’nin Mao Zedong’un ölümü ile birlikte karşı devrimciler tarafından sonlandırılacağı ve devrimin kazanımlarının hızla tasfiye edileceği bir evrenin de en son devrimci ürünlerinden biri olarak düşünülebilir.

Günümüz Çin Halk Cumhuriyeti’nde, parti ve devlet aygıtlarının tepesinde Marksizm-Leninizm-Maoizm’in sembollerini ve tarihi prestijini kullanarak halen varlığını sürdüren yeni zengin ve sömürücü sınıfların temelde hangi tarihsel bağlam içinden çıkarak karşı devrimi gerçekleştirdiklerini tahlil edebilmek açısından da Zhang Chunqiao’nun makaleleri ayrıca önem kazanmaktadır diyebiliriz.

de aynı isimli bir dergiyi ülkelerinde yayınlamaya başlayacaktır. (Ç.N.)

- 12) Zhang Chunqiao, Büyük Proleter Kültür Devrimi döneminde ekonomi politik alanındaki yoğunlaşmalarını bizzat danışmanlığını yaptığı ve 1972 yılında basımı gerçekleştirilen “*Political Economy of Socialism*” çalışmasında sürdürecektir. Shanghai Textbook olarak da bilinen ve devrimci bir çalışma ekibinin hazırladığı bu çalışmanın teorik temelini doğrudan koruyan ve hemen hemen aynısı olan bir diğer çalışma DKP (ABD) çevresinden araştırmacı yazar Raymond Lotta’nın önsözü ile sonradan “*Maoist Economics and the Revolutionary Road to Communism*” ismi ile yayınlanacaktır. Bu kitapta ağırlıklı olarak *Political Economy of Socialism* çalışmasının 1975’teki dördüncü baskısından faydalanılmıştır. Zhang Chunqiao danışmanlığında her baskıda geliştirilen *Political Economy of Socialism* 1976’da sağcıların karşı devriminden sonra durdurulmuş, kitabın nüshaları “zararlı” bulunduğu için basımevinde imha edilmiş ve beşinci baskısını hiçbir zaman yapamamıştır. Zeynel Polat tarafından çevirisi yapılan “*Maoist Economics and the Revolutionary Road to Communism*” 2012 döneminde Kardelen Yayıncılık tarafından “*Şangay Ders Kitabı*” ismi ile Türkçe’ye kazandırılmıştır. (Ç.N.)

ZHANG CHUNQIAO

张春桥

1 Şubat 1917–21 Nisan 2005

“Çin’in halen revizyonizme dönme tehlikesi ile karşı karşıya olduğunun farkında olmalıyız. Bu tehlike, yalnızca emperyalizm ve sosyal-emperyalizmin bize karşı saldırı-ganlıktan asla vazgeçmeyecek olmalarından veya Çin’in eski toprak sahiplerinin ve kapitalistlerinin dirençli ve uzlaşmaz olmalarından değil, Lenin’in de belirttiği gibi, yeni burjuva unsurların günlük ve saatlik olarak devamlı kendini üretmesinden kaynaklanmaktadır.”

Zhang Chunqiao

Burjuva Hakkı İdeolojisini Yok Etmek

Halkın Günlüğü-13 Ekim 1958⁽¹³⁾

Halkın Günlüğü Editörünün Notu: Zhang Chunqiao yoldaşın bu makalesi, Şanghay'da iki haftada bir yayınlanan *Kurtuluş*'un 1958 yılına ait altıncı sayısında ilk kez yayınlanmıştır ve şimdi yoldaşlar arasında tartışılması amacıyla yeniden basımı yapılmaktadır. Önemli gündemlerle karşı karşıya olduğumuz bugünlerde bu meselelerin tartışılması gerekmektedir. Bizler Zhang'ın makalesinin temel olarak doğru olduğunu düşünüyoruz, ancak bir nebze de olsa tek yanlı bir yönü var, çünkü tarihsel süreçler hakkında söylenen şeyler eksiksiz açıklamalar olmayabilirler. Yazar konuyu açık bir şekilde ortaya koymaktadır, bununla birlikte ilgi çekici, gayet anlaşılabilir bir makaledir ve okunabilirlik açısından da çok iyidir.

Çin Komünist Partisi ve Çin devrim tarihinden haberdar olan herkes, Parti'nin önderliğine bağlı olan Çin halkının silahlı kuvvetlerinde, devrimci üs bölgeleri içinde, İşçi Köylü Kızıl Ordusu ve sonrasında Sekizinci Yol Ordusunda, Yeni Dördüncü Ordu ve Halk Kurtuluş Ordusunda, Jinggang Dağları üs böl-

13) Zhang Chunqiao bu makaleyi yazdığı süreçte Çin Komünist Partisi Şanghay şehir komitesi üyesidir ve Şanghay'da basılan *Kurtuluş (Liberation)* gazetesinin de yöneticisidir. Makale 1958'deki komünleştirme hareketi ile Çin'de komünist topluma doğru önemli bir adım atan "Büyük İleri Atılım" kampanyasının coşkusunu taşımaktadır. Her ne kadar 1955 yılında eşitlikçi "arz sistemi" resmi olarak kaldırılmış olsa da, Zhang Chunqiao bu sistemin geri getirilip tüm topluma yayılması gerektiğini savunmaktadır. Mao Zedong, bu düşüncüyü 1958 yılında gündemine alır ve Zhang'ın bu makalesi, Pekin'deki *Halkın Günlüğü* gazetesinde bizzat Mao Zedong'un isimsiz şekilde yazdığı önsözü ile yeniden basılır. Bu makale aynı zamanda Zhang Chunqiao'nun Maoist önderlik içinde hızla yükselişinin de başlangıcı olarak kabul edilmektedir. (Ç.N.)

gesinden geniş kurtarılmış bölgelere varana dek ordu ile halk arasında, görevlilerle insanlar arasında, yüksek kademeler ve alt kademeler arasında, halk içindeki karşılıklı ilişkilerin temel ilkesi olarak her zaman eşitliğin geçerli olduğunu farkındadır. Bu ilke, Jinggang Dağları'nda doğrudan Mao Zedong yoldaşın önderliğindeki ilk devrimci üs bölgesinde belirlenmiştir.

Çin Komünist Partisi merkez komitesine sunulan “Jinggang Dağları'ndaki Mücadele” raporunda Mao Zedong yoldaş bu ilkeyi şöyle tanımlar:

“Kızıl Ordu'daki erlerin büyük bir bölümü paralı askerlerden gelmektedir, fakat Kızıl Ordu'ya dahil oldukları zaman karakterleri derhal değişmektedir. Öncelikle, Kızıl Ordu paralı askerlik uygulamasını kaldırmıştır, bu sayede erler başka birileri adına savaş-tıkları hissine kapılmadan, kendileri ve halk adına savaşmak-tadırlar. Kızıl Ordu'da şu ana kadar düzenli maaş karşılığında yapılan iş diye bir şey yoktur, yalnızca tahıl, yağ, tuz, yakacak odun, sebze için para bulundurulur ve çok az bir cep harçlığı var-dır... Hunan Eyalet Parti Komitesi erlerin maddi geçimlerini sağ-lamamız konusunda dikkat çekiyor, en azından işçi ve köylülerin düzenli geçim düzeylerine yakın olmasını istiyorlar.”

“Şimdilerde farklı standartlar bulunuyor, tahıl meselesi ortadan kalktı, her gün her kişi için yalnızca 5 gümüş değerinde yağ, tuz, yakacak odun, sebze ayrılıyor ve çoğu kez bunu dahi denkleştir-memiz zor oluyor... Şu dönem havalar soğuk, birçok alt rütbeli asker halen iki katlı astarsız kıyafet giyiyor. Bu durum halk ile aynı kaderi paylaşmak için kabul edildi. Halkla aynı kader payla-şılıyor, ordu komutanından aşçıya, herkes yalnızca beş gümüşlük yemek yiyor...”

“Kızıl Ordu'nun maddi geçim şartları işte bu kadar kötü durum-dadır ve çoğu zaman bu şekilde savaşılmaktadır, halen sefillikten kaçınılamıyor. Fakat Parti'nin eylemleri kesin olarak birlikler ara-sındaki pratikteki demokrasiye (bu eşitliktir) bağlı durumdadır.

Subaylar ve amirler erlere dayak atmazlar, subaylara ve erlere eşit şekilde muamele yapılır, erlerin toplantılarda konuşma özgürlükleri vardır, gösterişli merasimler kaldırılmıştır ve ekonomi halka açıktır.”

“Düşük rütbeli birlikler yemekleri yönetir, yağ, tuz, yakacak odun ve sebze için günlük 5 gümüşlük bütçeleri vardır ve cep harçlıkları için de az bir paraları bulunur, buna “gıda takviyesi” denmektedir, günde kişi başı yaklaşık 60-70 wene tekabül etmektedir. Bu sayede düşük rütbeliler gayet memnun durumdadırlar. Bilhassa, ele geçirilen yeni birlikler Guomindang’ın ve bizim silahlı kuvvetlerimizin iki farklı dünya olduğunu hissetmektedir. Kızıl Ordu’nun maddi geçim şartlarının beyaz ordu kadar iyi olmadığını farkında olsalar da, ruhen özgürlüğe kavuşmuş bulunuyorlar.”

“Askerler aynıdır, fakat dün düşman kuvvetleri içinde cesaretleri yokken, bugün Kızıl Ordu içinde oldukça cesurdurlar, bu kesinlikle demokratikleşmenin etkisidir. Kızıl Ordu sobaya benzer, ele geçirilen bir asker ona yaklaşır ve derhal erir.”

“Çin’de yalnızca halkın demokratikleşmeye ihtiyacı bulunmuyor, fakat silahlı kuvvetlerin de demokratikleşmesi gerekiyor. Ordu içindeki demokratikleşme, feodal sistemin paralı askerliğinin yok edilmesi açısından önemli bir silahtır.”⁽¹⁴⁾

Herkesin bildiği üzere, silahlı halk kuvvetleri arasında böylesi Marksist-Leninist, komünist ilişkiler kurulmuş durumdadır. Devrimci üs bölgeleri içindeki ilişkiler modeli de bu şekildedir. Ordu ile halk arasındaki, hükümet ile halk arasındaki, ordu ve hükümet arasındaki, kadroların kendi arasındaki, ast ve üstler arasındaki, sol ve sağ arasındaki ilişkiler böylesi yoldaşça eşit ilişkilere dayanmaktadır.

İnsanlar otoriteye veya silahı olana, bürokratik havalara, güce veya prestije bel bağlamazlar, halka hizmete dayanırlar,

14) “The Struggle in the Jinggang Mountains”, 1928. *Mao Zedong Selected Works* (Chinese Edition), Vol.1, ss. 67-68.

ilişkilerini yürütürken iknaya ve hakikate dayanırlar. Devrimci üs bölgelerindeki halk kitleleri de, halkın şu veya bu kesimi ile ilişkiler kurarken Halk Kurtuluş Ordusu'nun bu modelinden öğrendiğini uygulamaktadır. Yabancılar bu kurtarılmış topraklara adım atar atmaz derhal şununla karşılaşılır: Bütün devrimci üs bölgesinde iç ilişkiler doğru şekilde ele alındığından, her ne kadar büyük zorluklar olsa da herkesin yaşamı esas olarak iyi durumdadır, herkes komünist karakterdeki arz sistemine tabidir, "halkla aynı kader paylaşılmaktadır", işlerin gerekliliklerine bağlı olarak yaşam standartlarında bazı ufak farklar mevcuttur ancak bu çok fazla değildir. Bununla birlikte insanlar her yerde siyasetleri ve kitle çizgisini tartışabiliyor, işçiler, köylüler ve askerler birlikte çalışıyorlar ve görüşleri dikkate alınıyor, tıpkı bir ailedeki akrabalar gibi farklılık gözetmeksizin bir araya geliyorlar, kararlı şekilde mücadele ediyorlar ve düşmana karşı cesaretle savaşıyorlar. Kurtuluş savaşı günlerindeki geniş çaplı askeri operasyonlardaki manzarayı anımsamıyor musunuz?

Halk Kurtuluş Ordusu'nu desteklemek üzere binlerce, on binlerce yedek er ordunun ana kuvvetlerini izledi ve tek bir ordu gibi eşit şekilde askeri komünist yaşam biçimini benimsediler, terfi almak, zengin olmak, ödeme almak istemediler, parça başı ücreti düşünmediler, yemeklerini kendi sırtlarında taşıdılar ve tüm kalpleriyle devrim için savaştılar, yalnızca üç büyük düşmanı yenmek ve ülkenin tamamını kurtarmak istediler. Bütün devrimci üs bölgelerinde, erkekler ve kadınlar, yaşlılar ve gençler, öndekiler ve arkadakiler birbirlerine kalben bağlandılar ve savaşı bir kolektif oluşturdular. Açıkçası böylesi bir askeri komünist yaşam, Marksist-Leninist biçimde bir düşünceyi, Mao Zedong'un düşünce tarzını sembolize eder, hali hazırda yüz milyonlarca insan bu şekilde köklere inmiş, tohum açmış ve meyve vermiştir. Ancak böylesi komünist ideolojik silahların kullanımı ayakta kalır, orduya ve halka aşılanarak savaşta yerini alır ve bunlar yenilmezdir! Bütün bir Çin

devrim tarihi bunu kanıtlamamış mıdır?

Kurtuluştan sonra tüm ülkede, “arz sisteminin” askeri komünist yaşamın ayırt edici özelliğine hizmet ederek bu şekilde kullanımı oldukça popülerdi. “Arz sisteminden” bahsetmek, halkın görkemli mücadelelerinden bahsetmesi gibi eski bir devrimi konuşmaya benzer. Bazı genç devrimciler, şimdilerde çalışmaya başlayınca tecrübeli yoldaşlara benzeyebilmek için “arz sisteminin” olmasını istiyorlar ve gerçekten içtenlikle devrime katılıyorlar. Yoldaşlar arz sistemi altında yaşamaya alışınca ücretli emeğe özenmiyorlar ve halk bu türden eşit ilişkiler tesis edilmesini seviyor.

Fakat çok geçmeden böylesi bir sistem burjuva hakkı ideolojisinin saldırısına uğradı. Burjuva hakkı ideolojisinin temeli ücret sistemidir. Böylesi bir ideolojiye bağlı kalınca, insanlar arasında arz sisteminin istendik bir şey olmadığı görüşü belirmiş oldu. Küçümser şekilde bunun “köylü işi” olduğunu ve “kötü bir gerilla alışkanlığı” olduğunu söylemeye başladılar. Burjuvazinin farklı kesimlerinden bu tarz yorumlar geldi. Ancak çok geçmeden, parti kadrolarımız arasında böylesi bir ideolojik etkiyi benimseyen çok sayıda insan belirdi. Kendi aramızda arz sistemindeki hataların tartışılması gitgide çoğaldı, arz sisteminin yararlarından bahsedilmesi üstün gelse de, en sonunda arz sisteminin ismi kötüye çıktı.

Bazı kişiler [arz sistemi altında] enerjik şekilde çalışmıyorlar, “çalışsan da çalışmasan da nasıl olsa yemek yemeye devam ediyorsun!” Arz sistemi deyince bu durum akıllara gelmeye başladı. Bazı kişiler kamuya olan güveni sarstılar; “Arz sistemi altında kamu veya özel arasında bir fark bulunmuyor!” Arz sistemi değerlendirilirken bu durumu anımsamak gerekir. “Fabrikalarda ve işletmelerde iyi ödemeler alan yöneticiler bulunmuyor.” Arz sistemi değerlendirilirken bu durumu da düşünmek gerekir. Kısacası, Çin devriminin başarılarını garanti altına alan komünist arz sistemine, eksikliklerinden ötürü san-

ki büyük bir suç işlenmişçesine saldırılmamalı ve sistem ölüme mahkum edilmemelidir.

İnsanların arz sistemine karşı en temel argümanı, arz sisteminin üretim faaliyetlerini bariz bir şekilde canlı tutamadığı şeklindedir. Maddi teşvik ilkesinden bahseden bu ekonomistlerin (reformistlerin) teorilerine göre “emeğin bölünmüş durumda kalması, zihinsel emek ile fiziksel emek arasında, işçinin emeği ile köylünün emeği arasında, teknik emek ile basit emek arasındaki farklılıklar sosyalist sistemde halen korunmaktadır ve bu nedenle olağanüstü bir şeymişçesine “işçiler işin sonucuna ve üretimin geliştirilmesine yönelik kaygı duyuyorlar” türü şeylerden bahsediyorlar. Ve iddialarına göre “sosyalist yarışmanın geliştirilmesi” teşvik edici olacaktır, “çünkü üretim oranı yükselirse ücretler de yükselecektir.” Böylesi bir sistem, kendi iddialarına göre “bütün bir ülke ekonomisinin gelişimindeki en önemli kaldıraç olacak” üstün bir ilkeye dayanmaktadır. Oysa ki, gerçekte bu durumun söylediği şey “para aklı çeler” düşüncesidir. Ücretler “teşvik edici” olarak kullanıldığı müddetçe, sosyalizm ve komünizm derhal satın alıp başkasının eline geçecek bir şey olur, bu şeker almak için para harcamaya benzer.

Böylesi bir teori hakkında ne diyebiliriz? “Arz sistemi” altında, milyonlarca insan onlarca yıl askeri mücadele verip, karlı dağlara tırmanıp, tarlaları aşp, Uzun Yürüyüş’te 25.000 li katetti, peki ücret veren biri mi vardı? Japonya’ya karşı direnme savaşındaki zaferler, kurtuluş savaşı, ABD saldırganlığına karşı direnme savaşı ve Kore’ye yapılan tüm yardımlar ücretlerin teşvik ediciliğine mi dayanıyordu? Her bir bireyin komünist ideolojik bilincinin yok sayıldığı ve insanların bir çeşit hakarete uğradığı böylesi yorumlar işitince ne söylenmesi gerek? Diğer bir deyişle, kurumları inşa edenlerin başka insanlar değil de, kendi ücretlerinin görece yüksekliği ile ilgilenen insanlar olduğunu söylüyorlar, ki insanlar bu ekonomistlerin görüşlerinin doğrudan aksini düşündüklerini söylemektedirler. Şanghaylı işçiler,

görüşlerini serbestçe açıklamalarının sonucunda çok doğru bir şekilde böylesi bir teorinin “para yönetir” ancak “siyaset yönetmez” anlamına geldiğini tespit ediyorlar.

Bu hakikaten isabetli bir yorum. Bundan daha açık bir ifade olabilir miydi? Bizler komünist toplumun erken bir evresi olarak sosyalist topluma, Marx'ın “*Gotha Programının Eleştirisi*” çalışmasında doğru bir şekilde ifade ettiği gibi “ekonomide, ahlakta, fikirlerde, tüm alanlarda yeni toplum halen içinden doğduğu eski toplumun izlerini taşıyacaktır” ve eşitsiz “burjuva hakkı” halen tamamı ile yok edilemeyecektir şeklinde yaklaşıyoruz. “Herkes elinden gelenin en iyisini yapsın ve emeği karşılığında alsın” şeklinde vurgulanmaktadır ve halen “herkes elinden gelenin en iyisini yapsın ve ihtiyacı kadarını alsın” durumuna erişilmemiştir. Ancak Marx'ın bu pasajı bize burjuva hakkının, eşitsizlikleri üreten burjuva sisteminin yok olamayacağını mı anlatır, yoksa tam aksine temel bir değişikliğin olacağını, sistematik bir değişimi ve daha ileri bir gelişimin olacağını mı? Burjuva hakkını ortadan kaldırmaya yönelik ve komünist eğitimin güçlendirilmesi için *siyaset, ideoloji ve etik* alanlarında yönetim olmadan, yalnızca tek yanlı bir “maddi teşvik ilkesi” mi geçerli olacak?

Bu soruları yanıtlayan kişi başkaları değil, bizzat Marx'ın kendisidir. “*Fransa'da İç Savaş*” çalışmasında kendisi Paris Komünü tecrübesini özetlemektedir. Burada açık bir şekilde Paris Komünü kahramanların böylesi bir ölçüt belirlemelerinden övgü ile bahseder: “Komün üyeleri bunu en tepeden en alta kadar inşa ettiler, bütün kamu hizmetlileri işçi maaşına eşit bir ücret alacaktır. Masraflarının karşılanması türünden her tür ayrıcalığa sahip ülkedeki üst düzey memurlar ise, bu ayrıcalıklar ortadan kalkacağı için onlar da ortadan kalkıp gidecektir.”

Paris Komünü'ne bir bakın -devrimci kriterler uygulayan dünyanın ilk komününe... Komün herhangi bir maddi teşvik ilkesi vurgulamadan, burjuva kademe sistemini doğrudan

parçalamadı mı? Marx ve ardından Engels ve Lenin, defalarca bu tecrübeyi vurgulamadılar mı, onlar burjuva hakkı, vb. gibi bir şeyi tanımadılar. Anlaşılan Marx'ın, Engels'in ve Lenin'in, hepsinin ekonomistler gibi “olayları görecektir ama halkı göremeyecek”, “parayı görecektir ama halkı göremeyecek” bir bakış açıları vardı ve “paranın akıl çeceğini” düşünecek bir bakış açısından noksanlardı. Bu açıklamaların aksine, Lenin “Devlet ve Devrim” çalışmasında sert bir şekilde şu eleştiriyi yapar:

“Bu açıkçası, tam olarak da [işçi ücretleri ve memurlar] bu noktayla ilgilidir, devlet meselesiyle ilgili en önemli şeydir ve Marx'ın bu dersi tamamen unutulmuştur!”

“Bu evreye (Komüne) atıf yapan pek çok kişi bunu “şu an için demode”, “çocukça davranış” şeklinde ele almaktadır. Arz sistemine saldıran ve paranın komutasını savunan bu kişiler, arz sistemine de “gerilla çalışma tarzı”, “kötü köylü alışkanlığı”, “modası geçmiş” demiyorlar mı? Onlar da “Marx'ın dersini” tamamen “unutmuş” değiller mi?

Son yıllardaki pratiklerimize, “arz sistemine” “köylü çalışma tarzı”, “kötü gerilla alışkanlıkları” diyerek saldırmak, gerçekte burjuvazinin eşitsiz “burjuva hakkını” korumaya yönelik teşebbüsleridir, proleter devrimci geleneğe, emekçi halk içindeki ilişkileri doğru şekilde ele alan komünist ilkelere saldırmak demektir.

Bütün sömürücü ve baskıcı sınıflar katı bir skala sistemini korumaya çalışıyor. Kendilerinin dünyanın doğuştan efendileri, “Cennetin Çocukları” oldukları türünden her çeşit mitolojiyi üretmekten çekinmiyorlar. Chiang Kai-shek böylesi iğrenç biriydi ve “Çin'in Kaderi”nde utanmazca Kral Wen ile kan bağı bulunduğunu söylüyordu. Biyografisinde ise özel olarak Kral Wen'in oğlu ve ardılı Zhou Gong olduğunu belirtiyordu. Bu tip püsküllü masallar yalnızca “Fıkra Kitaplarında” görülecek türdendir: Böylelerinin tek kaygısı Çin'in doğuştan en “tepedeki” kişisi olduklarına yönelik bir şeyler bulmaktır. Şanghay'ın kom-

prador burjuvazisi de “Çin’in en tepesindeki kişilerdir” Ah Q⁽¹⁵⁾ “Zhao Taiye’ye aynı klanın bir üyesi olarak katıldığını” aktarır ve Zhao Taiye tarafından acımasızca dövülür: “Sen nasıl Zhao dersin! Sen kim oluyorsun da Zhao ismini kullanıyorsun!” Eski dönemlerde, toplumda Zhao aile adını hakedip haketmemek, giyinmek, yemek yemek, ev kiralamak, yürümek, yürüme hızı, sigara içmek gibi statü ve mevki meselesi yapılmayan ne vardı? “Etiket” olmayan ne vardı? Yüce bir terbiyeye uymak ya da uymamak, meşru olup olmamak ile neredeyse aynı şey demekti ve doğrudan burjuva hakkına tekabül ediyordu. İnsanların üretici faaliyetini teşvik edemiyor diye arz sistemine saldırmak demek, gerçekte açıkça burjuva kademe sisteminin hukukunu ve etiketini kullanmak ve proleter eşitlik sisteminin yerine bunu geçirmek demektir.

Üretim faaliyetinin bu şekilde teşvik edileceğini söylüyorlar. Bu gerçekten doğru mu yoksa yanlış mı? Sonuçlarını görmek için, yaşam standartları pek fazla farklılık göstermeyen parti kadrolarımızın değişen durumlarına bakalım. Bir süre önce zorlu bir yaşam süren ve sıkıntılar yaşayan kişiler, şimdilerde hızla centilmenlerin tarzını, Hanların asil ve etnik tarzını, Zhao’nun asil tarzını öğreniyorlar. Bazı kadrolar konuyu doğru yönden görüyor, “kıdemli” olan hiçbir şeyi övmüyorlar, bunların çoğalmasından da rahatsızlık duyuyorlar. Bunun gerçekten teşvik edici bir etkisi oldu. Ancak bu teşvikler üretim faaliyetini artırmadı. Münakaşaların artışına neden oldu, pazar kârına yönelik faaliyetlerde anlaşmazlıkları artırdı, savurganlığın artışını teşvik etti ve bu durum utanç verici bir şey olarak görülmedi, aksine iyi yönde bir faaliyet olarak değerlendirildi.

Kadrolar içindeki sağlam olmayan unsurlar yozlaşmış ve burjuva sağcı unsurlara dönüşmüştür. Başlarda bazı kişiler arz sisteminin insanları tembelleştireceğini söylüyordu. Bugün açık bir şekilde bunun tam aksi kanıtlanmıştır, tersine, asıl üç-

15) Ah Q, edebiyatçı Lu Xun’un “Ah Q’nun Gerçek Öyküsü” isimli kitabında geçen bir karakterdir. (Ç.N.)

retli sistem insanlardaki tembelliği artırmaktadır. Bazı kadrolar fazladan çalıştıkları saat için fazla mesai ödemesi istiyorlar. Oysa ki arz sistemi koşullarında, insanlar devrimci savaşta yaşamları da dahil olmak üzere her yönden fedakârlık gösterip kendilerini adanmışlardı, peki fazla mesai alarak mı bunu yapmışlardı?

Daha da ciddisi, böylesi bir (tembel) atmosfer geliştiği için, kadrolar ve emekçi halk arasındaki ilişkiler değişime uğradı ve lider kadrolar arasında “üç rüzgâr” (bürokrasi, sekterlik, subjektivizm) eğilimi ve “beş hava” (bürokratik hava, lüks düşkünlüğü, kayıtsızlık, kibir ve alınganlık) gelişti. Siyaset komuta ettiğinde ve insanlar arasında eşitlik bulunduğunda, kitlelerle birleşebilmek açısından biricik doğru yaklaşımın insanları zorlamak yerine, onları ikna etmek olduğu bilinmektedir. Fakat bazı kişiler bunu tamamen unutmuş durumda. Hatta, Parti merkez komitesi halk içindeki çelişmelerin doğru ele alınması üzerine talimatları yayınladıktan sonra bile inatçı bir direnişle karşılaşmıştır. Bu yolun ne türden felaketlere götürdüğünü tecrübe etmedik mi?

Bu süre zarfında kısa bir zaman öncesini anımsamanın her birimiz için derin bir eğitsel önemi olacaktır. Bu süreç boyunca her birimiz bazı şeyleri onayladık ve farklı koşullar altında bazı şeylere karşı çıktık, etkilendiğimiz şeyler de farklıydı, herkes bunların içinde yer alan gerekli dersleri bulabilir. Parti ne çeşit yıkıma maruz kalırsa kalsın, en büyük zorluklar dahi olsa kendini onarır ve ayağa kalkar, çünkü Parti’nin Marksist-Leninist gelenekleri bulunmaktadır, çünkü Parti kadroları ve halk kitleleri kök salmaya başlamıştır. Şu an parti merkezinin ve Mao Zedong yoldaşın rehberliğinde büyük bir düzeltme hareketine yöneliyoruz ve bu hareket tarafından yenileneceğiz. Buna rağmen, halen yapılması gerekenleri tamamen yaptık diyemeyiz.

Burjuva hakkı ideolojisi ve Guomindang tarzı bürokratik havalar bizleri halen etkiliyor. Halk içindeki çelişmele-

rin doğru ele alınması siyaseti halen bazı kişilerin direnci ile karşılaşıyor. Tekrarlanması gereken uzunca bir mücadele halen önderliğimizin önünde duruyor. Atılım yapabilme ve daha ileriye atılım gerçekleştirebilme perspektifiyle, şu an Büyük İleri Atılım sürecindeki durumumuzda karşılıklı ilişkiler açısından ihtiyaç duyulan düzenlemeleri bir an önce gerçekleştirmemiz gerekiyor. Komünist davada dürüst olan tüm yoldaşlar kesinlikle hareketin önünde yer almalılar. Partimiz, bu yeni koşullar altında burjuva hakkı ideolojisini yok edecek ve kitlelerle birlikte eşitlik ilişkilerini yerleştirerek bunu işler hale getirecektir. Ast ve üst, sol ve sağ tamamen bir olacaktır. Partimiz, herkesin ortak şekilde yaşaması, ortak şekilde çalışması, ortak şekilde inşa etmesi, ittifak halinde sosyalizm ve komünizm için mücadele etmesi sayesinde bu onurlu geleneği kaldığı yerden devam ettirecek ve daha da geliştirecektir. Bundan şüpheniz olmasın.

Zhang Chunqiao Yoldaşın Dört Eyalet Delegasyonu ve Bir Belediye Devrimci Komite Delegasyonu Adına Konuşması

**Pekin Devrimci Belediye Komitesinin Açılışı ve Kutlamasına
Yönelik Düzenlenen Toplantı - 20 Nisan 1967⁽¹⁶⁾**

Devrimci yoldaşlar, asker yoldaşlar,

Pekin Belediyesi Devrimci Komitesi bugün resmen hayata geçmiş bulunuyor. Bu durum Pekin'deki devrimciler için, ayrıca ülkedeki tüm proleter devrimciler için mükemmel bir kutlamadır. Shansi, Kweichow, Heilunkiang, Shantung ve Shangai eyaletlerinden devrimci komite delegasyonları olan bizler, bu toplantıya davet edildiğimiz için son derece mutluyuz. Devrimci komiteler ve bu eyalet ve belediyelerdeki devrimci halkın güveniyle, en içten tebriklerimizi ve Büyük Proleter Kültür Devrimi selamlarımızı Pekin Belediyesi Devrimci Komitesi ve Pekin'deki devrimci asker yoldaşlarımıza iletiyoruz!

Yoldaşlar, asker yoldaşlar, büyük liderimiz Başkan Mao'nun yaşadığı Pekin, büyük anavatanımızın ve proleter devrimimizin başkentidir. Büyük Proleter Kültür Devrimi'nde, Başkan Mao'nun liderlik yaptığı Parti Merkez Komitesi önderliği altında Pekin'deki proleter devrimciler büyük bir kavga yürütmektedirler, devrime büyük katkılar sağlıyor, Büyük Proleter Kültür Devrimi açısından ülkenin tamamına üstün hizmetler sunuyorlar. Proleterlerin korkusuz devrimci ruhuyla, Pekin Belediyesi Parti eski komitesinin karşı devrimci revizyonist kliğine güçlü darbeler indirdiniz ve kapitalist yolu tutmuş bir avuç Parti yöneticisine karşı ilk büyük zaferi kazanmış oldu-

16) “Başkan Mao'nun Devrimci Çizgisinin Büyük Zaferi-Pekin Belediyesi Devrimci Komitesinin Doğuşuna En İçten Selamlar” başlıklı 1967 yılına ait broşürden alınmıştır. (Ç.N.)

nuz. Ülkede Marksist-Leninist karakterde ilk büyük punto-lu afişleri asarak katkıda bulundunuz ve Kızıl Muhafızların dünyayı sarsan hareketini başlattınız. Pekin'e gelerek devrimci tecrübelerini aktaran on milyonlarca genç devrimci savaşçının içten desteğini aldınız ve Başkan Mao'nun çağrısına uyan, devrimci düşünmeye cüret eden, konuşan, uygulayan, girişimlerde bulunan, Çin'in her yerinde devrim yapan binlerce Kızıl Muhafız savaşçıyı ülkenin her yerine gönderdiniz. Ve çeşitli birimlerdeki proleter devrimcilerle birlikte Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin ateşini tüm ülkeye yaydınız. Eyaletlerimizde ve belediyelerimizdeki büyük kültür devriminin her bir zaferi Pekin'deki proleter devrimcilerin çok yönlü desteğinden ve genç Kızıl Muhafız savaşçılarının kahramanca kavgasından ayrı düşünülemez. Burada bir kez daha yürekten teşekkürlerimizi yoldaşlarımıza ve asker yoldaşlarımıza iletiyoruz.

Büyük Proleter Kültür Devrimimiz, proleter devrimcilerimizin ittifakına dayalı iktidar mücadelesinin zirvesidir. Ülkenin tamamında çok yönlü eleştiriye ve kapitalist yolu tutmuş Parti zirvesindeki kişilerin reddedilmesine başlanmış durumda. Pekin Belediyesi Devrimci Komitesi'nin kuruluşu bu kritik dönemde ülkedeki tüm proleter devrimciler açısından muazzam bir teşviktir. Devrimci mücadelenin doğuşuyla birlikte, devrimci ve temsili bu iktidar organı, başkentteki proleter devrimcilere önderlik ederek onları Çin'deki büyük kültür devrimi kavgalarında ilerletecek ve parlak katkılar sunacaktır, böylece büyük kültür devriminin başkette ve tüm ülkede tam zaferi sağlanacaktır, buna güvenimiz tamdır. Ayrıca bu temsili iktidar organının, başkenti Mao Zedong düşüncesinin yaratıcı şekilde çalışılıp uygulanacağı büyük bir okul yapacağına, başkentin rengini hiçbir zaman değiştirmeyeceğine, tüm ülke ve dünya için de bir model olacağına güvenimiz tamdır.

Asker yoldaşlar, bizler hepimiz Başkan Mao'nun savaşçılarıyız, aynı siperden ortak düşmana karşı savaşıyoruz. Pekin'deyken biz eyalet ve belediye delegasyonları, özellikle dev-

rimci büyük ittifak ve devrimci “üçlü birlik” kombinasyonu ve yeni oluşturduğunuz Devrimci İşçi ve Görevli Temsilciler Konferansı, Üniversite, Kolej ve Ortaokul Kızıl Muhafızları Kongresi ve Yoksul ve Alt-Orta Köylüler Temsilcileri Konferansı tecrübesi ile muazzam tecrübeler elde ettik. Bugün Xie Fuzhi yoldaşın raporunu ve diğer alanlardaki yoldaşların konuşmalarını dinledik. Sizden öğrenmeye devam edeceğiz. Sizler de geçmişte yaptıklarınız konusunda bizlere yardımcı olmayı sürdüreceksiniz. Omuz omuza, kahramanca, Başkan Mao’nun önderliğinde ve Mao Zedong düşüncesinin büyük kızıl bayrağı altında Başkan Mao tarafından temsil edilen proleter devrimci çizginin tam zafer için, Büyük Proleter Kültür Devrimi’nin ve sosyalist devrimin ve insanın yeni zaferleri için birlikte çaba sarfedeceğiz!

Yaşasın Büyük Proleter Kültür Devrimi’nin zaferi!

Yaşasın proletarya diktatörlüğü!

Yaşasın Çin Komünist Partisi!

Yaşasın Başkan Mao! Ona uzun, uzunca bir ömür!

Anhui'de Her İki Tarafın Temsilcileri İle Üçüncü Görüşme Toplantısındaki Konuşma

Doğunun Kızıl Savaşı, No. 104-3, Kasım 1967⁽¹⁷⁾

Yoldaşlar, birkaç günlüğüne Pekin'e gelmiş bulunuyorum. Kang Lao bugün gelmem gerektiğini söyledi. Anhui'deki durumu tam olarak bilemiyoruz, elbette bazı şeylerin farkındayız, fakat mücadeleniz içinde yer almadığımız için kaçınılmaz olarak her zaman bir sınırlılık durumu da oluyor. Kültür Devrimi boyunca Anhui'ye gelmedik. Önceden çeşitli birimlerin temsilcileri ile görüşmeler yapmıştık. Geçtiğimiz yıl birkaç kez bu kişileri görmüştüm. Ayrıca geçen Ağustos döneminde Anhui'den geçmiştim. Havaalanında üç saat beklemiştik fakat şehrin içine girmemiştik. Bulunduğumuz yerden yollara bakmıştık. Durum açıkça belirgin değildi. Jiang Qing yoldaşın konuşmalarının ardından Anhui'deki durum çok hızlı gelişti. Elimizdeki malzememiz şu an ne yazık ki yeterli değil, bu açıdan yoldaşlarımdan öğrenmek ve sorunlarınızı nasıl çözdüğünüzü gerçekten bilmek istiyorum.

17) *Doğunun Kızıl Savaşı* (东方红战报), Dongfanghong Tarım Üniversitesi Devrimci Komitesi Siyasi Birimi tarafından basılan bir bültendir. Zhang Chunqiao'nun basımı yapılan ilk konuşmalarından birini içeren bu etkinlik, Büyük Halk Salonu Anhui Toplantı Odasında 22 Ekim 1967'de akşam üzeri saat dörtte gerçekleştirilmiş ve yaklaşık iki buçuk saat sürmüştür. Siyasi komiser Zhang Chunqiao haricinde toplantıda Parti Merkez Kadrosu üyeleri olarak Yao Wen-yuan, Li Tianyou ve Kang Sheng yer almıştır. Anhui Askeri İdare Birliği'ni ise Qian Wei, Liao Rongbiao, Li Desheng, Liao Chengmei ve Yang Guangli'den oluşan heyet temsil etmiştir. Zhang Chunqiao, bu toplantıda Kang Sheng tarafından Kültür Devrimi Grubu Başkan Vekili ve Şanghay Devrimci Komitesi Direktörü olarak tanıtılmıştır. Toplantının önemli gündemlerinden biri Şanghay Ocak Devrimi sürecindeki "iktidarın ele geçirilmesi" konusunda Anhui'de ve başka yerlerde ortaya çıkan kafa karışıklıkların giderilmesidir. Şanghay modelinin mimarlarından Zhang Chunqiao, bu karışıklık durumunun giderilmesine ve yakın dönemdeki devrimci tecrübelerin aktarılmasına özellikle önem vermektedir. (Ç.N.)

Anhui'ye gelmedim, fakat Kongo (Brazzaville) başbakanı Hunan ve Şanghay'a gitti. Kendisiyle görüştüm ve Hunan hakkında sorular sordum. Başkanın niçin Hunan'ı ziyaret etmesini istediğini anlayamadığını söyledi. Bazıları Luo'dan korkmuştu. Oraya gidildiği zaman özellikle bazı kişilerle temasa geçti. Madenciler ve Hunan'daki kadrolar Hunan'daki Kültür Devrimi üzerine detaylı bir bilgilendirme yaptılar. Ayrıca kömür madenini ziyaret ettiler. Beni çok etkilemişti. Hunan'a gittiğim zaman Çin Kültür Devrimi hakkında çok daha fazlasını öğrendim.

Anhui'deki durum, genel olarak Kang Lao'nun dediği kadar iyi. Böylesi bir duruma ulaşmak kolay değildir. Bir yılı aşkın bir süredir sürdürülen ve devam eden uzunca bir mücadele bulunuyor. Elbette bütün sorunlar çözülmedi ve tüm sorunları çözmek de zaten imkânsızdır. Çelişkiler daima olacaktır, fakat çelişkiler çözülürler ve böylece yeni çelişkiler oluşur. Her şeyin bir günde çözülmesi ve sorun olmaması imkânsızdır. Ve durumlar ne kadar iyiye, nihai zafere doğru keskin mücadeleler de gündeme gelir. Şu an her yerde bazı sorunlar mevcut ve bence böyle olması kötü bir şey değil. Bu tip durumlar sorunları daha iyi çözmemizi sağlayabilir. Çeşitli yerlerde tekrar eden bazı meselelerin olması da kötü değildir. Bu nedenle Benbu, Anqing ve Wuhu gibi yerlerde ortaya çıkan durumları dikkate değer şeyler olarak düşünmüyorum. Delegasyondan bazıları buraları "onarmak" gerektiğini söyledi. Bence bu yaklaşım uygun değil. Nasıl "onaracaksınız?" Başkan Mao'nun devrimci çizgisini daha iyi anlamak gerekiyor. Bu bir "onarım" meselesi değildir, daha ötesinde bir şeydir, bu bir devrimdir. Eyalet yönetiminin ele geçirilmesi sonrası yerel komiteler ve ilçeler bu meseleleri durmaksızın tartıştılar. Tek bir yer için görüş bildirmemiz zor ve derinlemesine soruşturma da yapmadık. Bazı yerlerde, o yerdeki iktidarın ele geçirilmesi için görüşlerimi aktardığım söyleniyor. Böyle bir durumun olmadığını belirtmem gerekiyor. Ben ancak görüşlerimi söylerim, fakat sorunu

çözmek daima oradaki halka kalır.

Kang Lao, benden Şanghay'daki Ocak Devrimi ile iktidarın nasıl ele geçirildiğini anlatmamı istedi. Bu süreci size aktarmak isterim. Böylece kendi meselelerinize ve gelecekte olabilecek durumlara yönelik kendi kanaatlerinizi geliştirebilirsiniz. Fakat orada yaşanan durumla buradaki mevcut durum kesinlikle aynı değildir, bu açıdan da olduğu gibi kopyalanamaz. Şanghay'da Ocak Devrimi sürecinde her yerde olduğu gibi kitleler ayağa kalkmıştı. Şanghay Belediye Komitesi kitleleri kör etmişti, bu açıdan kitleler diğer pek çok yerden oldukça geç seferber oldu, özellikle işçiler geç ayağa kalkmışlardı. İşçiler, Temmuz ve Ağustos aylarında nadir şekilde ayaklandılar. Ekim sonu itibarı ile, yüzbinlerce sanayi işçisi bulunan büyük merkezlerde yalnızca birkaç bin isyancı işçi mevcuttu. Bu çok az bir sayıydı. İsyancı işçilerin örgütlenmeleriyle temasa geçtiklerinde ise 10.000'den fazla işçi biraraya gelecekti. Bunlardan bir kısmı muhafazakâr kesimlerdi. Bir kısmını ise şehirlerdeki gizli ajanlar oluşturuyordu. Gerçekten isyancı işçilerin sayısı 5000'den fazla değildi. Kasım ve Aralık aylarında Şanghay'daki işçi hareketi görece daha geniş bir alana yayıldı. Mücadele çetin geçiyordu ve her iki tarafın da önemli gücü bulunuyordu. O dönemler, Şanghay'daki ana ekip iki işçi fraksiyonundan oluşuyordu. "İşçi İsyanı Merkezi" grubu, birkaç bin kişiden 50.000 kişiye ve Aralık başlarında yaklaşık 60.000 kişiye kadar genişleyecekti. Diğer tarafta ise 80.000 kişilik "İşçi Milislerin Kızıl Müfrezesi" bulunuyordu. Bu gruplar her zaman yaklaşık 50-60 bin kişiden oluşan denk güçler şeklindeydiler. Aralık sonunda ise "Kızıl Müfreze" grubu çöktü.

Bu süreçte, devrimci güçler açısından esas kuvveti işçilerin oluşturduğu belirtilmelidir. Ayrıca Kızıl Muhafızlar ve parti organlarının kadroları vardı. Aralık sonuyla birlikte devrimci köylüler de ayağa kalktılar ve her alanda devrimci güçler mücadeleyi yürütür hale geldiler. Dahası mücadele içinde doğal olarak geniş bir ittifak oluştu. Bu ittifak zamanla kendi biçimini

kazandı. Devrimci işçilerin en geniş kesimi karşı tarafın Kızıl Muhafızlarını ezdi, muhafazakâr ve isyan karşıtı olan organlar çalışamaz hale getirildi. Karşı taraf yeniden toparlanmaya zaman bulamadı.

Durum gayet olumluydu. Şanghay Belediyesi eski komitesi devrimci isyancıları dağıtmak için ekonomizme başvurmuştu. Yao Wenyan yoldaş ve ben 4 Ocak'ta Şanghay'a geldik. Şanghay'a geldiğimizde belediye parti komitesi tamamen işlemez durumdaydı. Pek çok fabrika kapanmıştı. Yine pek çok önemli fabrika işlemiyordu. Örneğin Gaoqiao Kimya Fabrikası faaliyetlerini durdurmuştu ve çalışmıyordu. Hammaddeler üretilmediği için 10 kadar fabrika çalışamaz duruma gelmişti. Limanlar ve trenler de çalışmayı durdurmuştu. Bu evrede durum çok zorluydu çünkü isyancılar ağır baskı altındaydılar. Şanghay'daki devrimci isyancılar, böylesi koşullar altında yönetimi ele geçirdiler. Yönetimi ele geçirmeye başladığımız zaman, *“iktidarın ele geçirilmesi”* veya *“Ocak Devrimi”* gibi bu ifadeleri tam olarak kullanmadık. Fraksiyonlara ayrılıydık, parti ruhu ile nasıl hareket edebilirdik ki?

Limanların durumuna baktık. Limana her gün yabancı gemiler geliyordu, fakat Şanghay'a yükleme yapılamıyordu. Emperyalistler bu durumu fırsat bilip dünyaya “Şanghay işçileri grev yapıyor ve bizleri kovuyorlar” şeklinde haberler servis etmeye başlamıştı. Bazı emperyalist gemiler ise, bayrağımızı ters çevirip asıyordu. İsyancı liman işçileri çok hızlı bir şekilde işe koyuldu. Pek çok işçi 12 saate kadar sürekli çalıştı. İşlerin oturması için birkaç gün yeterli olmadı, çok sayıda Kızıl Muhafız, belediye parti komitesinden para alarak buralara geldi. Aynı şey demiryolları için de geçerliydi. Bazı trenler ara ara ve yalnızca bir gün çalışıyordu, her gün çalışan tren bulmak çok zordu. Böylesi bir durumla nasıl baş etmeliydik? Durumu kendi aramızda tartışmaya başladık.

Karşı-devrimci düzensizliği engelleyebilmek için, öncelik-

le su işlerini, enerji santrallerini, gazeteleri, posta ve telekomünikasyon ofislerini, radyo istasyonlarını ve terminalleri kontrol etmeliydik. Bu birimlerde birkaç isyancı grup bulunuyordu. Bazı fabrikalarda fazla sayıda isyancı grup vardı ve görevleri acil değildi, fabrikalar bu grupları transfer ettiler ve demiryolları ofisindeki isyancıları desteklemeye gönderdiler. Ayrıca öğrenciler harekete geçti. Binlerce üniversite öğrencisi bilet satışı, bilet kontrol görevi, kondüktörlük gibi görevleri üzerine aldı. Limanlarda da benzeri oldu. Üniversite ve ortaokul öğrencileri limanlardaki yükleme ve indirme işlerine yardım etti. Bu çalışmaların organize edilmesi için merkezi bir emir-komuta zinciri oluşturuldu.

İktidarı ele geçirmek örgütün kendisi için değil, esas olarak sınıf için yapılır. Çıkarlarımız, anavatanımızın onurunu korumak, sosyalist ekonomiyi geliştirmek ve burjuvazinin gerici çizgisinin karşı saldırılarını engellemekten geçiyordu. Kültür Devrimi'ne karşı çıkmak için ekonomizmi kullanmaya kalktılar. İktidarı ele geçirme sürecinde bu durumları merkezi yetkililere raporladık. Başkan Mao bu eylemleri onayladı ve *Wen-hui Daily*'den iktidarın alınmasının tamamen doğru olduğuna inandığını söyledi. Başkan Mao bunu önerdi. Fakat iktidar ele geçirildikten sonra fraksiyonculuk, bencillik, dağ kaleciliği ve küçük grupçuluk gündeme geldi. Baskı gördüklerinden ve tartaklanmalarından dolayı bu konu üzerine düşünmediler. Başlı çeken şey bu değildi. O verili evrede iktidarın ele geçirilmesi gerekiyordu ve bu mesele bencilce ele alındı. Yalnızca kendi yaptığını önemseyen dağ kaleciliği şeklindeki bir eğilim mevcuttu.

Şanghay'da iktidarın ele geçirilmesi o kadar da pürüzsüz olmadı, çünkü yeni bazı durumlar belirdi. Fraksiyonlar ortaya çıktığı zaman proleter parti ruhu da ortadan kalkacaktı. Genel yönelim şoka uğratmak üzerine kurulmuştu. İktidarı kaç yerde ele geçirmeliydik? Yao Wenyan yoldaş ile öncelikle kilit konumdaki departmanları ve ekonomik birimleri ele aldık. Buraların kontrol edilmesi ile isyancı kanat yönetici olacaktı. Bu şe-

hirdeki 10 milyon kişinin yaşamını aynı zamanda da Şanghay ekonomisinin ulusal ekonomiye olan etkisini böylece garanti altına alacaktık. Üretim ve ülkenin her yerine destek devam etmeliydi. Belediye Parti Komitesi ve Belediye Halk Komitesi'ni yavaşça dönüştürecektik, çünkü bunlar zaten elimizde bulunuyordu. Bunlar nasıl bir biçim alacaktı? Açık bir kongre toplantısı yapıldı, Şanghay'daki isyancı kanattan temsilciler katıldı. Bu toplantılar boyunca meselelerin çözümleri teşvik edildi.

O dönem Şanghay Halk Komünü üzerine çalıştık ve bunu inşa ettik. Sürece farklı örgütler de dahil oldular ve böylece Yeni Şanghay Halk Komünü ortaya çıktı. Şanghay'da hızla iki fraksiyon kendini gösterdi ve her ikisi de iktidarı ele geçirmek istiyordu. Büyük çoğunluk Şanghay Halk Komünü yanındaydı. Büyük tartışmalar oldu. Kimisi komünün muhafazakâr bir yapı olduğunu söylüyordu, diğerleri aksini iddia ediyordu ve bir sonuca varılamıyordu. Böylesi bir durumda ne yapılmalıydı? Eğer yalnızca fraksiyonun çıkarlarını öne alırsanız büyük ayrışmalar yaşarsınız. Bunun yerine proletaryanın, sosyalist ekonominin ve tüm ülkenin temel çıkarlarını göz önüne alırsanız o zaman parti ruhu ile hareket etmiş olursunuz ve büyük ayrışmaların önüne geçebilirsiniz. Eğer bir ayrışma varsa, bugün sekiz birimde iktidar olsanız bile yarın karşınıza başka ayrışmalar çıkacaktır. Anhui'de durum biraz buna benziyor. Ji-angsu'da da böyle durumlar oldu. Kapitalistlere karşı devrimci güçlerin birleşerek savaşmalarını gerçekleştirirken her zaman mücadeleler olacaktır. Bu genel yönelim sarsılmamalıdır. Birimleri iyi şekilde örgütlemesek sonuçta iktidarı ele geçirmek de mümkün olmaz. Kapitalistler iç karışıklıklar olduğunda elbette çok mutlu oldular. Böylesi bir durumda iki şeyin yapılması gerekiyordu. Şanghay'ın inşası ve Halk Komünü'nün sekiz biriminin işler hale gelmesi, çünkü bunlar en geniş kitlelerin gücünü oluşturunuyordu. Ayrışma durumuna karşı genel yönelimimiz doğrultusunda hareket ettik. Merkez Komitesine de bu meseleyi danıştık ve mevcut durumumuzu raporladık.

Sonradan bize bazı önerileri de oldu.

Başkan Mao, Şanghay Ocak Devrimi'ni selamladı. *Kızıl Bayrak*, Şubat'ta yayınladığı bir açıklamada “*Proleter devrimciler birleşti ve parti çizgisi doğrultusunda iktidarı ele geçirdi*” ifadesini kullandı. Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi, Devlet Konseyi, Merkezi Askeri Komisyon ve Kültür Devrimi Merkez Grubu Şanghay'daki devrimci isyancı gruplara mesaj gönderdi: “*Proleterlerin devrimci örgütünde büyük bir birleşme sağladınız. Proletarya diktatörlüğü ve proleter kültür açısından bu gerçekleştirilmiş oldu. Sosyalist ekonomi ile Büyük Devrim kendi kaderini eline aldı.*”

Mesajı alır almaz bunu yayınlattık. Kapitalist yolculara karşı proleter devrimciler birleşerek iktidarı ele geçirdiler. Şanghay'daki sonraki durum görece iyi devam etti. Bölünme durumu olmadı. Ancak bu durum, bazı kitle örgütleri ile Şanghay Devrimci Partisi arasında çelişkiler bulunmuyor anlamına gelmiyordu. Başkan Mao'nun çizgisi ve Parti Merkez Komite-sinin politikaları izlenerek bu tip çelişkiler doğru bir şekilde ele alındı. Eğer bu çelişkileri doğru şekilde ele almaz ve başka şeylerin kılavuzluğunu izleseydik Şanghay bölünecekti. Ocak ve Mart'ta bölünmeler olmuştu. Sonrasında da oldu, ancak bizler problemlerin çözümünde her zaman Başkan Mao'nun fikirlerini izledik, çözümlere ulaştık ve şu an Şanghay çok daha stabil durumdadır. Başkan Mao, Şanghay'da pek çok farklı yeri inceledi. Şanghay'dan bahsederken bir kez daha durumun stabil olduğunu dile getirdi. Diğer faktörlerin yanında, Şanghaylı kitleler, kadrolar ve Halk Kurtuluş Ordusu arasındaki iyi ilişkilerin önemini belirtmek gerekiyor. Devrimci kitleler arasındaki ilişki görece olarak iyi durumdadır. Kitlelerin, kadroların ve HKO'nun kombinasyonu kurulmuş bulunuyor. Bir mesele olduğu zaman genel yönelimimiz belirlidir. Oturup Başkan Mao'nun çalışmalarını inceleriz, eleştiri ve özeleştiri yaparız, bu yöntemi problemlerimizi çözmek için kullanırız, şu ana kadar büyük bir bölünme durumumuz olmadı. Evet, ufak çaplı

bölünmeler ortaya çıktı. Bazı insanlar kötüdür ve evet, her zaman böyle durumlar olacaktır. Bunda anormal bir durum bulunmuyor ve genel olarak şu an büyük bir değişiklik durumu mevcut değil.

Yoldaşlar, bu sunumumdan sonra umuyorum sizler de kendi problemlerinizi yeniden değerlendirirsiniz. Tartışma yaratmaması açısından kendi görüşlerimi söylemem oldukça zor. Umarım iktidar için mücadele eden tarafların tümü bu durumu iyi şekilde değerlendirir. Bu çelişkiyi çözümleyebilmek için hangi ölçütler izlenmeli? Farklı yerlerdeki çelişkiler tam olarak aynı değildir, kendi bölgenizdeki farklı yerlerdeki çelişkiler de tam olarak aynı değildir, spesifik bir analize ihtiyaç bulunmaktadır. Partinin çıkarları, sınıfın çıkarları, devletin çıkarları, sosyalizmin çıkarları ve proletarya diktatörlüğünün çıkarları açısından düşünmeye başladığımız zaman çözümü de bulmuş olacağız. Bu küçük bir grup veya hizip meselesi değildir, ortak bir soruna yanıt bulma meselesidir. Diğer şekilde meselenin çözümü oldukça zorlu olacaktır, her zaman provoke edilen insanlar olacaktır, ayrıca her zaman kötü düşünceleri olan insanlar bulunacaktır. Ben ve Yao Wenyan eğer her ikimiz de Şanghay'da bencilce ve bölücü şekilde hareket etseydik, arkadan çeşitli numaralar çevirseydik Şanghay'ın bölünmesi kolay hale gelecekti. Her zaman bölünebiliriz. Pek çok iç çelişki bulunuyor. Örgütün içinde de çelişkiler bulunuyor. Her gün ve her zaman kavga etmemiz gerekecek.

Umarım Anhui'deki gruplar bu durumu gerektiği şekilde değerlendirir. Durumunuz zaten iyi. Ancak bu durumu bozmak isteyen insanlar her zaman olacaktır. Kendilerine düşman yaratan kişiler her zaman bulunur. Halkın her zaman ilerlemesi gerekiyor. Proletaryanın her zaman ilerlemesi gerekiyor. Sosyalizm her zaman ilerlemeli. Her kim bu büyük ittifakı bozmak isterse, aksi yönde gitmek, bölünmeler yaratmak ve kitleler-kadrolar-halk kurtuluş ordusu arasındaki üçlü kombinasyonu bozmak isterse, bu türden kişiler amaçlarına ulaş-

mayacaklardır. Umarım burada, Anhui'deki devrimci isyancılar da Başkan Mao'nun proleter devrimci çizgisini takip edecek ve durumu çok daha iyiye çevirecektir. Umarım proletaryanın yönettiği gerçek bir devrimci komitenin temsilini gerçekleştirebilirsiniz.

Anhui çok önemli. Bir çeşit ana yol. Mücadele için de önemli bir savaş alanı konumunda. Şu anki durum çok iyi ve umarım daha da iyi olacak. Söyleyeceklerim şimdilik bunlar. Eğer hatalıysam, yoldaşlar lütfen eleştirilerini yapsınlar.

Anhwei Delegasyonu İle Görüşme

SCMP No. 4145 - 25 Mart 1968

★★★

Yoldaş Kang, Şanghay'daki "Ocak Devrimi" sürecinden ve iktidarı ele geçirmenin nasıl mümkün olduğundan bahsetmemi istedi. Bu isteği, iktidarın ele geçirilmesi meselesini aydınlatmak ve sorunlarınızın çözümüne ilişkin alacağınız kararlara biraz olsun yardımcı olabilmek için yerine getirmeye çalışacağım. Şanghay'daki koşullar ile buradaki koşullar elbette aynı değil. Bu açıdan, yaşanmış süreçlerin sizin kendi durumunuzla birebir örtüştüğü de söylenemez.

Kitlelerin Şanghay'daki "Ocak Devrimi" sürecinde harekete geçirilmesi, ülkenin diğer bölgelerinde yaşananlar ile bazı benzerlikler barındırıyordu. Şanghay Belediyesi parti eski komitesi kitleleri ciddi derecede yanlış yönlendirdiğinden, burada kitleler diğer bölgelerden biraz daha geç seferber edilebildi. Bu durum özellikle Ağustos-Eylül dönemine kadar ayaklanan işçiler için geçerlidir. Ekim ayında dahi, bir milyondan fazla fabrika işçisinden ancak birkaç bin eylemci açığa çıkmıştı. Kasım ayı başında düzenlenen bir dizi isyancı örgüt toplantısına ise bir milyondan fazla insan katıldı. Aslında katılımcılardan bazıları çeşitli muhafazakârlar ve belediyenin parti eski komitesince gizlice mitingde işlerin nasıl yürüdüğünü yerinde izlemek ve raporlamak üzere içeri yerleştirilen kişilerdi. Sadece beş bin kadarı devrimci sürece katılmış gerçek isyancıydı.

Şanghay'daki toplu hareket, Kasım-Aralık döneminde kayda değer ölçüde ivme kazandı. Her iki grubun güçleri de eşit seviyedeydi ve aralarında mücadeleler vardı. Şanghay'daki esas güçler, 60 bin kişilik "**İşçi İsyanı Merkezi**" ve 80 bin kişilik "**İşçi Milislerin Kızıl Müfrezesi**" olmak üzere 2 büyük isyancı gruptan oluşuyordu. İki grup da aralarındaki gerilimi büyük

çaplı silahlı çatışmalara kadar tırmandıran birbirine denk güçlerdi. Fakat Aralık ayı sonunda “**İşçi Milislerin Kızıl Müfrezesi**” tamamen çökecekti.

Hareketin işçi omurgasına ilaveten, bu süreçte Kızıl Muhafızlar ve kamu organları kadrolarından gelen çeşitli takviyelerle devrimci gruplar oluşturuldu. Aralık ayı sonuna gelindiğinde, Şanghay’ın eteklerinde bulunan devrimci köylüler de öne çıktı ve böylece kendiliğinden bir seyirde devrimci işçilerle ittifak kuruldu. Şanghay’da o günlerde mükemmel bir durum vardı. Çünkü “İşçi Milislerin Kızıl Müfrezesi” ve devrimci işçilere karşı düşmanlık yapan bazı Kızıl Muhafız grupları dağılmıştı. Fakat bunun yanında, kamu organlarındaki muhafazakâr karakterdeki çalışanlar henüz gerçek bir ittifak oluşturamamıştı. Bu koşullar altında belediyenin parti eski komitesi, isyancıları doğrudan işçi sınıfı arasında eritip parçalamak için “ekonomizme” (para ve çeşitli maddi teşviklere) başvurdu.

4 Ocak günü Yao Wenyan Yoldaş ile Şanghay’a gittiğimi hatırlıyorum. Belediyenin parti eski komitesi sonradan felç olacaktı. Hayati önemdeki sanayi birimleri de dahil olmak üzere pek çok fabrika üretimi durdurmuştu. Gaoqiao Kimya Fabrikası’nın üretimi durdurması pek çok bitkinin de üretilemesine yol açmıştı. Limanlar ve tren istasyonları da atıl kalmış, bu durum toplumsal yaşamda ciddi problemlere neden olmuştu. Şanghay’daki devrimci isyancılar, genel olarak işte böylesi koşullar altında belediye parti komitesi yönetiminden iktidarı geri almaya başladılar.

Şanghay’daki iktidarı ele geçirme pratiğinin ilk evrelerinde “iktidarın ele geçirilmesi” ve “Ocak Devrimi” sözcüklerini kullanmaktan özellikle uzak durduk. Hizipçiliğe, fraksiyonculuğa sapmadan, parti ruhuna bağlı olarak çalışmalarımızı sürdürdük. Bunun nedeni, sanayi birimlerindeki çalışmaların durduğunu bizzat kendi gözlerimizle görmemizdi. Rıhtımların çoğunda Şanghay limanına giren yabancı gemilerin yükle-

ri boşaltılamıyordu. Bu durumdan yararlanan emperyalistler, Şanghay'daki rıhtım işçilerinin grev yaptıklarını söyleyerek, dünya kamuoyuna yayın yapmakta vakit kaybetmediler. Bütün bunları sırf bizlere saldırmak ve iftira atmak için art niyetli bir şekilde yaptılar. Bazı yabancı ticari gemilerin ulusal bayrağını ters çevirip astıklarını gördük. Bu durum isyancılarda ve rıhtım işçilerinde büyük rahatsızlığa yol açtı. O zamanlar ne hizipçilik taraftarlarına prim verdik, ne de otoritelerden iktidarın geri alınması meselesini düşündük. Aklımızdaki tek şey, geniş çaplı problemler hakkında neler yapmamız gerektiğine yönelikti. Durumu bir bütün olarak tartıştıktan sonra, limanlar, demiryolları ve tren istasyonları, su işleri, enerji santralleri, yayın istasyonları, posta ofisleri ve kontrol altındaki bankalar gibi hayati birimleri yönetimimiz altına almaya karar verdik. Karşı devrimci sabotaj eylemlerini önlemek için bunu yaptık. Devrimci işçilere yardımcı olabilmek için sanayi birimlerinde ve demiryolu istasyonlarında isyancı birlikleri ve öğrencileri seferber ettik.

Şanghay Demiryolu Bürosu örneğinde, binlerce üniversite öğrencisinin desteği belirgindir. Binlerce öğrenci trenlerdeki ve istasyonlardaki aksayan işleri yürütebilmek için seferber olup sorumluluk almıştır. Şanghay'da, o dönem neredeyse tüm orta okul öğrencileri limanlarda görev aldı. Öğrenciler, yüklerin yüklenmesine ve boşaltılmasına yardımcı oldular. Bu kolektif çalışmalar bir hizip adına iktidarı ele geçirmek için değil, sınıf çıkarları uğruna, anavatanlarının onuru için, sosyalist ekonomi için ve burjuvazinin "ekonomizm" biçimindeki karşı saldırısını bertaraf edebilmek için yapılmıştı.

Şanghay'daki durum hakkında ve hangi adımları izlediğimiz konusunda merkeze bir rapor sunduk. Başkan Mao, eylemlerimizi onayladı ve bize, iktidarın ele geçirilmesinin tamamen gerekli ve doğru olduğunu söyleyerek destek verdi. Başkan Mao'nun önerdiği gibi "*iktidarın ele geçirilmesi*" sözünü kullanmaya böylece başlamış olduk.

Bu aşamadan sonra “iktidarın ele geçirilmesi” hedefiyle, partide ve yerel yönetimlerde yerleşik olan hizipçiliği, bencilliği, kişisel kazanç saplantısını, “dağ kalesi olma” zihniyetini, “küçük grup” zihniyetini, mezhepçilik ve benzerlerine kaynak olan asıl kötülükleri bulmaya başlayacaktık. İnsanların bir kısmı baskıya maruz kaldıklarında ya da “karşı-devrimci” olarak damgalandıklarında bu kötülükleri pek fark etmediler. Ancak bir kez iktidarın ele geçirilmesi anı geldiğinde, bazı insanlar bencilce ve “dağ kalesi” zihniyetiyle uyumlu hale geldi. Şanghay’daki iktidarın ele geçirilmesi, küçük burjuva hizipçiliğinin öne çıkmasını doğurdu ve bu durum proleter parti ruhuna büyük zarar verdi.

Şubat ayının başında küstahça bir tavırla, sekiz tanınmış isyancı örgütle birlikte “iktidarın ele geçirilmesi” konusunda defalarca toplantı yapıldı. Bu oturumlarda, iktidarın ele geçirilmesinin, resmi mühürlerin ele geçirilmesine ya da resmi kuruluşların mülklerinin işgal edilmesine asla yol açmaması gerektiğini açıkça belirttik. Daha ziyade, Başkan Mao’nun devrimci çizgisinin yürütülüp yürütülmediği, düşmana karşı her zaman büyük ittifaklar kurulması gerekliliği ve geniş kitlelerin çıkarlarının temsil edilmesi halkın desteğiyle güvence altına alındı. Ayrıca, resmi mühürlerin ele geçirilmesinin bir işlevi olmadığını ve Şanghay Belediyesi Parti Komitesi’nin ve Şanghay Belediye Halk Konseyi’nin halk tarafından tanınmadığı durumlarda ofislerinin işgal edilmesinin de bir faydası olmayacağını belirttik.

38 örgüt tarafından iktidarın ortaklaşa ele geçirilmesi sırasında, Şanghay’daki örgütlerin büyük çoğunluğu temelde birleşik ittifaklara sahipti. Durum oldukça elverişliydi çünkü şehirde önde gelen isyancı kuruluşların tümü süreçte yer aldı. 38 örgüt “Şanghay Halk Komünü”nün oluşturulması için bir belge hazırlamak üzere bir araya geldiğinde, 25 örgüt daha “Yeni Şanghay Halk Komünü” alternatifini başlatmak için toplanmıştı. Rakiplerine şu sözleri söylediler: “Sizler komününe

katılmamızı istemediğiniz için, bizler de kendimizi “Yeni Şanghay Halk Komünü” olarak adlandırıyoruz -bu oluşum sizin-
kinden hem daha iyi, hem de daha yeni bir şey!”

Karşılaştığımız temel sorun, iki büyük fraksiyonun varlığıydı. 38 örgüt çoğunlukta ve tartışmasız isyancı gruplardı. Öte yandan 25 örgüt azınlık konumdaydı. Toplantılara tüm muhafazakâr örgütler de çağrılarak kendi aralarında tartışmaları sağlandı. Böyle bir durumda ne yapılması gerekiyordu? Sürece yönelik mücadele ederken hizipçilik düşüncelerinden ilerlersek kaçınılmaz olarak derin ayrışmalar olacaktı. Bununla birlikte, temel sınıf çıkarlarından, sosyalizmin çıkarlarından, tüm halkımızın çıkarlarından ve parti ruhundan yola çıkarsak, iç çatışmalar önlenebilirdi.

38 örgüt orada iktidarı ele geçirmeye hazır olduğunu ilan etseydi, muhalefet hemen ortaya çıkacak ve 38 örgüte karşı çıkan hizipler Anhwei ve Kiangsu’da yaşananları hatırlatarak onlara karşı mücadeleyi bırakmayacaktı. Bu şartlar altında zaman kaybetmeden Başkan Mao’nun temel politikalarına, çoğunluğun birleştirilmesi -çoğunluğa güvenilmesi talimatlarına uygun bir mücadele tarzı izlenmeye başlandı. Bu genel yönelim, devrimci güçleri birleştirerek kapitalist yolculara karşı mücadele ederken de terk edilmemeliydi. Bu nedenle konuyu iki aşamalı olarak ele aldık. Önce Şanghay Halk Komünü’nü oluşturan 38 örgütle anlaştık, çünkü sağlam kuvvetler tarafından desteklenmişlerdi ve diğer gruplara göre sayısal üstünlük sağlamışlardı. Onlara şöyle dedik:

“Sizler bu yaptığınızı doğru olarak mı görüyorsunuz? Genel yöneliminiz bu şekilde mi?” Şöyle cevapladılar:

“Kapitalist yolcuların iktidarına karşı bunu yapmak doğru. Ancak, iktidarın ele geçirilmesi sonucunda kendi saflarımızı bölersek, bunun doğru bir genel yönelimi içerdiğini söyleyebilir miyiz?”

Söyledikleri doğrudu. Peki kapitalist yolcuların gücünü ele geçirerek ve “Yeni Şanghay Halk Komününü” oluşturarak doğru bir şey mi yapıldı? Bu durum kimin işine geliyordu?

Daha sonra, merkeze bir rapor gönderdik ve iki rakip tarafa aşağıdaki önlemleri önerdik: Öncelikle Şanghay Halk Komününü’nü oluşturan 38 bileşene teklifi değiştirmeyi önerdik. Böylece aşamalı kademelerle kapıyı diğer birliklere aralık bırakmış olduk.

O dönem gazetelerde bir mesaj yayınlandı. Şanghay gazetelerinde yer alan bu mesaj, Başkan Mao tarafından onaylanan 11 birim tarafından da yayınlandı. Bu mesaj halk üzerinde fazlasıyla olumlu bir izlenim bıraktı. Üçüncüsü, açılış toplantısında irili ufaklı örgütlerden gelen delegeler ve birimler başkanlık divanına dengeli olarak oturacaktı. Bu önlem, çoğunluğu birleştirebilmek içindi. Dördüncüsü, muhafazakâr veya başka örgütlerden bağımsız olarak Şanghay halkının tamamının kutlama mitinglerine katılım hakkı olacaktı. Aslında, düşmanlarımız veya zengin köylüler, karşı-devrimciler, kötü unsurlar ve sağcılar olmadığı sürece hepimiz bu katılımları olumlu karşılamalıydık. Bu yolla çoğunluk birleşti. Birleşme işlemi gerçekleştirildikten sonra diğer 25 örgütle ilişki kurmakta hiç problem yaşanmadı. Çünkü öneri yapan diğer kuruluşlar, aşamalı olarak incelendikten sonra kendilerine katılım izni verildi. Sonuç olarak, “Yeni Şanghay Halk Komününü” oluşturmak için girişimde bulunulmadı.

Elbette, bu insanları bakış açımıza dönüştürmek kolay olmadı. Onlarla tekrarlanan müzakereleri sürdürmek zorundaydık. Sonuçta, merkezimiz beni ve Yoldaş Yao Wenyan’ı “Şanghay Halk Komünü” üyesi olarak belirlediğinden, elimizde bir “koz” vardı. Şanghay’da yalnızca iki organ yoktu, yalnızca birine katılabilirdik. Bu arada, ordunun üç birimi her iki organın da gücünü destekleyemezdi, çünkü her iki organ da desteklenseydi bu kez ordu kendi merkezi konumundan olacaktı. Elbette belir-

leyici önem taşıyan şey, Başkan Mao'nun devrimci çizgisinden başkası değildi. Özetle, *Hungqi* gazetesinin Şubat sayısında yayınlanan makalenin vurguladığı şey, proleter devrimcilerin birleşmesiydi ve kapitalist yolu tutarak iktidarı ele geçiren bir avuç partiliden iktidarın yeniden alınması çağrısıydı.

11 Ocak'ta ÇKP Merkez Komitesi, Devlet Konseyi, Merkezi Askeri Komisyon ve Orta Kültür Devrimi Grubu tarafından Şanghay halkına gönderilen kutlama mesajında şu satırlar yer alıyordu: *"Sizler devrimci büyük bir ittifak oluşturdunuz, böylece Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin kaderini, proletarya diktatörlüğünün kaderini ve sosyalist ekonominin kaderini elinize aldınız..."*

Şanghay'daki durumun herhangi bir çatlak yaşanmadan kontrol altına alınmasının nedeni, proletaryanın devrimci örgütleri arasında sorunların ortaya çıkmamasıydı. Bunun yerine, çeşitli kitle örgütleri Başkan Mao'nun devrimci çizgisine uygun olarak ve parti merkezi tarafından ortaya konan yönergeler temelinde sorunları düzgün bir şekilde ele aldılar. Aksi halde Şanghay da sorunların yaşandığı diğer noktalar gibi ciddi şekilde bölünürdü. Başkan Mao'nun devrimci çizgisine ve Mao Zedong Düşüncesi'ne uygun olarak sorunlarla başa çıkma ve çözme pratiğini oluşturduğumuzdan, Şanghay meselesi oldukça başarılı şekilde çözüldü ve oradaki durum stabil hale geldi.

Denetim gezisi sırasında Şanghay'a gelen Başkan Mao, *"Şanghay nasıl bu kadar istikrara kavuştu?"* diye sormuştu. Evet, kitlelerle kadrolar arasındaki ve kitlelerle Kurtuluş Ordusu arasındaki ilişkiler oldukça iyiydi. Kitlelerin kendi içinde, kitlelerle kadrolar arasında, kitleler ile Kurtuluş Ordusu arasındaki ilişkiler ayrışma ve kopma yönünde değil, birleşme yönündeydi. Aynı genel yönelimi korumak koşuluyla, sorunlar ortaya çıkarsa bile insanlar oturup yine tartışır, Başkan Mao'nun yazılarını gözden geçirir, eleştiri yapar ve kendilerine özeleştiri getirirler. Böyle bir durumda ciddi bir bölünme yaşanmaz ve önemli bir

sorun da ortaya çıkmaz. Temelde anormal bir duruma neden olmadıkları sürece bazı bireylerin olumsuzluklara sapması her zaman olacaktır. Ufak çaplı bölünmeler de olabilir. Fakat genel olarak böyle sonuçlar problemleri büyötmeyecektir.

Anayasa Değişikliği Üzerine Rapor

13 Ocak 1975⁽¹⁸⁾

★★★

Değerli kongre üyeleri!

Çin Halk Cumhuriyeti Anayasası'nın Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi tarafından müzakerelere sunulması için Kongre'ye sunulan taslak metin tüm kongre üyelerimize dağıtıldı. Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin talimatı üzerine bazı hususları açıklayacağım. Yirmi yıl önce, 1954'te Birinci Ulusal Halk Kongresi, Çin Halk Cumhuriyeti Anayasası'nı kabul etti. Büyük liderimiz Mao Zedong, *"Bir örgütün kuralları olmalı ve bir devletin de kuralları olmalıdır. Anayasa; genel kurallar dizisi ve temeller açısından bir zorunluluktur."* demiştir.

1954 Anayasası, Çin'in sosyalist açıdan ilk temeliydi. Bu anayasa, temel ilkeler şeklinde tarihsel tecrübeyi özetledi, halkımızın zaferlerini pekiştirdi ve tüm ülke halkı için net ve iyi tanımlanmış bir ilerleme çizgisi ortaya koydu. Son yirmi yıldaki pratik, Anayasanın doğru olduğunu kanıtladı. Temel ilkeleri halen geçerlidir. Bununla birlikte, 1954 yılından bu yana Çin'in siyaseti, ekonomisi ve kültürü ile uluslararası ilişkilerde muazzam değişiklikler meydana geldiğinden Anayasa'nın bazı bölümleri artık güncel durumda değildir. Anayasa revizyonundaki bugünkü temel görevimiz, yeni deneyimlerimizi özetlemek, yeni zaferlerimizi pekiştirmek ve halkımızın proletarya diktatörlüğü altında devam eden devrimde kararlı olduğunu gösterebilmektir.

18) Çin Halk Cumhuriyeti Dördüncü Ulusal Halk Kongresi Birinci Oturum Dö-
kümanları (Foreign Language Press, Pekin, 1975). Bu doküman ayrıca DKP
ABD çevresinden araştırmacı yazar Raymond Lotta'nın önsözünü yazıp derle-
mesini yaptığı *"Mao Makes Five"* başlıklı çalışma içinde 16. Belge (ss. 186-191)
olarak yer almaktadır. (Ç.N.)

Son yirmi yılda halkımızın kazandığı yeni zaferlerin en önemlisi, Başkan Mao'nun yol göstericiliğinde ve Çin Komünist Partisi önderliğinde gerçekleştirilen sosyalist sistemin aşamalı olarak pekiştirilmesi ve geliştirilmesi olmuştur. Yurt içinde ve yurt dışında düşmanlarla her seferinde tekrar eden sınıf savaşları ve özellikle son sekiz yıldaki Büyük Proleter Kültür Devrimi tecrübesi sayesinde Liu Shaoqi ve Lin Biao'nun burjuva karargâhlarını yıkan ülkemizdeki tüm milletlerden vatandaşlarımız daha fazla birleşmiş ve proletarya diktatörlüğü şu an her zamankinden daha güçlü hale gelmiştir. Daha da önemlisi, mücadele boyunca Başkan Mao, Marksizm-Leninizm'in evrensel gerçeğini somut koşullarımıza uygulama ve bütünleştirme ilkesini uygulayarak sosyalizm tarihimiz açısından önemli bir temel çizgi hazırlamıştır.

Mao şöyle der: *“Sosyalist toplum oldukça uzun bir tarihi dönemi kapsar. Sosyalizmin tarihsel döneminde sınıflar, sınıf çelişkileri ve sınıf mücadelesi halen mevcuttur, sosyalist yol ile kapitalist yol arasındaki mücadele sona ermez ve kapitalist restorasyon tehlikesi her zaman bulunur.”* Bu mücadelenin uzun süren ve karmaşık tabiatını tanımalıyız. Daha dikkatli olmalıyız. Sosyalist eğitime ağırlık vermeliyiz. Sınıf çelişkilerini ve sınıf mücadelesini doğru anlamalı ve bunu doğru yönetmeli, düşmanlarımızla yaşadığımız çelişkileri, halk içindeki çelişkilerden ayırmalı ve sınıf mücadelesini doğru şekilde kullanmalıyız. Aksi halde bizimki gibi bir sosyalist ülke kendi zıddına döner, dejenere olur ve kapitalist bir restorasyon gerçekleşir. Şu andan itibaren, her sene, her ay ve her gün bunu kendimize hatırlatmalıyız ki, bu sorunun mantıklı bir şekilde anlaşılmasını ve Marksist-Leninist bir çizgide kavranmasını sağlayabilelim.

Partinin hem 9. hem de 10. Kongreleri bu temel çizgiyi teyit etti. Liu Shaoqi ve Lin Biao'ya karşı mücadelemiz temel bir konu üzerinde yoğunlaştı: Bu temel çizgiyi sürdürecektir miyiz, yoksa devrimci çizgimizi sürdürmede başarısız mı olacağız? Geçmiş ve günümüz sınıf mücadeleleri, bu temel çizgi-

nin partimizin yanı sıra ülkemiz açısından da hayati önemde olduğunu ispatlıyor. Devrimci çizgiyi desteklediğimiz sürece, tüm zorlukların üstesinden gelebilir, ülke içinde ve ülke dışında düşmanları yenebilir ve daha büyük zafer kazanabiliriz. Bu kazandığımız temel tecrübe aynı zamanda Anayasayı gözden geçirirken de yol göstericimiz olacaktır. Taslağı yeniden düzenlenen Anayasa, temelde 1954 Anayasasının devamı ve geliştirilmiş halidir. Ülke çapında, halk arasında tekrarlanan tartışmalardan doğan ve önde gelen örgütlerin fikirlerini ve kitlelerin fikirlerini birleştiren gelişmelerin sonucudur. Önsöz yenilenmiştir. Maddelerin sayısı 106'dan 30'a düşürülmüştür. indirilmiştir. Önemli değişiklikler aşağıdaki gibidir:

(1) Giriş başlığından başlayarak, metnin gözden geçirilmiş metni, Çin halkının kahramanca mücadelesinin görkemli geçmişini kaydeder. “Çin Komünist Partisi tüm Çin halkının önder çekirdeğidir.” ve “*Marksizm-Leninizm-Mao Zedong Düşüncesi*, halkımızın düşüncesini yönlendiren teorik temeldir.” tespitleri genel taslakta yer almaktadır. Taslakta “*Ulusal Halk Kongresi, Çin Komünist Partisi önderliğinde devlet iktidarının en üst organı*” olarak belirtilmiştir. Ayrıca, “*Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi Başkanı ülkenin silahlı kuvvetlerine komuta eder.*” tespiti yer almaktadır. Devlet başkanlığı kurulmadığından, taslak 1954 Anayasası'nın devletin yapısına ilişkin hükümlerinin ilgili bir revizyonunu yapar. Bütün bunlar, partinin devletin yapısıyla ilgili merkezi liderliğini kuvvetlendirmeye ve tüm halkın arzusıyla buluşmasına kesinlikle yardımcı olacaktır.

(2) Taslakta “*Çin Halk Cumhuriyeti işçi sınıfının önderlik ettiği, işçi-köylü ittifakına dayalı proletarya diktatörlüğünün sosyalist devletidir.*” denmektedir. İşçi, köylü ve asker temsilcilerin halk kongresinin ana organını her seviyede oluşturacaklarını öngörür. Aynı zamanda proletarya diktatörlüğü hedeflerini belirler ve diktatörlüğün politikalarını ortaya koyar. Taslak, hükümet ve ekonomi yönetimini birleştiren kırsal bölgelerdeki halk komünlerini ve devrimci üçlü bileşim teme-

linde oluşturulan çeşitli düzeylerde yerel devrimci komiteleri içerir. Bunlar, büyük devrimci kitle hareketleri sonucu ortaya çıkmıştır. Bu nedenle, devletin sınıfsal niteliği ve ülkemizdeki her sınıfın statüsü açıkça tanımlanmıştır. Marx ve Lenin her seferinde: “*Sınıf mücadelesi mutlaka proletarya diktatörlüğünü kurmalıdır.*” ve “*Proletarya devleti, proletarya tarafından burjuvazinin bastırılması için kurulmuş bir makinedir.*” düşüncesini belirtmiştir ve bu bizim için de öğreticidir. Taslak mektubumuz Marksizm-Leninizm’in bu ilkeli duruşuna bağlıdır ve Konfüçyüs’ün “*hayırsever hükümeti*” ya da Sovyet revizyonist hain kliklerinin “*tüm halkın devleti*” türünden yanılsamalarından keskin bir şekilde ayrılmıştır.

Proletarya diktatörlüğümüz öncelikle, ülke içindeki gerici sınıfları ve unsurları, sosyalist dönüşüme direnen ve sosyalist yapılanmaya karşı olan kesimleri bastırır; ikinci olarak, ülkemizi dış düşmanlar tarafından yıkılma ve olası saldırılardan korur. Proletarya diktatörlüğü, ülkemizin düşmanlarını ortadan kaldırmak ve kendilerini korumak için kullandıkları en önemli silahtır. Bizler bu silahı kullanacağız ve sürekli olarak güçlendireceğiz. Bütün uluslardan halkın büyük birliğini güçlendirmeliyiz. Halk Kurtuluş Ordusu’nun ve proletarya diktatörlüğünün direği olan devrimci halk milislerini ve devlet organlarının inşasını güçlendirmeliyiz. İşçi sınıfının ittifakını, güvenilir müttefiki olan yoksul ve aşağı orta köylülerle birleştirmeye, diğer emekçilerle ve birçok entelektüelle birleşmeye ve yurtsever demokratik partileri ve yurtsever kişileri içeren devrimci birleşik cepheyi geliştirmeye devam etmeliyiz. Ancak ve ancak bu şekilde birleşerek, proletarya diktatörlüğünü etkili bir biçimde uygulayabilir, sosyalist sistemi savunabilir ve yurdumuzun bağımsızlığını ve güvenliğini pekiştirecek bütün güçlerle birleştirebiliriz.

(3) Proletarya diktatörlüğü bir yandan düşman üzerinde diktatörlük uygularken, diğer yandan halkın saflarında demokratikmerkeziyetçiliği uygular. Geniş demokrasi olmadan,

yüksek derecede bir merkeziyetçiliğe sahip olmak imkânsızdır ve yüksek derecede bir merkeziyetçilik olmadan da sosyalizmi inşa etmek imkânsızdır. Taslak, devletin tüm organlarının demokratik merkeziyetçiliği uygulayacağını ve vatandaşların demokratik haklarını ve özellikle de kardeş azınlık uyruklarının ve kadınların haklarını güvence altına alacağını şart koyuyor. Aynı zamanda, kitlelerin özgürce konuşma, görüşlerini tam olarak açıklama, büyük tartışmalara devam etme ve büyük puntolu duvar afişleri (dazubao) yazma hakkı tanımaktadır. Üstelik, Başkan Mao'nun önerisine uygun olarak, vatandaşların grev özgürlüğüne sahip oldukları belirtilmiştir ve tasarıdaki 28. Maddeye eklenmiştir. Büyük Proleter Kültür Devrimi'nde eğitilmiş olan devrimci kitlelerin bu hükümleri daha iyi uygulayacağına ve *"hem merkeziyetçilik hem de demokrasi, hem disiplin hem de özgürlük, hem irade birliği hem de zihinsel canlılık"* sayesinde Çin Komünist Partisi'nin eyaletler üzerindeki önderliğini ve proletarya diktatörlüğünü sağlamlaştırmaya yardımcı olacaklarına inanıyoruz.

(4) 1954 Anayasasında öne sürülen üretim araçlarının mülkiyetinin sosyalist dönüşümü görevi ana hatlarıyla tamamlanmıştır. Taslak, Çin halkının bu büyük zaferini tam olarak doğruluyor ve şu anki somut aşamada ülkemizin üretim araçlarına, yani tüm halkın **sosyalist mülkiyetine** ve **emekçilerin sosyalist karakterde kolektif mülkiyetine** dayanan esasen iki çeşit mülkiyet biçimine sahip olduğunu belirtiyor. Taslak, aynı zamanda tarım dışı bireysel emekçilerle ilgili hükümler içeriyor ve halkın, komün üyelerinin kendi kişisel ihtiyaçları için küçük çaplı toprakları olmasına ve sınırlı ev içi üretime başlamasına izin veriyor. Bu hükümler sosyalizme bağlılık ilkesini gerekli esneklikle bütünleştirir ve Liu Shaoqi ve Lin Biao'nun her bir hane halkı için çiftlik kotalarını sabitleme konusunda savundukları yanılığardan keskin bir şekilde ayrılır ve kitlelerin kendi başlarına kendi kişisel ihtiyaçları için çiftlik arazilerini değerlendirebileceğini garanti altına alır.

Değerli Kongre Üyeleri!

Anayasayı gözden geçirme çalışmaları yaklaşık beş yıldır devam ediyor. Bu Kongre çalışmayı tamamlayacak ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin yeni temel tüzüğünü ilan edecektir. Bu önemli bir olay; Kao Kang, Jao Shushi, Peng De Huay, Liu Shaoqi ve Lin Biao gibilerin kapitalizmi restore etme ve ülkeyi peşkeş çekme ve satma planlarını bozguna uğrattıyor. Bu sosyalist Anayasayı doğuran şey, tam da bu mücadelelerde kazanılan sayısız zaferdir. Tüm milliyetlerden halkımızın ve öncelikle de komünistlerin ve devlet görevlilerinin, bu Anayasayı ciddiyle uygulayacakları ve cesaretle savunacakları ve proletarya diktatörlüğü altında devam ettirilen devrimi sonuna kadar sürdüreceklerinden emin olduklarını düşünüyoruz; büyük yurdumuzun Marksizm-Leninizm-Mao Zedong Düşüncesi tarafından saptanan devrimci çizgide sürekli olarak zafer kazanacağına inanıyoruz!

Deng Xiaoping'in Eleştirisi ve Sağcı Rüzgârla Mücadele

**28 Haziran 1976'da Pekin'deki Merkezi Eğitim Okulu'na
katılan eyalet ve belediye düzeyindeki lider kadrolara
konuşma**

★★★

Yoldaşlar,

Merkezin çeşitli aktif birimlerinden gelen yoldaşlar ve çalışma grubuna katılan çeşitli il, belediye ve özerk bölgelerdeki öncü birimlerden gelen yoldaşlar sizlere birkaç şey söylemek istiyorum.

Fırtınalar Şeklinde Mücadele!

5 Nisan'daki karşı devrimci kalkışmanın (Zhou Enlai için yas tutulması bahanesi ile Deng Xiaoping'in kitleleri Kültür Devrimi'ne karşı ayaklandırma çabası) ardından 7 Nisan'da Merkez Komitesi'nin Politbüro Başkanı, Başkan Mao'nun tavsiyesi üzerine iki önemli karar aldı. Deng Xiaoping'in başını çektiği bir avuç kapitalist yolcunun önceki kararları uygulamamak için estirdiği revizyonist rüzgârı çökertmek için bu gerekliydi. Ayrıca, sabotajları ve problemleri önlemek için karşı devrimci unsurlara ve olumsuz akımlara karşı direnmek ve toplumsal sistemi ve proletarya diktatörlüğünü pekiştirmek için bu gerekliydi. Başkan Mao ve parti merkezinin doğru önderliği altında, ülke çapında yüz milyonlarca işçi köylü asker kitlesi şimdi bu iki kararla ve somut eylemlerle devrimci doğu rüzgârının yeni bir yükselişini yaratmaya çalışıyor. Önceki kararları tersine çevirmek ve karşı-devrimcileri ülke çapında tespit etmek için doğru uygulamalarla sağcı rüzgârı defedebilmeliyiz.

5 Nisan'daki karşı devrimci kalkışma, partideki iki çizgi arasındaki mücadelenin devam etmesi ve siyasal iktidar ko-

nusunda ve iki sınıf arasında ölüm kalım mücadelesinin kaçınılmaz bir sonucudur. Ayrıca sürekli derinleşen sosyalist devrimin gelişimi içinde düşünülmelidir. Daha önceki tüm sınıf mücadelelerine benzer şekilde, fırtınaya benzer bu mücadele tüm partiye ve ülke çapındaki tüm insanlara çok önemli bir gerçeği gösteriyor: Sınıf mücadeleleri halen mevcuttur, kapitalist yolcular halen hareket halindedir ve bazı kitabi aydınların dediği gibi “ülke artık barış içindedir” yalanına devrimciler asla inanmamalıdır!

Partideki herkes mücadelenin yeni eğilimini açıkça anlamalıdır. İki kararın 7 Nisan’da yayınlanmasının ardından pek çok yoldaş yalnızca kendi etrafındaki durumu görebildi ve genel durumu iyi değerlendirip anlayamadı. Birkaç yoldaş “*artık bir süre rahat nefes alabiliriz*” şeklinde bir yaklaşımı gündeme getirdi. Bir süre dinlenmeyi düşündüler. Aslında bu bakış açısı, yalnızca pratik değil aynı zamanda zararlıdır da. Çünkü sınıf düşmanları, gevşeyip rahatlamamızı umarlar. Sınıf mücadelesi deneyimi bize şunları söylemektedir: “*Herhangi bir gevşeklik durumu, devrimde son derece büyük kayıplara malolur!*”

Geçmişte Yenân Eyalet Parti Komitesi, “*Üretim alanındaki sınıf mücadelesini somutlaştırmak*” sloganını hatalı şekilde kullanmıştı. Sonuç olarak, yalnızca üretim iyi kavranmadı ve görevler başarılmadı; sınıf mücadelesinin önemini kavrayamamaktan ötürü sınıf düşmanı kapitalist eğilimler her yerde, neredeyse tamir edilemezlik derecesine kadar patlak verirken, karşı devrimciler de sabotaj fırsatı buldu. Bu kez, Yenân Eyalet Partisi Komitesinin çalışma sınıfına katılan sorumlu yoldaşlara, “*Beyinlerimizde bir algılama sınırı eksik, bundan dolayı işlerimizdeki kilit bir bağlantı kayboldu; bu nedenle de görevlerde başarısız olduk*” denildi. Hsiao-chia-chuan, sınıf mücadelesinin bütün olarak kavranılmasını sağladı ve süreci üretim ilişkilerinin içinde ele aldı. Özetle, sınıf savaşımı kavramını her tür çalışmaya doğru olarak yerleştirdi. Bu durum devrimci üretimi yüksek bir seviyeye çıkarttı ve yeni potansiyeller açtı-

ğa çıktı! Canlı ve ferah bir sosyalizm atmosferiydi gündemde olan. Her yerde benzer örnekler olduğundan burada üzerinde durmayacağım. Bahsetmek istediğim, iki kararın yayınlanmasının ardından kadroların çeşitli düzeylerde yansıttığı birkaç tezahürdür. Olumlu yönden bakacak olursak kadroların ezici çoğunluğu iyidir, merkezin kararlarını önemserler ve bu kararları yerine getirme konusunda azimlidirler. Kadrolar üretim sürecinde kitlelerle birlikte hareket etmişler, onlardan öğrenmişlerdir. Enerjilerini büyük eleştirilere, eserleri ve üretimi kavramaya yöneltmişlerdir. Partimiz, çok sayıda lider düzeyinde kadroya sahip olduğu için yeni imkânlarla ve yeni bir atmosfere kavuşabilmiştir.

Lider Kadroları Korku Sardı!

Diğer durumlardan biri de kadro düzeyindeki yoldaşların, özellikle lider konumlarında olanların “korkaklığıdır”. Böyleleri, harekette ortaya çıkan ve yeni filizlenen şeyleri açıkça desteklemeye cesaret edemezler, toplumdaki yerel sorunları gökyüzü kadar geniş büyük kaoslar olarak görürler ve onlarla nasıl başa çıkacaklarını bilemezler. Kararlı davranmaya asla cesaret edemezler. Sınıf düşmanlarının sabotajlarına karşı harekete geçmede tüm hareket boyunca kararsız davranırlar. Böyleleri zayıf ve güçsüz görünürler ancak tehlikeli olurlar. Bu tip kişiler savaş süresince parti örgütlerinin devrimci rolünü yürütmede doğrudan başarısız olmuşlardır.

Bu kadroların “korkaklığı”, dünya görüşlerinden kaynaklı bir meseleye dayanmaktadır. Durumları genel olarak “kaos korkusu” şeklinde özetlenebilir. Çin’de eski bir atasözü vardır: *“Bir kez yılan tarafından ısırılan ömür boyu halattan korkar”* denir. Önceki siyasi hareketlerde bazı kadrolar süreçlerden farklı seviyelerde etkilendi ya da kendilerine belli ölçülerde haksız davranışlarda bulunuldu. Önceki kitle hareketleri hakkında doğru bir anlayışa sahip olmadıkları için yeni bir hareket başladığında bunların ilk işi korkuya kapılmaktır. Kaplanlar

önde kurtlar arkada olunca, böyleleri devrimin bir gün gelip kendi başlarına yıkılacağından ve şapkalarını devirebileceğinden çok korkarlar.

“Korkakça” davranan tüm kadrolar, 5 Nisan’daki karşı devrim olayından sonra kendimizle düşmanlarımız arasındaki ayırım yapamamanın açık belirtilerini gösterdiler. Böylelerinin, ne yeni ortaya çıkan şeyleri desteklemeye, ne de kötü unsurlar üzerinde diktatörlük uygulamaya cesareti vardır. Kitleler şunları söylüyor: *“Kadrolarımız iyiyi ve kötüyü, doğruyu ve yanlış ayırtırmada başarısızlar, çoğunlukla eski uygulamalara bağlılar ve gerekli uygulamaları oldukça isteksiz, soğuk bir tarzda yapıyorlar.”* Kadroların bu kısmını “korku” yerine “cesaret” ile yüreklendirmeliyiz. Kadrolar, her şeyden önce partinin sosyalizm dönemindeki temel çizgisini kavramak, dünya görüşlerindeki “korkaklığın” nedenlerini araştırmak ve sonra da kendilerini devrimci hareketi yönetmeye hazır hale getirmek için bilinçli bir kararlılık içinde olmalıdır. Aksi halde, er ya da geç zamanla yok olacaklardır.

Sağcı Rüzgârla Mücadeleyi Sonuna Kadar Devam Ettirelim!

Üçüncü bir durum daha var. Partideki kapitalist yolcular belirli bir bölgede iktidarı gaspetmeyi başardıkları zaman, kitleler arasında ortaya çıkan çeşitli görüşleri bastırmaya başlıyor, demokrasiyi bastırıyor ve o bölgede ortaya çıkan sınıf düşmanlarıyla bir araya geliyorlar. Proletarya diktatörlüğünü burjuva diktatörlüğünün hizmetine sokup bölgelerindeki mücadelelerde kapitalist rüzgârı büyük oranda hakim kılarak ayrıca süreçle birlikte üretimin planlanmasını öngörmeyerek, hakiki devrimci kitlelerin ezilmesine ve adalet ruhunun hızla çökmesine sebep oldular. Böylesi bölgeler adeta tam bağımsız krallıklara benzemektedir. Merkezin kararlarına karşı açık veya gizli itaatsizlik tutumunu benimsemişlerdir. Görünürde, merkezin iki önemli kararını desteklemek için binlerce, hatta yüz ve on bin-

lerce kişi ile toplu mitingler düzenlediler. Aslında bayraklarını ne kadar yükseltseler ya da sloganlarını ne kadar yüksek sesle söyleseler de, saklamaya çalıştıkları gerçeklerin özünü hiçbir zaman örtbas edememişlerdir. Sokaktan geçen herhangi biri bile Ssuma Chao'nun⁽¹⁹⁾ tam da böylelerini anlattığının farkında. Şimdilik kitleleri kandırabilirler; ancak geniş bir perspektiften bakıldığında, özlerinin karşı devrimci olması nedeniyle kaçınılmaz şekilde tilki gibi kuyruklarını açık edeceklerdir.

Deng Xiaoping'in köşeye sıkıştığında kendisiyle mücadele etmeye cesaret edilememesinin nedeni, Deng benzeri kişilerin toplumda irili ufaklı bir şekilde mevcut olmasıdır. Bazıları kıvıll bayraklarla meydanlarda slogan atıyor, bazıları sahnenin ardından zehirli oklar fırlatıyor ve zehir saçıyor. Karşı devrimciler, ister meydanlarda isterse sahne arkasında olsunlar, kaçınılmaz olarak maskeleri düşecek ve karşı devrimci yüzleri açığa çıkacaktır. Merkezimiz, bütün partiyi ve ülkedeki insanları **“Başkan Mao'nun devrimci çizgisini sürekli kılıp, sınıf mücadelesinin bugünkü yeni görevini kavramaya, doğru uygulamalarla Deng Xiaoping'in eleştirisine ve mevcut sağcı rüzgârı dağıtmaya çağırıyor!”**

Bu çağrı, ana hedef olarak belirlenmiştir. Ülke çapında karşı devrimcileri tespit edebilmek için yoğun çaba sarfeden kitleler açısından bu çağrı büyük bir heyecan uyandırmıştır. Eğer bu yıl başarılı olamazsak önümüzdeki yılda da devam edeceğiz, eğer bir yıl yetmiyorsa gerekirse iki yıl, üç yıl, beş yıl ve on yıl bile olsa hareketi devam ettireceğiz. Daha az yiyebilir, daha az uyuruz, biraz kilo kaybetsek bir şey olmaz, kemerlerimizi biraz daha sıkarız olur biter ve başka şeyler de kaybetmeyi göze alırız, ancak devrimi göz ardı edemeyiz, bütün dikkatimizi bu mücadeleye vermeliyiz!

Bu durum, partinin ve devletin geleceğini ilgilendiren, doğru ele alınmaz ise binlerce, milyonlarca kişinin başının yere

19) Wei Hanedanı'nı ele geçiren bir darbeci (Ç.N.)

düşmesine neden olabilecek çok önemli bir konudur. Bazıları hareketin yalnızca bir “güç arzusu” olduğunu söylüyor. Bu sözleri Başkan’a söyledik. Başkan Mao, *“Onlara iktidarımızın işçiler, köylüler ve askerler tarafından verildiğini söyleyin, bu iktidar nüfusun yüzde doksanını oluşturan geniş kitleler tarafından bizlere verildi. Komünist Parti bu siyasi iktidarın varlığı için mevcuttur, proletarya diktatörlüğüne karşı olanlar üzerinde diktatörlük uygulayın ve oyalanmayın!”* demiştir. Başkan ayrıca şunları söyledi: *“İktidar arzusu nedir? Proletarya iktidar için proleter bir arzuya sahiptir ve kazanılmış iktidarını asla burjuvaziyle paylaşmaz. Burjuvazinin iktidar isteği nedir? Proletaryaya asla göz açtırmamak. Bunu kendilerinden iyi bir şekilde öğrendik.”*

Çin Komünist Partisi’nin elli beş yıllık mücadelesi bu siyasi iktidar içindir. Bu siyasi iktidarın yaratılması için kanımızı döküp kendimizi feda ettik ve bu siyasi iktidarı korumak için, komünist devrim tam bir zafer kazanana kadar da her an kanımızı dökmeye ve fedakârlık yapmaya hazırız.

Şu an dikkat etmemiz gereken bir diğer şey, sağcı rüzgârı püskürtme hareketimizde ortaya çıkan bir çeşit sol eğilim ve aşırı solcu düşünce akımının kendini göstermesidir. *“Negatif bir eğilimi örtbas etmek için olumlu bir eğilim kullanmak”*, bu taktik karşı devrimcilerin her zaman benimsediği bir şeydir. Devrimci durum yükselirken ve birilerinin planları suya düşürürken böyleleri hayatta kalabilmek için kaçınılmaz olarak devrimci sloganlara başvururlar. Sağa gittiğinizde, daha da ileri doğru gidecekler ve sola gittiğinizde, mücadelenin genel yönüne müdahale etmek ve diğerlerinin işitme ve görme yeteneklerini karıştırmak için daha sola gideceklerdir. Son zamanlarda özellikle bazı bölgelerde anormal bir ters akım oluşmuş durumdadır. Parti içindeki burjuvazi geri çekildi ve bir takım sınıf düşmanı ve gizli amaçları olan kişiler, çoğunluğa saldırmak için anti-Deng Xiaopingçilik bahanesiyle öne çıktılar. *“Her yetkili hata yaptı ve her hataya karşı çıkılacak!”* sloganını

gündeme getirdiler. Büyük kadro, küçük kadro farketmeksizin, ortada bir kadro olduğu müddetçe her problemin sorumlusunu doğrudan kadro olarak görme eğilimi kendini gösterdi. Bu bakış açısına göre, son tahlilde, güvenilir tek bir valilik, tek bir komite görevlisi veya tek bir ilçe kurulu komitesi bulunmuyor! Başkan Mao hariç zaten kimseye güvenilmemelidir!

Shansi ve Shensi eyaletlerinde, *“Büyük ve küçük kadroları üst katta gezdirin ve sonra alt kata gelmelerine ve tek tek kontrol noktasına gelmelerine izin verin!”* yazılı eski merkez talimatı vardır. Bu, Liu Shaoqi’nin biçimsel açıdan solcu ancak özünde sağcı olması gibi bir durum değil midir? Çin Komünist Partisi üyeleri ya da bir liderlik organı bu tür şeyler ile karşı karşıya kaldıklarında durumu dinleyip soru sormayacaklar mıdır? Demeye çalıştığım şey, bana veya merkezdeki sorumlu yoldaşların bazılarına asla dokunulamayacağı veya karşı konulamayacağı anlamına gelmiyor. İstisnasız, merkezdeki sorumlu yoldaşlardan her kim hata yapıyor veya ciddi bir halk düşmanı faaliyet yürütüyorsa, kitleleri yalnızca onu açığa vurmak ve eleştirmek için harekete geçirmek yetmez, aynı zamanda da onunla mücadele de etmek gereklidir. Ancak bunun için somut bir önderlik olmalıdır ve elbette ortada yeterli bulunmalıdır. Kaotik bombardıman tarzı, durumun başarısız olmasına neden olabilir. Bu durum ne partiye girmek için savaşılan burjuvazinin temsilcilerini temizlemekte etkili olur, ne de Leninizmin ve revizyonizmin ne olduğu, doğru çizginin ne olduğu, sosyalizmin ne olduğu, kapitalizmin ne olduğu gibi meselelerde kitlelerin gerçekten eğitilmelerine yardımcı olur. Aksine, devrimci kadroların ve kitlelerin ezici çoğunluğunun sadece sinirlerini zayıflatır. Sağcı kapitalist rüzgârın püskürtülmesi ve karşı devrimcilerin ülke çapında aranması sosyalist devrimin bir parçasıdır ve bu herkesin geçmesi gereken önemli bir kontrol noktasıdır. Kadroların çoğu için bu kriterlere bakmalı ve onlara yardım etmeliyiz. Kitlelerin ideolojisine içkin sorunlarla baş etmek için eğitimden başka bir yol izlenemez. Toplumda ortaya çıkan ult-

ra-solcu eğilimler ve kitleler arasında görülen anarşizmin kötü rüzgârları, sınıf mücadelesinde karşılaşılan yeni eğilimlerdir.

Karşı Devrimcileri Bastırma Yöntemleri Hakkında

Bazı illerde ve belediyelerde çeşitli problemler ortaya çıktı. Pekin'de bir grup karşı devrimci bastırıldı ve planladıkları sabotaj eylemleri ve çeşitli komploları çökertildi. Siyasetler iyi kavrandığı müddetçe, Chengchow, Changsha, Wuhan ve Nanking gibi sabotaj faaliyetlerinin ortaya çıktığı yerlerde sorunları devrimci açıdan çözüme kavuşturmak için kararlı bir tavır almak gerekir. Fakat merkezin karşı devrimcileri bastırma yönündeki talimatlarına uymamak ve Pekin'de meydana geldiği gibi karşı devrimci olayların gerçekleşmediği yerlerde dahi insanları tutuklamak ve sürüklemek özetle "*insanların tutuklanması*" konusu hatalı bir şeydir. Bilerek ya da bilmeden fark etmez, bu iyi bir şey değildir! Bu gibi şeyler ancak başka seçeneğin olmadığı zamanlarda yapılabilir. Kitlelerin farklı görüşler üzerinde tartışmaları, hatta bazı aşırı eylemlerde bulunmaları yaygın bir durumdur. Fakat bu gelişmeler, karşı devrimci sabotajdan tamamen farklı bir şeydir. Proletarya diktatörlüğünün araçlarını halk içindeki çelişkileri çözmek için kullanmak yanlıştır ve bu yaklaşım süreci kendimiz ile düşmanlarımız arasındaki çelişkilere hızla dönüştürebilir. Böylesi bir dönüşüm süreci yalnızca düşmanın lehinedir, bizlerin ise tartışmasız şekilde aleyhinedir!

Bazı bireysel alanlarda parti içindeki kapitalist yolcuların iktidar gücünü gasp ettikleri yadsınamaz. Bu bir avuç insan, kitlelerin devrimci yükselişinden ve devrimin doğu rüzgârının bu vampirlerin tepesindeki çatıları uçurabileceğinden çok korkuyor. Böyleleri kitle hareketleri yükselişe geçince her zaman korkuya kapılır. Başlangıçta, kitlesel hareketleri engellemek için her türlü enstrümanı kullanmaya çalışırlar, sonrasında ise hayalet rüzgârları kırbaçarlar, karanlıkta ok atarlar, doğru ve yanlış her seferinde karıştırırlar, siyah ile beyazı ters çevirir-

ler. Artık süreçleri engelleyemedikleri zaman bu kez de gerçek devrimcilerin mücadelesinin öncülüğüne soyunurlar, hatta proletarya diktatörlüğünün araçlarına başvururlar ve diktatörlüğü doğruyu bastırmak ve yanlış desteklemek amacıyla kullanırlar. Fakat böyle pratikler beklenenden aksi yönde bir şey üretir. Çünkü gerçek devrimciler korkmazlar, aksine kendilerini fedakârca ortaya atarlar. Devrimci süreçlerde problemlerin birikmeden açığa çıkması, katlanarak büyümesinden her zaman daha iyidir.

Günümüzde bazı alanlarda bazı çalışma grupları yerellerdeki durumu doğrudan merkeze aktarmak için Pekin'e gelmiş, bazı gruplar da merkezin tespitlerini yerellere götürmüştür. Bu gelişmeler merkez tarafından tek tek ele alınmaktadır. Hua Guofeng Yoldaş, Jiang Qing Yoldaş ve merkezdeki diğer sorumlu yoldaşlar, resepsiyonda ilgili yoldaşlara ve çeşitli il ve belediyelerden gelen öğrenci heyetlerine, ayrıca milis temsilcilerine, halk polisine ve 5 Nisan'daki karşı devrim olayının bastırılmasına katılan garnizon savaşçılarına ve askerlere süreçlerle ilgili bilgiler vermiş, onlarla kaynaşmışlardır.

Partinin kararı bellidir. "*Hareket devam etmelidir!*" Parti içindeki burjuva muhalifleri temizlenmeli, yerellerdeki sorunlar çözülmelidir. Bu hem bizim kararımız, hem de her sorumlunun kendi arzusu ve kararı olmalıdır. Kadroların yanlış uygulamaları ve politikaları, temel olarak izlenen hattın yeterince bilinmemesinden ve Deng Xiaoping'in savunduğu şeyleri doğrudan veya dolaylı olarak uygulamalarından kaynaklı diye düşünüyoruz. Hatalarını düzeltmeye istekli yoldaşlar kim oldukları fark etmeksizin, parti ve halk tarafından her zaman memnuniyetle karşılanacaktır. Ancak inatçı olmakta ısrar edenlere bu süreç kesinlikle olumlu sonuçlar getirmeyecektir!

Şu Anki Bazı Önemli Görevler

Aşağıda şu an için önemli görevlerden bahsedeceğim:

1) Partinin merkezi önderliği, sağcı kapitalist rüzgâra karşı mücadelenin zaferini garanti eden kilit noktadır. Partimiz, büyük, görkemli ve doğru bir partidir, ülke çapında tüm milliyetlerden insanlar tarafından saygı gören ve desteklenen bir partidir. Böyle bir parti, burjuva unsurların varlığı sayesinde asla büyüklüğünü tehlikeye atamaz. Aksine partimiz, kendi eleştirilerini yapacak kadar cesur, çelişkileri açığa çıkaracak kadar cesaretli ve geniş halk kitlelerine bağlı bir partidir. Bu nedenle, çeşitli seviyelerdeki parti örgütleri, partilere giren bireylerin ve az sayıdaki burjuva unsurun yaptığı yanlışların hiçbir zaman partinin kendisi ile özdeşleştirilmemesi gerektiğini ve partinin önderlik rolünü reddetmemeleri gerektiğini tekrar tekrar kitlelere açıklamak gerektiğini hissetmiştir. Pratiklerimizdeki merkezi gücünün Çin Komünist Partisi olduğunu ve davamızı yönlendiren teorik temelin Marksizm-Leninizm-Mao Zedong Düşüncesi olduğunu hiçbir zaman unutmamalıyız. Hiç kimse partinin önderliğini zayıflatmaya çalışamaz; partinin önderliğini zayıflatan, direnen ve sabote etmeye kalkan karşı devrimci eylemlere karşı kararlılıkla mücadele edilecektir. Bir kadro aynı zamanda bir lider olarak *“yetkisini iyi kavramalı ve yetkisini iyi kullanmalıdır”* ve merkezi liderliğe bağlı olmak durumundadır. Parti komitelerinde *“birleşik planlama, birleşik komuta, birleşik politika, birleştirilmiş hedef ve birleşik eylem”* gerçekleştirilmesi zorunludur. Yaşlılar, orta yaşlılar ve gençler birbirlerine karşılıklı saygı duymalı, büyük meselelerde ilkelere vurgu yapmalı, küçük konularda genel fikir birliğini bulmalı, önemsiz ayrıntıları göz ardı etmeli, burnu büyüklük yapmamalı ve hizipçi olmamaya özen göstermelidirler.

2) Örgütsel yapıyı ve ideolojik yapıyı güçlendirmek gerekir. Başkan Mao'nun proletarya diktatörlüğü ile ilgili teorisi incelenerek ve **Mao Zedong Düşüncesi ile bilinç seviyesi yükseltilerek ayrıca sınıf mücadelesi, tutulması gereken kilit halka olarak kavranarak ve pratikler, bilimsel incelemeler ve araştırmalar ile derinleştirilerek kitlesele seferberlik**

alışmaları doğru bir şekilde yürütülmelidir. Parti inşasında iyi işler yapmaya devam edilmeli, harekette doğu rüzgârının gücü arttırılmalıdır. Parti yönetimlerinde yer alan sağcı rüzgârın temsilcilerini sınıf mücadelesi ile partiden uzaklaştırmak gerekir. Bu konuda yumuşak davranılmamalı ve “yardımsever yönetim” sapmasına düşülmemelidir. Partiye girmek için çeşitli entrikalar deneyen kötü unsurlarla siyasi, ideolojik, ekonomik açıdan ve diğer tüm alanlarda mücadele etmek gereklidir. Fakat bu konular acele ile ele alınmamalı, önceden belirlenen gerekli talimatlar incelenmelidir. Parti düzeltmesinde partinin devrimci inşası sürdürülmeli ve hareketten çıkan ileri işçi-köy-l-asker kitlelerinin yetiştirilmesine ve geliştirilmelerine özelikle dikkat edilmelidir.

1 Temmuz partinin doğum günüydü. Bu tarihte, kitle hareketlerinden gelen ve çeşitli muharebe cephelerinde yer almış milyonlarca ileri unsur partiye katıldı. Bu gelişmeler sevindiricidir ayrıca partimizin refahının bir göstergesidir ve Deng Xiaoping’e karşı en iyi yanıttır. Örgütsel yapıyı iyi kurmak için öncelikle ideolojik yapıyı iyi kavramalıyız. Parti komitelerinin ideolojik inşa yolundan sapması, parti örgütlerinin doğru eylem planını kaybetmesine, hatta parti örgütlerinin dağılmasına yol açar. Ardından rgtler disiplinsizleşir ve bu durum hareketi bir karış ileriye taşımaz.

3) Büyük devrimci eleştiriyi geliştirmeliyiz. Büyük eleştiri, kaotik şekilde amacı ve yönü belirli olmaksızın, kesin hedefler olmaksızın her yere ok atarak kullanılamaz. Eleştiri Marksizm-Leninizmin önemli bir silahıdır. Bu türden eleştiriler kuvvetli kemiklere ve kaslara sahip olmalıdır. Eleştiriler, bir şeyin niçin doğru olduğunu ve onaylanabileceğini ayrıca yanlış olanın niçin yanlış olduğunun ayırt edilebilmesi için gerçek nedenler sunabilmelidir ve her zaman hataları açığa vurmalıdır. Eleştiri sadece teorik kategoriler açısından değil, içeriklerle de açıklanmalıdır. Eleştiri uğruna eleştirmeyi veya saf akademik eleştirinin şeytani yoluna yönelecek siyasi eğilimleri de

eleştirmeliyiz. Aynı zamanda, basit ve kaba eleştiri türünü de engellemeliyiz. Lu Xun'un "*Lakap takmanın kavgaya eşit olmadığı*" cümlesini hatırlamak gerekir. Şimdi, dikkatinize birkaç görüş sunacağım.

a) Şu andan itibaren eleştiri, bazı temel noktaları vurgulayan, hedefleri doğru bir şekilde şaptanmış, doğru silahı kullanan ve konuları tek tek sistematik bir şekilde eleştiren derinlikli eleştiriler olmalıdır. Her darbe, en çok acı çekilen yerde yoğunlaştırılmalıdır. Eleştiri sürecinde, kadrolar ve parti üyeleri önderlik etmelidir. Büyük devrimci eleştiride lider kadrolar, çalışma, eleştiri ve kitlelerle birlikte kendi biriminin fiili durumları arasında ilişki kurmak zorundadırlar. Deng'i doğru şekilde eleştirmek gereklidir. Bu açıdan üçlü kombinasyonu gerçekleştirebilmeliyiz.

1) Büyük devrimci eleştirinin gelişimini Başkan Mao'nun devrimci çizgisiyle, proleterya diktatörlüğünün uygulama teorisıyla birleştirebilmek. Bu bir çizgi meselesidir.

2) Büyük devrimci eleştirinin gelişimini sınıf mücadelesi ve Deng'i eleştirme ve sağcılık rüzgârını bertaraf etme ve sınıf saflarını temizleme çalışmaları ile birleştirmek.

3) Büyük devrimci eleştiri gelişimini revizyonizme karşı koymak üzerine şekillendirmek ve burjuva kapitalist eğilimleri, feodal zihniyeti ve proleter olmayan diğer tüm düşünceleri eleştirmekle birleştirmek. Hem kapitalizm, hem de büyük eleştiri birlikte olmaz. Aksi takdirde, Deng eleştirisi sona erdiğinde, parti tamamen çürümeye başlar.

b) Çok sayıda büyük puntolu afiş ve çok sayıda eleştiri makalesi var. Ancak, daha kaliteli olanlar nispeten az. Gördüklerimiz ya uzun zamandır ortada olanlar ya da Marksizm-Leninizmin kanonik yazılarından alıntılarla doldurulmuş birkaç cümleyi içeren kısa ve boş makaleler. Önemli olan bu süreçte miktar değil niteliktir. Bir tek kurşun, yüz tane boş şarjörden

daha iyidir! Bu alandaki büyük devrimci eleştirinin gelişimi, bilim insanlarından kimlerin daha fazla alıntı yapıp, kimlerin daha çok Marksist-Leninist eserleri ezberlediği şeklinde faydasız yarışlar ve boş polemikler şeklinde olamaz. Aynı zamanda bu süreç, kimin daha fazla atış yaptığını görmek için kurulmuş bir basketbol oyunu da değildir. Bu bir sınıf mücadelesidir! Bu bir devrimdir ve bu süreç hassas bir şekilde kavranmalıdır.

Halkın Günlüğü, “**Teorik Sınıf Savaşı Cephesinde Yeni Askerler**” başlıklı bir makale yayınladı. Bu bölümde çeşitli cümleler gayet iyi seçilmiş: “İlkbahar geldi ve beni savaş alanına çağırdı!”; “Kaplani öldürmek için kaplanın inine kadar derinlere inmek gerek!”; “Silahlarınız iyi olmalı ki, ölümcül noktaları vurabilsinler!”; “Devrimi sürdürün ve uzun süreli uygulamalarda sabırsız olmayın!” Bunlar iyi sözler ve konuları açıkça anlatıyor. Boş zamanınız olduğunda hepiniz gazete okumalısınız. Gazetelerde işçiler, köylüler ve askerler tarafından yazılan pek çok eleştiri makalesi yayınlandı ve bunlar örnek açısından oldukça önemlidir. Uzun olmayabilirler, sade ve kısa olabilirler. Unutmayın, onlarca yıl elinde kitap tutan aydınlar kendilerini kitlelerden üstün görürler. Fakat onlar isteseler de siz yoldaşlar, işçiler, köylüler ve askerler gibi asla yazamazlar. Bu makalelerin iyi olmasının temel nedeni, derin anlamlar taşıyan basit bir dille yazılmış olmaları ve gerçeklerle doğrudan ilişki içinde oldukları için sıg ve boş olmamalarıdır. Gerçekten bu dediklerimizin doğru olup olmadığını görebilmek için yoldaşlar biraz araştırma yapabilirler.

Bu meseleyi konuşurken, *Halkın Günlüğü* gazetesinin, çeşitli yerlerdeki emekçilerin, köylülerin ve askerlerin gelişmiş örneklerini yansıtacak temsili makaleler içeren eleştirilere acilen ihtiyaç duyduğunu da eklemek istiyorum. Siz okuyucu yoldaşlar, bunu partiden talep etmeli ve partinin gazetesini iyi yönetmek için geniş çaplı destek sağlamalısınız.

4) Politikaların sağlam şekilde düzenlenmesi ve karşı dev-

rimcilerin açığa çıkarılmasının geliştirilmesi gereklidir. “*Siyaset ve strateji, partinin yaşam çizgisidir.*” Siyasetler yanlış çizgi-
de yürütüldüğünde veya sapmalarla karşılaşıldığında, partinin
davası kaçınılmaz olarak kayıplara uğrayacaktır. Siyasetlerin
uygulama başarısı ya da başarısızlığı, parti liderliğinin politi-
kaları uygulamasına bağlıdır. Çoğu zaman, partinin siyasetleri
merkezden alt düzeylere kadar yayılır. Orta kademeler bazı re-
vizyonlar verir; yerel bölgelere ulaştıklarında ise orijinalin ak-
sine çok farklı bir şeye dönüşürler. Şüphesiz siyasi uygulama-
lardaki sapmalar çoğu durumda kadroların siyasetleri hatalı
şekilde anlamasına bağlanabilir. Ancak bilinçli veya bilinçsizce
yapılsın önemli değildir, sonuç kaçınılmaz olarak kitleleri kay-
betmemizdir. Bu elbette düşmanın da işine gelir. Yetersiz çalış-
ma, keyfi biçimde işleri yürütme türünden alışkanlıklar ve üst
kademelere brifing vermekten hoşlanmama tarzları nedeniyle,
uygulama sürecindeki politikalar çarpıtılmakta, bu durum
kitlelerin inançlarını kaybetmesine neden olmakta ve devrimi
engellemektedir. Bu gibi kişiler görevlerinde kalamazlar. Yap-
tıklarından ötürü gerçekten kimi suçlayabilirler ki?

Bu nedenle Başkan Mao, yoldaşların dikkatli olmalarını
sağlamak amacıyla, siyasi çizgiyi parti hayatının en üstüne yer-
leştirdi.

Aynı zamanda, Deng Xiaoping’in eleştirilmesini ve sağcı
rüzgârın doğru kararları tersine çeviren olumsuz etkilerine
karşı mücadeleyi derinleştirirken, ülke çapında karşı devrim-
cileri tespit etmek için yoğun bir çalışma başlatıldı. Bu çalışma,
soruşturma ve araştırmaya dayanan bir siyasettir. Her konuda
kanıt göstermek en önemli şeydir. 5 Nisan’daki karşı devrim
olayını ele alırken inisiyatif kullandık. Olguları kitlelere açıkla-
ma politikamız budur.

Karşı devrimciler, silahlarla ateş açacağımızı umuyorlar.
Kitlelerin duygularını kışkırtmak için şehit olmak istiyorlar.
Pratik, bu bir avuç karşı devrimcinin kitlelerden ve eleştiriden

korktuğunu kanıtlamıştır. Çeşitli alanlarda sürdürülen bu büyük tespit çalışmasında birlikler ve kamu güvenliği organları, gerekli olmadığı sürece insanların hayatlarını korumak için dikkatli olmalı ve kesinlikle ateş etmemelidirler. Başkan Mao, Tayland'ın başbakanına şehit vermemeleri gerektiğini söylerken, biz de başka türlü bir şey yapamayız ve şehit vermeliyiz. Elbette, gerektiğinde ateş açmak için izin verilir; ancak talimatların bunu belirtmesi ve karşılaması gerekir. Bir başka şey ise, ölümlerin kitlelerden oluşmasıdır. Gerçek bir karşı devrimci, hiçbir zaman merminin önüne siper olmayacaktır. Şu anda engellenmesi gereken şey, kendini gizlemeye dayalı “görünmezlik teması” üzerine hatalı fikirleri ile sağcı düşüncedir. Liderlerle ve uzmanlarla koordine olmaksızın yalnızca kitlelerin diktatörlüğüne vurgu yapılamaz. Üçlü bir kombinasyona ihtiyaç vardır. Sağlamlık, doğruluk ve kararlılık gereklidir!

Bu kez Pekin'de pek çok kişi tutuklandı. Başlangıçta, kimse ateş açmadı ve siyasetler kabul gördü. Sonradan işler arzu edilenden daha kötüye döndü. Yalnız Pekin'de 40.000-50.000 arasında kişi tutuklandı. Her birlik kendisini bu ya da şu kişiyi tutuklamak veya yakalamak için görevlendirdi. Bazı haksızlıklar yaşanırken bir çift hayatını kaybetti. İyi olan şey, merkezin talimatı sonrası bu durumların çoğunun hızla düzeltimesidir. Bu durum bir ders olarak düşünülmelidir.

“Kişilerle ilgili sorunları ele alırken, ihtiyatlı bir tutum benimsenmelidir.” Parti ve yönetsel birimler içindeki karşı devrimcileri ararken bu tespiti özellikle dikkat edilmelidir. Birleşebilecek tüm güçlerin bir araya gelmesi ile sınıf düşmanlarına etkin darbeler vurulabilir ve bu bağlamda sınıf düşmanlarına darbe indirilerek geniş kitleler için en iyi koruma sağlanır.

5) Devrimi kavra, üretimi kavra, çalışmayı teşvik et, hazırlıklı olmayı teşvik et! Deng'i eleştirme mücadelesinde ve sağcı rüzgârın püskürtülmesi çalışmalarıyla beraber ülke çapında savaşın her cephesinde sosyalist bir ferahlık ortamı bu-

lunuyor. Yüz binlerce işçi, köylü, asker ve öğrenci, sınıf mücadelesine katılmak, araştırma yapmak ve kitaplardan öğrendikleri bilgileri pratik çalışmayla ilişkilendirmek için toplum içine girdi ve kırsal bölgelere gitti. Birbiri ardına pek çok grup ve üniversite mezunu, sınır bölgelerde, kırsal alanlarda ve dağlık bölgelerde Başkan Mao'nun işaret ettiği işçi köylü kitleleri ile bağlantı kurmak için oldukça hevesliydi. Tıpkı ilkbahar mevsiminde yağmurdan sonra yerden yükselen bambu tohumu gibi bütün ülke genelinde **7 Mayıs Kadro Okulları** ve **21 Temmuz İşçi Kolejleri** açıldı.

Sonuç olarak, endüstriyel savaş cephesinde de çok büyük başarılar elde ettik. Szuchwan Petrol Kontrol Bürosu'nun 7002 Sondaj Ekibinin işçileri, ülkemizin ilk ve en derin kuyusunu 6.011 metre derinlikte yaşama geçirdiler. Çinde üretilen 300.000 kilovat kapasiteli çift su soğutmalı türbin jeneratör sistemi üretim sürecine dahil oldu. Haziran ayı başında, çok sayıda sanayi ve madencilik şirketi 1976 yılının ilk yarısı için üretim görevlerini hızla planladı. Son birkaç günde, sevindirici olaylar birbirini izledi; zira savaş cephelerinden sürekli yeni zaferlerin raporları geliyor.

Tarımsal savaş cephesindeki durumumuz mükemmel. Tachai'den öğrenmek ve Hsiyang'e yetişmek için sosyalist rekabet dalgası henüz yeni başlıyor. Komünlerin üçte ikisi ve ülke genelindeki üretim tugaylarının yaklaşık yarısı elektrik enerjisine kavuştu. On yıllık bir süre boyunca ülke genelinde kırsal kesim, büyük ve küçük olmak üzere 56.000'den fazla hidroelektrik istasyonu inşa etti. Bu yılın bahar mevsiminde mahsül dikimi iyi gitti. Mevsimlik buğday ve pirinç için hasatları bekleniyor. Tek kelimeyle: *"Durum çok iyi"* Bu mükemmel durum yalnızca ülke genelindeki insanlara manevi teşvik sağlamakla kalmıyor aynı zamanda Deng Xiaoping'in revizyonist "üç yönergeyi temel al" ve "dört modernizasyon" çizgisine en güçlü yanıtı veriyor. Bu durum hem Başkan Mao'nun devrimci hattı için, hem de Deng'i ieleştirme ve sağcı revizyonist rüzgârı bertaraf etmek

için gerçekleştirilen hareket adına büyük bir zaferdir.

Fakat mükemmel duruma rağmen halen bazı problemlerimiz bulunuyor. Bu sorunlar çözülmelidir ve göz ardı edilmemelidir. Anarşizmin büyümesi ve yükselmesi, çalışma verimliliğini düşürdü ve üretimin tam kapasitenin altına düşmesine neden oldu ve bu da yıl boyunca sanayi projelerine ilişkin görevleri aksattı.

Bu noktada anarşizm, herhangi bir hükümetle uzlaşmak anlamına gelmiyor. İstenmeyen şey proleter devrimci bir hükümettir. Yoksa burjuvazinin ve kendi küçük çevrelerinin hükümetlerini gayet güzel istiyorlar. Bu düşünce akımının iyi yönlendirilmesi gerekir. Proleter olmayan düşünceler proleter düşünce alanına yönlendirilebilir. Bu durum çeşitli düzeylerde parti organizasyonları için önemli bir görev olarak ortada duruyor. Proleter olmayan her türlü düşüncüyü eleştirmek için ideolojik savaş cephesinde sınıf mücadelesi geliştirilmelidir; böylece üretim de garanti altına alınacaktır. Önceden bahsetmiştik, düşmana karşı verilen mücadelelerde olduğu gibi, halk içinde de çözülememiş çelişkilerin doğasına yönelik birçok sorunun güncel olması ayrıca dikkat çekilmesi gereken bir konudur.

Üretim sürecini, siyaseti bastırma aracıyla kullanmanın hatalı uygulamalarına yönelik eleştirilerimizi önceden belirttik. Kadrolar hiçbir zaman üretimi olurlarına bırakmamalıdır. Halen demir çelik, demir dışı metaller, makine, otomobil, inşaat, kimyasal üretim ve kömür madenciliği endüstrileri, yılın ilk yarısı için öngörülen görevlerin tamamlanmasından büyük oranda uzaktır, özellikle de makine endüstrisi yalnızca yılın ilk yarısındaki üretim endeksini koruyabilmiştir. Bu durumlar tersine çevrilmelidir. Parti merkezi ve Başkan Mao, tüm partiyi ve ülkedeki insanları devrimi kavramak, üretimi daha da artırmak için bir araya getirmeye çağırıyor. Başkan Mao'nun devrimci çizgisinde yola devam ederek görevlerimizi yerine getireceğiz ve hedeflerimize ulaşacağız.

Çalışmalarınızda daha iyi sonuçlar ve başarılar elde edebilmeniz için en iyi dileklerim sizlerle yoldaşlar!

Burjuvazi Üzerinde Çok Yönlü Diktatörlük Uygulanması Üzerine

Hongqi (1975/4)

★★★

Lenin niçin burjuvazinin üzerinde diktatörlük uygulanmasından söz etmişti? Bu sorunun açıklığa kavuşturulması esastır. Soruya verilecek yanıtın eksik kalması revizyonizme yol açar. Bu önemli husus ülke çapında bilinmelidir.

Ülkemizde halen bir çeşit meta ekonomisi sistemi uygulanmakta, ücret sistemimiz de sekiz kademeli ücret skalasının uygulanmasından ötürü eşit temelde değildir. Proletarya diktatörlüğü altında böyle şeyler kısıtlanabilir. Eğer Lin Biao gibi insanlar iktidara gelirse, kapitalist sistemi yerleştirmeleri oldukça kolay olacaktır. Bu yüzden Marksist-Leninist eserleri daha çok okumalıyız.

Lenin, *“küçük üretim, kapitalizmi ve burjuvaziyi her an, her saat, her gün sürekli olarak kendiliğinden ve toplu bir biçimde üretiyor.”* demişti. İşçi sınıfının içinde ve Parti üyeleri arasında da bu durum ortaya çıkabiliyor. Gerek proletarya saflarında, gerekse devlet organları ve diğer organlar arasında burjuva yaşam tarzına dönen insanlar var.

★

Proletarya diktatörlüğü meselesi, uzun zamandır Marksizm ile revizyonizm arasındaki mücadelenin temel odağı olmuştur. Lenin'in, *“Yalnızca sınıf savaşımını kabul etmek yeterli değildir, aynı zamanda sınıf savaşımını proletarya diktatörlüğünün tanınmasına kadar genişletebilen bir kişi Marksisttir!”* sözü bilinir. Ayrıca Başkan Mao'nun bütün ulusu proletarya diktatörlüğü meselesi konusunda netleştirme çabası bilinmektedir. Teori ve pratikte revizyonizmi değil, Marksizm'i uygulamak gereklidir.

Ülkemiz tarihsel gelişiminin önemli bir eşiğinde bulunuyor. 20 yıldan uzun süredir izlediğimiz sosyalist devrim ve sosyalist inşanın, özellikle de Büyük Proleter Kültür Devrimi'nde Lin Biao ve Liu Shaoqi ve burjuva karargahların tasfiyesi sonucunda, proletarya diktatörlüğümüz her zamankinden daha sağlam hale gelmiştir. Sosyalist davamız daha da gelişmektedir. Tüm halkımız yüzyılın sonuna kalmadan Çin'i güçlü bir sosyalist ülkeye yapmaya karardır.

Sosyalizmin tüm bir tarihsel dönemi boyunca, proletarya diktatörlüğünde ısrar çizgimizi hep birlikte cesaretle sürdürüp südüremeyeceğimiz meselesi Çin'in gelecekteki gelişimini belirleyecek temel bir konudur. Mevcut sınıf mücadeleleri de proletarya diktatörlüğü sorununun açıklığa kavuşturulmasını gerektiriyor. Başkan Mao, **"Bu meselede net olmamak revizyonizme yol açacaktır!"** der. Yalnızca birkaç kişi bu konuyu kavarsa olmaz; "tüm ulus tarafından konunun öneminin bilinmesi gerekir." Bu alandaki mevcut ve uzun vadeli başarılarımız abartılmamalıdır.

Lenin, 1920 yılının başlarında, Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'ni yönetmedeki pratik tecrübelerinden yola çıkarak ilk proletarya diktatörlüğüyle ilgili açık bir şekilde şunu belirtti:

"Proletarya diktatörlüğü, yeni sınıfın, daha güçlü bir düşmana, burjuvaziye karşı yalnızca tek bir ülkede bile olsa yürüttüğü en kararlı ve en acımasız savaştır. Burjuvazi, gücünü ve dayanıklılığını yalnızca uluslararası sermayenin gücünden değil, aynı zamanda küçük üretimden ve alışkanlıklardan almaktadır. Küçük üretim halen çok yaygındır ve küçük üretim, kapitalizmi ve burjuvaziyi her an, her saat, her gün sürekli olarak kendiliğinden ve toplu bir biçimde üretmektedir. Bu nedenlerle proletarya diktatörlüğü esastır."

Lenin, proletarya diktatörlüğünün, eski toplumun güçlerine ve geleneklerine karşı, kanlı veya kansız, şiddet içermeyen,

barışçıl, askeri ve ekonomik, eğitimsel ve idari mücadeleleri içeren çok yönlü bir diktatörlük anlamına geldiğini belirtti. Lenin, burjuvazinin üzerinde uzatılmış, çok yönlü bir diktatörlük kurmadan zafer kazanmanın imkânsız olduğunu defalarca vurguladı. Lenin'in bu sözleri, özellikle de öne sürdüğü sözler sonraki yıllardaki uygulamalarla da doğrulanmıştır. Elbette, yeni burjuva unsurlar birbiri ardına ortaya çıkmıştır ve Khrushchev-Brejnev dönek kliği tam da onların temsilcisi olarak şu an mevcuttur. Bu insanlar genellikle iyi bir sınıfsal arka plana sahiptir; hemen hemen hepsi kırmızı bayrak altında yetişmiştir. Komünist Partiye örgütsel olarak katılmış, üniversite eğitimi almış ve sözde kırmızı uzmanlar haline gelmişlerdir. Bununla birlikte, bu kişiler kapitalizmin eski toprağından filizlenmiş yeni zehirli ayırık otlarıdır. Kendi sınıflarına, Parti'ye ve devlet iktidarına ihanet etmişler, kapitalizmi yeniden kurmaya çalışmış, burjuvazinin proletarya üzerindeki diktatörlüğünün önderliğine soyunmuş ve Hitler'in yapmaya çalışıp beceremediğini bunlar başka yoldan başarmıştır. Güçlü bir ülke kurmaya kararlı olduğumuz şu günlerde tarihsel bir deneyimi unutmamalıyız: *“Uşaklar yükselince, kırmızı bayrak yere düşer!”*

Çin'in halen revizyonizme dönme tehlikesi ile karşı karşıya olduğunun farkında olmalıyız. Bu tehlike, yalnızca emperyalizm ve sosyal-emperyalizmin bize karşı saldırganlıktan asla vazgeçmeyecek olmalarından veya Çin'in eski toprak sahiplerinin ve kapitalistlerinin dirençli ve uzlaşmaz olmalarından değil, Lenin'in de belirttiği gibi, yeni burjuva unsurların günlük ve saatlik olarak devamlı kendini üretmesinden kaynaklanmaktadır.

Bazı yoldaşlar, Lenin'in kolektifleştirme öncesi duruma atıfta bulunduğunu iddia ediyor. Bu açıkça yanlıştır. Lenin'in sözleri güncelliğini yitirmemiştir. Bu yoldaşlar, Başkan Mao'nun 1957'de yayınlanan **“Halk İçindeki Çelişmelerin Doğru Ele Alınması”** çalışmasını inceleyebilir. Başkan Mao somut analizleri sonrasında, mülkiyet sisteminin sosyalist nite-

likli dönüşümden, tarımsal işbirliğinin başarısını içeren temel zaferin ardından da Çin'de sınıfların bulunacağını, sınıfsal ilişkilerin ve sınıf mücadelesinin devam edeceğini, üretim ilişkileri ile üretici güçler arasında ve üstyapı ile ekonomik temel arasında hem uyumun ve hem de çelişkilerin esas olarak varlığını sürdüreceğini belirtmiştir. Lenin'den sonra proletarya diktatörlüğünün yeni tecrübesini özetleyen Başkan Mao, mülkiyet sistemindeki değişim sonrasında ortaya çıkan çeşitli meselelere sistematik yanıtlar getirmiş, proletarya diktatörlüğünün görev ve politikalarını belirtmiş ve teorik çıkarımları ile partinin temel çizgisi olarak **proletarya diktatörlüğü** altında devrimi sürdürmeye yönelik temeli oluşturmuştur. Geçtiğimiz 18 yılda, özellikle de Büyük Proleter Kültür Devrimi'ndeki uygulamalar Başkan Mao tarafından geliştirilen teorinin, çizginin ve siyasetlerin tamamen doğru olduğunu kanıtlamıştır.

Başkan Mao yakınlarda şunları söyledi: *“Çin'in sosyalist bir ülke olduğunu söyleyebiliriz. Kurtuluştan önce kapitalist bir ülke ile hemen hemen aynıydı, şimdi bile sekiz kademeli bir ücret sistemi uygulanıyor, emeğe göre bölüşüm yapılıyor ve halen dolaşımda para kullanımı yürürlükte, bütün bunlar eski toplumdan çok az farklılık gösteriyor. Farklı olan şey, mülkiyet sisteminin değiştirilmesidir!”* Başkan Mao'nun talimatını daha iyi anlamak için, Çin'deki mülkiyet sistemindeki değişikliklere ve 1973'te sanayi, tarım ve ticaret gibi çeşitli sektörlerdeki oranlara göz atalım.

Öncelikle sanayiden başlayalım. Doğrudan halkın mülkiyeti olan sanayi, toplam sanayinin %97'sini oluşturuyordu, sanayi alanında çalışanların oranı %63'tü ve toplam sanayi üretiminin %86'sı bu temele dayanıyordu. Kolektif mülkiyet altındaki sanayi, sabit varlıkların %3'ünü, sanayide çalışanların %36,2'sini ve toplam değer de %14'ünü kaplıyordu. Bunların yanı sıra, bireysel zanaatkârlar sanayide çalışanların yaklaşık %0,8'ini oluşturuyordu.

Tarım sektörüne bakalım. Tarımsal üretim araçları içinde, tarım arazilerinin yaklaşık %90'ı ve sulama drenajı makinelerinin yaklaşık %90'ı, traktörlerin ve hayvanların yaklaşık %80'i kolektif mülkiyet altındaydı. Burada devletin (genel halkın) mülkiyeti çok küçük bir orandadır. Bu nedenle, ülkenin tahıl ve çeşitli sanayi ürünlerinin %90'ından fazlası kolektif ekonomiden gelir. Devlet çiftlikleri yalnızca küçük bir orana sahiptir. Bunların haricinde, komün üyeleri tarafından kendi kişisel ihtiyaçları için sınırlı üretim ve haneler arasında değerlendirilen küçük arsalar halen mevcuttur.

Ticaret sektörüne bakalım. Devlet kontrolündeki ticaret toplam perakende satış hacminin %92,5'ini oluşturmakta. Ticari işletmelerin payı %7,3 ve %0,2'lik dilim de bireysel girişimlerden oluşuyor. Bunların haricinde, pazarlarda kendini gösteren küçük ticaret hacmi halen mevcuttur.

Yukarıdaki rakamlar, bütün halkın mülkiyetinin ve emekçilerin sosyalist kolektif mülkiyetinin Çin'de büyük bir zafer kazanmış olduğunu göstermektedir. Tüm halkın mülkiyetinin hakim konumu gelişmekte, ayrıca üç kademeli komünler, üretim tugayları ve üretim ekiplerinin oranları dikkate alındığında halk komünleri ekonomisinde de bazı değişiklikler yaşanmaktadır. Örneğin, Şanghay eteklerinde yer alan komünlerde toplam gelir ile orantılı şekilde artmaktadır. 1973'te %28,1'den 1974'te %30,5'e, tugaylardaki oran %15,2'den %17,2'ye yükselirken, ekiplerin oranı %56,7'den %52,3'e düştü.

Halk komünlerinin üstünlüğü, geniş ölçekte ve yüksek düzeyde halk mülkiyetine dayalı olmalarından gelir. Son 25 yıllık süre içinde adım adım emperyalizmin, bürokratik-kapitalizmin ve feodalizmin mülkiyet modellerini tasfiye ederek, ulusal kapitalist nitelikteki üretimi ve küçük üretimi dönüşüme uğrattık ve bu beş çeşit mülkiyetin yerine, Çin'de 2 yeni mülkiyet modeli yerleştirdik. Proletarya ve Çin'deki diğer tüm emekçiler için mülkiyetin sömürgeci karakterinin artık değiştiğini ve

Çin'in sosyalist ekonomik tabanının kademeli olarak konsolide edildiğini gururla beyan edebiliriz. Dördüncü Ulusal Halk Kongresi tarafından kabul edilen Anayasamız da bu büyük zaferlerimizi kaydetmiştir.

Bununla birlikte, mülkiyet sistemi ile ilgili konunun henüz tam olarak çözülmediğini görmeliyiz. Sık sık mülkiyet meselesinin *“ana hatlarıyla çözülmüş”* olduğunu söylüyoruz; bu tamamen çözüme kavuşturulmadığı ve burjuva hakkının bu alanda tamamen kaldırılmadığı anlamına geliyor. Yukarıda belirtilen istatistikler, özel mülkiyetin sanayi, tarım ve ticarete kısmen de olsa halen var olduğunu, sosyalist kamu mülkiyetinin tümüyle halkın mülkiyetinde olmadığını, ulusal ekonominin temelini oluşturan tarımda iki tür mülkiyetin olduğunu ve tüm halkın mülkiyetinin halen zayıf olduğunu göstermektedir. Marx ve Lenin tarafından belirtildiği gibi, sosyalist bir toplumda burjuva hakkının mülkiyet sistemi alanında yok olması ve tüm üretim araçlarının toplumun ortak mülkiyetine dönüştürülmesi gereklidir. Açıkçası o aşamaya henüz ulaşmadık. Proletarya diktatörlüğü açısından, hem teoride hem de pratikte bu konuda süregiden çok zorlu görevleri gözardı etmemeliyiz.

Dahası, hem tüm halkın mülkiyetinin hem de kolektif mülkiyetin her ikisinin de önderlik meselesiyle doğrudan ilgili olduğuna, yani hangi sınıfın iktidarda bulunduğu meselesine dayandığını görmeliyiz.

Parti'nin 9. Merkez Komitesinin I. Genel Toplantısı'nda 28 Nisan 1969 tarihinde konuşma yapan Başkan Mao, *“Görünüşe göre Büyük Proleter Kültür Devrimi olmadan yapamayız, çünkü tabanımız sağlam değil. Gözlemlerimizden fabrikaların oldukça büyük bir kısmında -ezici çoğunluğu kastetmiyorum- önderliğin gerçek Marksistlerin ve emekçi kitlelerinin elinde olmadığı anlaşılıyor. Bu durum, fabrikaların önderliğinde iyi insanlar bulunmuyor anlamına da gelmiyor elbette. Sekreterler, sekreter yardımcıları ve Parti komite üyeleri arasında ve parti sekreter-*

leri arasında iyi insanlar var, fakat Liu Shaoqi'nin sadece maddi teşviklere başvuran, kâr elde etmeyi önde tutan ve proletaryanın siyasetlerini desteklemek yerine ikramiye dağıtmak türünden yolları izleyenlerin sayısı oldukça fazla. Fabrikalarda gerçekten kötü insanlar var ve bu durum devrimin henüz bitmemiş olduğunu açıkça gösteriyor.” dedi.

Başkan Mao'nun sözleri, yalnızca Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin gerekliliğini açıklamakla kalmıyor, aynı zamanda, diğer konularda olduğu gibi, mülkiyet sistemi meselesini de aydınlatıyor. Onun biçimsel değil, aynı zamanda gerçek içeriğine dikkat etmemiz gerekiyor. Halkın, üretim ilişkilerine ve mülkiyet sisteminin belirleyici rolüne ağırlık vermesi kesinlikle doğrudur. Fakat mülkiyet meselesinin gerçekten çözülüp çözülmediğine yoğunlaşmamak doğru değildir. Verili koşullar altında insanlar arasındaki ilişkiler - bölüşümün yapısı ve genel olarak üstyapının ekonomik tabana etkisi; işte bu iki özellik belirli koşullar altında belirleyici rol oynamaktadır.

Siyaset ekonominin yoğunlaşmış ifadesidir. İdeolojik ve siyasi çizginin doğru veya yanlış olup olması ve gerçekte hangi sınıfın önderliğinin bulunduğu, hangi sınıfın bir fabrikaya fiilen egemen olduğunu da belirler. Yoldaşlar bürokratik sermayeye veya ulusal sermayeye ait herhangi bir işletmeyi sosyalist bir işletmeye nasıl dönüştürdüğümüzü anımsayabilir. Partinin çizgisi ve siyasetleri doğrultusunda bir askeri denetçi veya bir devlet temsilcisi görevlendirerek işleri yürütmedik mi?

Tarihsel olarak, mülkiyet sistemindeki her önemli değişiklik, köleliğin feodal sistem tarafından tasfiyesi ya da feodalizmin kapitalizm tasfiyesi, önce siyasal iktidarın ele geçirilmesiyle başlamış daha sonra sistemde büyük ölçekli değişiklikler yaşama geçirilmiştir. Mülkiyet sisteminde büyük çaplı değişiklik gerçekleştirmek ve yeni sistemi sağlamlaştıırıp geliştirebilmek için her zaman siyasal iktidarın ele geçirilmesi gerekir. Burjuvazinin diktatörlüğü altında doğması ve gelişmesi mümkün

olmayan sosyalist kolektif mülkiyet sisteminde ise bu durum daha da geçerlidir. Eski Çin'deki endüstrinin yüzde 80'ini kontrol eden bürokrat sermaye, Halk Kurtuluş Ordusu'nun Chiang Kai-shek'i yenmesinden sonra bütün halk tarafından ancak değiştirilebilmiş ve kendi mülkiyetini yerleştirebilmiştir. Benzer şekilde, kapitalist bir restorasyon kaçınılmaz olarak liderliğin ele geçirilmesini ve Partinin çizgisinde ve politikalarında bir değişikliği doğurur. Khrushchev ve Brejnevlerin Sovyetler Birliği'ndeki mülkiyet sistemini değiştirme şekli tam da böyle değil miydi? Ya da Liu Shaoqi ve Lin Biao'nun fabrikalarımızın ve diğer işletmelerimizin niteliğini çeşitli seviyelerde değiştirme çizgisi böyle değil miydi?

Ayrıca, bugün uyguladığımız şeylerin bir meta sistemi olduğunu görmek zorundayız. Başkan Mao, ***“Ülkemiz şu anda bir meta sistemi uyguluyor, ücret sistemi de sekiz kademeli ücret skalası örneğindeki gibi eşit değildir fakat proletarya diktatörlüğü altında bu gibi şeyler kısıtlanabilir. Lin Biao gibi kişiler iktidara gelirse kapitalist sisteme dönüş oldukça kolay olur.”*** demiştir. Başkan Mao'nun belirttiği bu durum kısa sürede değiştirilemez. Örneğin, komün ve üretim tugayları düzeyindeki ekonominin oldukça hızlı gelişme gösterdiği Şanghay'daki kırsal kesimdeki halk komünleri mülkiyeti, her üç kademedeki sabit varlıkların yüzde 34,2'sini oluşturmaktadır ve tugay mülkiyet oranı yalnızca yüzde 15,1 iken, üretim ekiplerine ait mülkiyet halen yüzde 50,7 oranındadır. Bu nedenle, tek başına komünlerdeki ekonomik koşullar ele alınsa dahi, geçiş sürecinin tamamlanmasının oldukça uzun süre gerektireceği anlaşılabacaktır. Bu nedenle, kısa vadede tüm halkın mülkiyeti ve kolektif mülkiyetin birlikte var olacağı koşullarda temel bir değişiklik olmayacaktır. Bu iki mülkiyet biçimi mevcut olduğu müddetçe, meta üretimi, para ile değişim ve emeğe göre bölüşüm de kaçınılmazdır. Ancak ***“proletarya diktatörlüğü altında böyle şeyler kısıtlanabilir”***, çünkü şehirlerde ve köylerde kapitalist ilişkilerin gelişmesi ve yeni burjuva unsurla-

rın ortaya çıkması kaçınılmazdır. Bu gibi şeyler kısıtlanmazsa kapitalizm ve burjuvazi hızla büyüyecektir. Mülkiyet sisteminin dönüşümünde büyük bir zafer kazandık ve Büyük Proleter Kültür Devrimi'ni gerçekleştirdik diye kesinlikle rehavete kapılmamalıyız. Ekonomik tabanımızın henüz sağlam olmadığını, burjuva mülkiyet sisteminin tamamen kaldırılmadığını ve insanlar arasındaki ilişkilerde halen ciddi oranlarda var olduğunu ve bölüşümde etkisini gösteren bir konumda olduğunu fark etmeliyiz.

Üstyapı alanının çeşitli kısımları, özellikle bazı bölgelerimiz aslında üst rütbeli burjuvazi tarafından kontrol edilmektedir. Bunlardan bazıları dönüştürülüyor ancak sonuçlar henüz toparlanmadı ve eski fikirler ve eski alışkanlıkların gücü, sosyalist yeni şeylerin büyümesine inatla engel oluyor. Şehirde ve ülkede kapitalist unsurların gelişmesinin ardından, yeni burjuva unsurlar ortaya çıkmayı sürdürüyor. Proletarya ve burjuvazi arasındaki sınıf mücadelesi, farklı siyasal kuvvetler arasındaki sınıf mücadelesi ve proletarya ile burjuvazi arasındaki ideolojik alandaki sınıf mücadelesi uzun sürecek ve şiddetli şekilde yaşanmaya devam edecek ve bazen de çok ciddi hale gelecektir. Eski neslin tüm toprak ağaları ve kapitalistleri yok olduğunda bile, bu tür sınıf mücadeleleri hiçbir şekilde sona ermeyecek ve Lin Biao gibi insanlar iktidara gelirse, burjuva restorasyonu her zaman gerçekleşecektir. Başkan Mao, **Japonya'ya Karşı Direnme Savaşındaki Zaferimiz Sonrası Durum ve Politikamız** başlıklı konuşmasında 1936 döneminde Pao-an'daki Parti Merkez Komitesi'nin bulunduğu bölgede karşı devrimcilerin elinde tuttuğu bir köyün teslim olmayı reddettiğini, ancak kızıl ordunun müdahalesi ile problemin kalıcı olarak çözüldüğünden bahseder. Bu hikaye evrensel bir öneme sahiptir çünkü bize şunu söyler: *“Gerici olan şeyler birbirine benzer, vurmazsanız yere düşmezler, bu durum yeri süpürmeye benzer; süpürge ulaşamıyorsa toz asla kendiliğinden kaybolup gitmez!”* Bugün halen burjuvazinin elinde tuttuğu pek çok “güçlendiril-

miş köy” bulunuyor; biri yok edilirse, bir başkası doğacak ve proletarya diktatörlüğünün demir süpürgesi oralara ulaşmazsa bunlar kendiliğinden kaybolup gitmeyecek. Lenin, **“Bütün bu nedenlerden dolayı proletarya diktatörlüğü esastır!”** derken tamamen haklıydı.

Tarihsel deneyim, proletaryanın burjuvaziye karşı zafer kazanması ve Çin devriminin gelişiminin her aşamasında, tüm alanlarda her yönüyle proletarya diktatörlüğünü kullanıp kullanamayacağımız konusunun Çin’in revizyonizme sapmasının engellenmesi açısından kritik önemde olduğunu bize göstermektedir.

Burjuvazi üzerindeki çok yönlü diktatörlük nedir? Sorunun yanıtı en açık ifadesiyle, Marx’ın 1852’de J. Weydemeyer’e yazdığı bir mektubu incelediğimiz zaman ortaya çıkmaktadır. Marx: **“Ve bana gelince, modern toplumdaki sınıfların ya da bunlar arasındaki savaşımın varlığını keşfetmiş olma onuru bana ait değildir. Burjuva tarihçileri bu sınıf savaşımının tarihsel gelişimini, burjuva iktisatçılar da sınıfların ekonomik anatomisini benden çok önce açıklamışlardır. Benim yeni olarak yaptığım: 1) Sınıfların varlığının ancak üretimin gelişimindeki belirli tarihsel evrelere bağlı olduğunu; 2) Sınıf savaşımının zorunlu olarak proletarya diktatörlüğüne vardığını; 3) Bu diktatörlüğün kendisinin bütün sınıfların ortadan kaldırılmasına ve sınıfsız bir topluma geçişten başka bir şey olmadığını tanıtlamak olmuştur.”** demiştir. Bu görkemli gözlem hakkında Lenin, Marx’ın devlet teorisi ile burjuvazinin teorisi arasındaki köklü farkı ve devlet teorisinin özünü açıkça ortaya koymayı başardığını belirtmiştir. Bu noktada şunu belirtmek gerekir ki, Marx, proletarya diktatörlüğü cümlesini birbiriyle ilişkili olan ve birbirinden ayrılamayan üç parçaya ayırır. Bu üç parçadan yalnızca birini kabul edemezsiniz. Marx’ın bu ifadesi, proletarya diktatörlüğünün başlangıcı, gelişmesi ve yok oluş sürecinin tümüne tam olarak yer verir ve proletarya diktatörlüğünün gerçek içeriğinin tüm görevlerini kapsar.

Fransa'da Sınıf Savaşları 1848-1850 çalışmasında, Marx, **bütün sınıfsal ayrımları** ve bu sınıfsal ayrımların dayandığı **bütün üretim ilişkilerini** ortadan kaldırmak için proletarya diktatörlüğüne ihtiyaç duyulduğunu belirtir. Üretim ilişkilerine tekabül eden **bütün toplumsal ilişkilerin kaldırılmasına** ve bu toplumsal ilişkilerin sonucunda ortaya çıkan **bütün fikirlerin dönüştürülmesi** için bu gereklidir. Marx burada, her dört durumda da “bütün” kelimesini kullanır. Yalnızca tek bir bölümünü, büyük bir bölümünü, hatta en büyük bölümünü dahi demez, **tamamını** der! Bu şaşırtıcı değildir, çünkü proletarya, kendi nihai kurtuluşuna ancak tüm insanlığı kurtararak ulaşabilir. Bu amaca ulaşmak için yegâne yol, burjuvazinin üzerinde her yönüyle diktatörlük uygulamak, proletarya diktatörlüğü altında süregiden devrimi sonuna kadar sürdürmek ve yukarıdaki dörtlü yeryüzünden silinene kadar bunu devam ettirmek ve bu **geçiş** sürecinde mola vermemektir. Burjuvazi ve diğer sömürücü sınıfların varlığına veya yenilerinin ortaya çıkmasına karşı bu gereklidir. Bizim görüşümüze göre, konuyu ancak bu şekilde anlayan kişiler, Marx'ın devlet hakkındaki öğretisinin özünü de doğru şekilde kavrayabilir.

Yoldaşlar, lütfen şunu düşünün: Mesele bu şekilde anlaşılmazsa, Marksizm teorik ve pratik açıdan kısıtlanır ve çarpıtılırsa, proletarya diktatörlüğü boş bir deyişe çevrilirse ya da burjuvazi yalnızca bazı alanlarda engellenir, proletarya diktatörlüğü de yalnızca belirli bir aşamada, örneğin mülkiyet sisteminin dönüşümü öncesinde uygulanır fakat sürecin her aşamasında uygulanmazsa, bu durum burjuvazinin “müstahkem köylerine” dokunmadan burjuvazinin tekrar genişlemesini ve kendini yeniden üretmesini sağlamaz mı? Bu durum burjuva restorasyon koşullarının hazırlanması anlamına gelmiyor mu? Bu durum proletarya diktatörlüğünü, burjuvaziye özellikle de ortaya çıkan yeni burjuvaziye koruyan bir şeye dönüştürmek değil midir? Hayatlarını komünizm mücadelesine adanmış bütün komünistler ve Çin'in revizyonist olmasını istemeyen tüm yoldaşlar,

tüm işçiler, yoksullar ve alt-orta köylüler ve yeniden ezilmek istemeyen bütün diğer emekçi insanlar, Marksizm'in bu temel ilkesini sıkı bir şekilde akılda tutmak zorundadır: Burjuvazinin üzerinde her alanda diktatörlüğü uygulamak zorunludur ve bu uygulamayı yarıda kesemeyiz. İçimizde komünist partiye yalnızca örgütsel olarak katılan, ancak ideolojik olarak katılmayan yoldaşlarımız bulunuyor. Onların dünya görüşü henüz küçük üretimin dar ufkunu ve burjuvaziye aşamamaktadır. Proletarya diktatörlüğünü yalnızca belirli bir aşamada ve belirli bir alanda onaylıyorlar ve proletaryanın çeşitli zaferlerinden memnunar, çünkü bu gelişmeler onlara bazı faydalar sağlıyor. Ancak çıkarlarını garanti altına aldıktan sonra, rahat yuvalarını koruma vakti geldiğini düşünüyorlar. Burjuvazi üzerinde tüm alanlarda diktatörlüğün uygulanmasına katılmamak, 10.000 Li'lik uzun yürüyüşün ilk adımını attıktan sonra, *“üzgünüm benden buraya kadar, kalanını diğerleri yapsın, ben bırakıyorum”* demektir. Bu yoldaşlara küçük bir tavsiyede bulunmak isteriz: Yarı yolda durmak tehlikelidir! Burjuvazi kucağını açmış sizi çağırıyor. Saflara yetişin ve ilerlemeye devam edin!

Tarihsel deneyim, proletarya diktatörlüğünün peşi sıra zaferler kazandığı bir dönemde burjuvazinin görünürde bu diktatörlüğü kabullendiğini ancak gerçekte burjuvazinin diktatörlüğünü yeniden kurmak için yoğun olarak çalıştığını bizlere göstermiştir. Khrushchev ve Brejnev'in yaptığı iş tam da buydu. Ne “Sovyet” ismini, ne Lenin'in partisinin ismini, ne de “sosyalist cumhuriyetler” ismini değiştirdiler. Aksine bütün bu isimleri kabullenip bir çeşit maske olarak kullanarak proletarya diktatörlüğünü esas özünden yoksun bıraktılar ve onu, Sovyetlere, Lenin'in partisine ve sosyalist cumhuriyetlere karşı tekelci kapitalist sınıfın diktatörlüğü haline getirdiler. Marksizm'e açık bir ihanet olan revizyonist “tüm halkın devleti” ve “tüm halk partisi” programını öne sürdüler. Öte yandan, faşist diktatörlüklere karşı ayaklanan Sovyet halk kitlelerini bastırmak için, proletarya diktatörlüğü bayrağını sallamaktan da geri durmadılar.

Çin’de de benzeri durumlar oldu. Liu Shaoqi ve Lin Biao, sınıf mücadelesinin sona erdiği teorisini yaymakla kendilerini sınırlamadı. Devrimi bastırırken, onlar da proletarya diktatörlüğü bayrağını salladılar. Lin Biao, dört “asla unutulmayacak noktayı” diline dolamamış mıydı? Bunlardan birisi “proletarya diktatörlüğünü asla unutma” idi. Evet bu asla unutulmaması gereken bir şeydi, fakat özünde “proletarya diktatörlüğünü de-virmeyi asla unutma” anlamına geliyordu. Ya da hempalarının da itiraf ettiği üzere; “Başkan Mao’nun kuvvetlerine saldırmak için Başkan Mao’nun bayrağını sallamak” şeklinde gündeme getirildi. Bazen herkesten daha devrimci gibi davrandılar ve karışıklık yaratmak ve sabotajlara kalkışmak için “Sol” sloganlar ortaya attılar, gerçekte ise doğrudan ve sürekli şekilde proletaryaya karşı mücadele ettiler. Sosyalist dönüşümü mü gerçekleştirmek istiyorsunuz? Önce yeni demokratik düzenin daha da sağlamlaştırılması gerektiğini söylediler. Kooperatifler ve komünler mi örgütlemek istiyorsunuz? Bunu yapmak için henüz erken olduğunu söylediler. Edebiyat ve sanatın devrim-cileştirilmesi gerektiğini mi söylüyorsunuz? Hayaletlerle ilgili birkaç oyun yazılmasında abartılacak bir şey olmadığını ve bir zararı olmadığını söylediler. Burjuva hakkını kısıtlamak mı istiyorsunuz? Bu kez de burjuva hakkının gerçekte çok iyi bir şey olduğunu ve daha da genişletilmesi gerektiğini söylediler. Bunlar eskiyi savunmakta çok ustadırlar ve bütün gün sinek sürüleri gibi vızıldayıp Marx’ın belirttiği eski toplumun “doğum izleri” ve “kusurları” üzerine üşüşüp dururlar. Özellikle gençlerimizin tecrübesizliğinden yararlanmaya çalışırlar, onlara, maddi teşviklerin kokusu kötü olsa da tadının tıpkı tofu gibi güzel olduğunu söylerler. Üstelik bu utanç verici işleri yaparken, sosyalizm bayrağını sallamayı asla ihmal etmezler. Spekülasyona, rüşvetçiliğe ve hırsızlığa karışan bazı kötü kişiler de sosyalist işbirliğini desteklediklerini söylemiyorlar mı? Gençlerin zihinlerini zehirleyen ve suç işleyen bazı işbirlikçiler de *“komünizm davasının ustaları ve halefleri için sevgi ve ihtimam”*

bayrağını sallamıyorlar mı? Bunların taktiklerini dikkatle incelemeli ve tecrübelerimizi özetlemeliyiz ki, burjuvazi üzerinde çok yönlü diktatörlüğü daha etkin bir şekilde uygulayabilelim.

“Yoksa sen komünizasyon rüzgârını engellemeye mi çalışıyorsun?” Bu soru, bazı kişilerin son zamanlarda söylentiler üretmek için başvurduğu bir taktiktir. Kesin bir cevap verebiliriz: Liu Shaoqi ve Chen Boda tarafından estirilen “komünizasyon” rüzgârının bir daha asla esmesine izin verilmeyecektir. Bizler her zaman çok fazla emtiaya sahip olmadığımızı, ülkemizde henüz yeterli miktarın bulunmadığını belirttik. Komünlerimiz, üretim tugayları ve ekipleriyle kazandırdığı şeylerle birlikte, henüz herkesin “müşterek olarak” kullanabileceği pek fazla şey sunamamaktadır ve tüm halkın mülkiyetinde olan işletmeler de 800 milyon insanımızın ihtiyaçları doğrultusunda bölüştürülecek gerekli ürün bolluğunu henüz sağlayamamıştır. Bu açıdan, meta üretimi uygulamasına, para kullanımına ve emeğe göre bölüşüme devam etmek durumundayız. Bizler bu gibi şeylerden kaynaklanan zararları önlemek için gerekli tedbirleri almış bulunuyoruz ve almaya da devam edeceğiz. Proletarya diktatörlüğü kitlelerin diktatörlüğüdür. Geniş kitlelerin partinin öncülüğünde burjuvaziye karşı savaşacağına eminiz. Eski Çin, küçük üretim açısından engin bir denize benziyordu. Birkaç yüz milyon köylü içinde sosyalist eğitim yürütmek her zaman ciddi bir meseledir ve birkaç neslin bilinçli çabasını gerektirir. Yüz milyonlarca köylü arasında yoksul ve orta köylüler çoğunluğu oluşturmaktadır ve aydınlık bir geleceğe giden tek yolun Komünist Parti’yi takip ederek sosyalist yolda ilerlemek olduğunun farkındadırlar. Partimiz, karşılıklı yardım ekiplerinden ileri tarım üreticilerinin kooperatiflerine geçerek ve daha sonra halk komünlerine adım adım ilerlemek için orta köylülerle birlik oluşturulması gerektiğini biliyor ve bu noktada onlara güveniyor.

Şu günlerde esen başka bir rüzgâra yönelik yoldaşların dikkatini çekmek istiyoruz: “**burjuva rüzgârı**”. Bu rüzgâr; Baş-

kan Mao'nun işaret ettiği gibi halk içindeki yozlaşmış burjuva kesimlere ve burjuva yaşam tarzına dayalı kötü bir rüzgârdır. Komünistler arasında, özellikle de lider kadrolar arasında esen bu "*burjuva rüzgârı*" bize şu an en büyük zararı veriyor. Bu kötü rüzgâr tarafından zehirlenen bazı kişiler burjuva fikirleriyle doludur; mevki ve fırsatlar için yoğun çaba sarfederler ve utanmadan bununla gurur duyarlar. Bazıları, kendileri de dahil olmak üzere her şeyi birer meta olarak görecektik noktaya gelmiş bulunuyor. Böyleleri Komünist Parti'ye katılır ve proletarya için çalışmaya başlarlar; bir süre sonra da yalnızca kendi çıkarları peşinde koşarak proletaryadan yüksek ücretler kopartabilmek için uğraşırlar. Görünürde adı komünist olan fakat gerçekte yeni burjuvaziyi oluşturan bu insanlar, çökmüş ve can çekişen burjuvazinin özelliklerine doğrudan sahiptirler.

Tarihsel açıdan yükseliş dönemlerinde, köle sahipleri, toprak sahipleri ve kapitalist sınıflar insanlığa fayda sağlayacak bazı şeyler yaptılar. Ancak günümüzün yeni burjuva unsurları atalarıyla ters yönde ilerlemektedir. Bunlar insanlığa zarar veren "yeni" çöp yığınlarından başka bir şey değildir. "Komünleştirme" rüzgârının kışkırtılmasıyla ilgili söylentileri çıkarıcılar arasında kolektif mülkiyeti kendi mülkiyetine geçirerek halkı yeniden kandırabileceğini düşünen yeni burjuva unsurlar bulunmaktadır. Bir kısım insan sadece bir şeyler kapma peşinde koşuyor. Bu insanlar yoldaşlarımızın çoğundan daha iyi koku alırlar. Bazı yoldaşlarımız, çalışmanın başkalarına öncelik sağlayan "esnek" bir görev olduğunu söylerken, bu insanlar çalışmanın her iki sınıfın, proletaryanın ve burjuvazinin karşı karşıya kaldıkları "esnek olmayan" bir mesele olduğunu içgüdülerine dayanarak algıladıklarını söylüyor. Nitekim kendileri, "komünizasyon" rüzgârından kasıtlı olarak bahsederek veya çeşitli sloganlar ile iki farklı çelişkiyi karıştırarak beklenmedik numaralarına devam ediyor. Bu izlemeye değer bir durum.

Proleter devrimin güçlü ordusu, Başkan Mao'nun önderlik ettiği Parti Merkez Komitesi liderliğinde, yüz milyonlarca

kişi tarafından ilerleyişini kararlılıkla sürdürüyor. Proletarya diktatörlüğü alanında 25 yıllık kendi tecrübelerimizin yanı sıra Paris Komünü'nden bu yana yaşanan tüm uluslararası tecrübelerle de sahibiz. Parti Merkez Komitesindeki birkaç yüz üyemiz ve birkaç bin kıdemli kadromuz önderliğinde, diğer kadrolarımız ve kitlelerle birlikte okumaya, çalışmaya, soruşturma ve analiz yapmaya ve tecrübeleri özetlemeye devam ettikçe Başkan Mao'nun çağrısını kesin olarak gerçeğe dönüştürebiliriz. Böylece proletarya diktatörlüğü meselesi netlik kazanır ve ülkemizin Marksizm-Leninizm-Mao Zedong Düşüncesi tarafından biçimlendirilen zaferi garanti altına alınabilir.

“Proleterlerin zincirlerinden başka kaybedecek bir şeyleri yok! Oysa kazanacakları bir dünya var!” Bu dahice öngörü, komünistlerin öncülüğü ve partinin temel çizgisiyle uyumlu olarak her geçen gün uyanan emekçi sınıfların burjuvazinin üzerinde çok yönlü diktatörlük uygulamasını ve proletarya diktatörlüğü altında devrimi sonuna kadar devam ettirmeyi getirecektir! Burjuvazinin ve diğer tüm sömürücü sınıfların yok olması ve komünizmin zaferi niyetlerden bağımsız olarak kaçınılmazdır ve kesindir.

DİZİN

A-B

arz sistemi 23, 27, 32
 beş hava 32
 Brejnev 80, 89
 Büyük İleri Atılım 9, 10, 18, 23, 33
 Büyük Proleter Kültür Devrimi 10,
 13, 16, 17, 18, 19, 34, 35, 36,
 52, 55, 58, 79, 81, 83, 84, 86

C

Chen Boda 16, 18, 91
 Chiang Kai-shek 16, 30, 85
 Chou Hsing-Chih 18

D

dağ kaleciliği 41
 Deng Xiaoping 4, 7, 14, 15, 60, 64,
 68, 70, 73, 75
 Devrimci Enternasyonalist Hareket
 (DEH) 17
 Di Ke 9
 Dörtlü Çete 15

E-G

Engels 30
 Guomindang 25, 32

H

Halkın Günlüğü 23, 72
 Hongqi 4, 18, 78
 Hua Guofeng 14, 68

I-J

İşçi İsyanı Merkezi 39, 46
 İşçi Milislerin Kızıl Müfrezesi 39,
 46, 47
 Jao Shushi 59
 Jiang Qing 9, 14, 15, 16, 37, 68
 Jianq Qing 10
 Jiefang Ribao 4, 9

K

Kampuçya Komünist Partisi 14
 Kao Kang 59
 Khrushchev 12, 80, 85, 89
 Kral Wen 30
 Kültür Devrimi 9, 10, 11, 13, 14,
 15, 16, 17, 18, 19, 34, 35, 36,
 37, 38, 41, 43, 52, 55, 58, 60,
 79, 81, 83, 84, 86

L

Lenin 12, 22, 30, 57, 78, 79, 80, 81,
 83, 87, 89
 Lin Biao 14, 55, 58, 59, 78, 79, 85,
 86, 90
 Liu Shaoqi 14, 55, 58, 59, 66, 79,
 84, 85, 90, 91
 Lu Xun 9, 31, 71

M

Mao Zedong 9, 10, 11, 12, 13, 14,
 15, 16, 17, 18, 19, 23, 24, 25,
 26, 32, 35, 36, 52, 54, 56, 59,
 69, 93

Mao Zedong Düşüncesi 52, 56, 59,
69, 93
Marx 29, 30, 57, 83, 87, 88, 90

O-P

Ocak Devrimi 37, 39, 40, 43, 46, 47
Paris Komünü 10, 11, 12, 29, 93
Peng De Huay 14, 59
Pol Pot 18

R-S

Raymond Lotta 18, 19, 54
Richard Nixon 14
Sosyalist Eğitim Hareketi 10
SSCB 13
Ssuma Chao 64

T-U-Ü

Thomas Weston 18
Uzun Yürüyüş 28
üç rüzgâr 32

W-Y

Wang Hongwen 4, 10, 14, 16
Yao Wenyan 10, 11, 13, 14, 16, 37,
40, 41, 44, 47, 51
Yeni Dördüncü Ordu 23
Yeni Şanghay Halk Komünü 42,
49, 50

Z

Zhang Chunqiao 9, 10, 11, 13, 14,
15, 16, 17, 18, 19, 22, 23,
34, 37

Zhang Kaiyi 9
Zhao Taiye 31
Zhou Enlai 14, 60
Zhou Gong 30

7 Mayıs Kadro Okulları 75
21 Temmuz İşçi Kolejleri 75

Kitaptan seçtiğimiz alıntılar:

- *Eleştiri Marksizm-Leninizmin önemli bir silahıdır.*
- *Büyük Proleter Kültür Devrimimiz, proleter devrimcilerimizin ittifakına dayalı iktidar mücadelesinin zirvesidir.*
- *Sınıf çelişkilerini ve sınıf mücadelesini doğru anlamalı ve bunu doğru yönetmeli, düşmanlarımızla yaşadığımız çelişkileri, halk içindeki çelişkilerden ayırmalı ve sınıf mücadelesini doğru şekilde kullanmalıyız. Aksi halde bizimki gibi bir sosyalist ülke kendi zıddına döner, dejenere olur ve kapitalist bir restorasyon gerçekleşir.*
- *Çin'in halen revizyonizme dönme tehlikesi ile karşı karşıya olduğunun farkında olmalıyız.*
- *Başkan Mao, yoldaşların dikkatli olmalarını sağlamak amacıyla, siyasi çizgiyi parti hayatının en üstüne yerleştirdi.*
- *Örgütsel yapıyı iyi kurmak için öncelikle ideolojik yapıyı iyi kavramalıyız. Parti komitelerinin ideolojik inşa yolundan sapması, parti örgütlerinin doğru eylem planını kaybetmesine, hatta parti örgütlerinin dağılmasına yol açar.*
- *Marx, proletarya diktatörlüğü cümlesini birbiriyle ilişkili olan ve birbirinden ayrılamayan üç parçaya ayırır. Bu üç parçadan yalnızca birini kabul edemezsiniz.*
- *Ülkemizde halen bir çeşit meta ekonomisi sistemi uygulanmakta, ücret sistemimiz de sekiz kademeli ücret skalasının uygulanmasından ötürü eşit temelde değildir.*
- *Devrimci süreçlerde problemlerin birikmeden açığa çıkması, katlanarak büyümesinden her zaman daha iyidir.*
- *(...) kitlelerle birleşebilmek açısından biricik doğru yaklaşımın insanları zorlamak yerine, onları ikna etmek olduğu bilinmektedir.*
- *Sosyalist eğitime ağırlık vermeliyiz.*

Fransa'da Sınıf Savaşları 1848-1850 çalışmasında, Marx, bütün sınıfsal ayrımları ve bu sınıfsal ayrımların dayandığı bütün üretim ilişkilerini ortadan kaldırmak için proletarya diktatörlüğüne ihtiyaç duyulduğunu belirtir. Üretim ilişkilerine tekabül eden bütün toplumsal ilişkilerin kaldırılmasına ve bu toplumsal ilişkilerin sonucunda ortaya çıkan bütün fikirlerin dönüştürülmesi için bu gereklidir. Marx burada, her dört durumda da **"bütün"** kelimesini kullanır. Yalnızca tek bir bölümünü, büyük bir bölümünü, hatta en büyük bölümünü dahi demez, **tamamını** der! Bu şaşırtıcı değildir, çünkü proletarya, kendi nihai kurtuluşuna ancak tüm insanlığı kurtararak ulaşabilir. Bu amaca ulaşmak için tek yol, burjuvazinin üzerinde her yönüyle diktatörlük uygulamak, proletarya diktatörlüğü altında süregiden devrimi sonuna kadar sürdürmek ve yukarıdaki **dörtlü** yeryüzünden silinene kadar bunu devam ettirmek ve bu geçiş sürecinde mola vermemektir. Burjuvazi ve diğer sömürücü sınıfların varlığına veya yenilerinin ortaya çıkmasına karşı bu gereklidir. Bizim görüşümüze göre, konuyu ancak bu şekilde anlayan kişiler, Marx'ın devlet hakkındaki öğretisinin özünü de doğru şekilde kavrayabilir.

Yoldaşlar, lütfen şunu düşünün: Mesele bu şekilde anlaşılmazsa, Marksizm teorik ve pratik açıdan kısıtlanır ve çarpıtılırsa, proletarya diktatörlüğü boş bir deyişe çevrilirse ya da burjuvazi yalnızca bazı alanlarda engellenir, proletarya diktatörlüğü de yalnızca belirli bir aşamada, örneğin mülkiyet sisteminin dönüşümü öncesinde uygulanır ancak sürecin her aşamasında uygulanmazsa, bu durum burjuvazinin "müstahkem köylerine" dokunmadan burjuvazinin tekrar genişlemesini ve kendini yeniden üretmesini sağlamaz mı?

Zhang Chunqiao

张春桥

